

IJA # 1

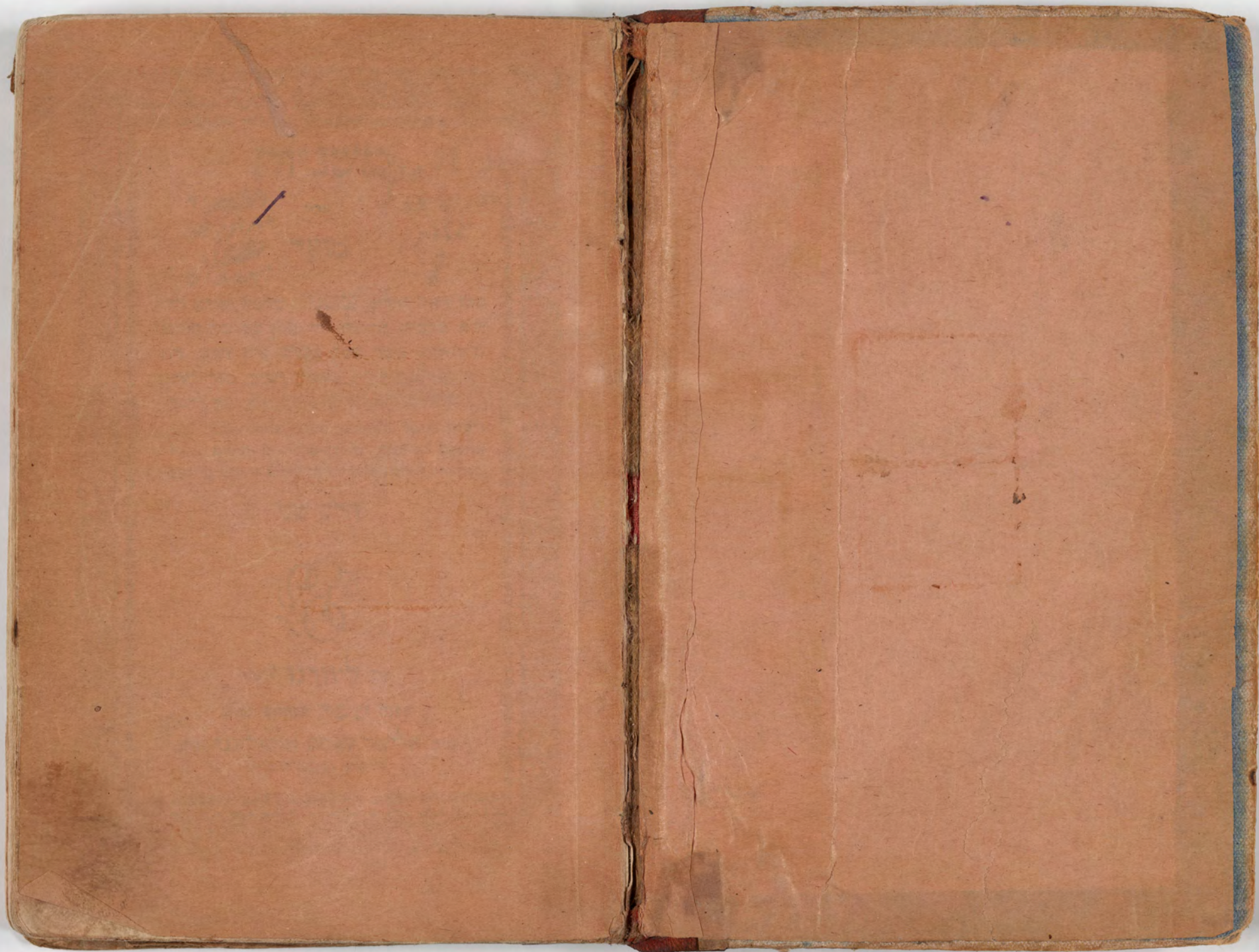
משניות סדר מועד

Mishnayot Seder Mo'ed

Alṭaras, Dayid

Livorno, 5605 (1844 or 1845)

משניות

העשר
יהי
שש
נרמס. ס. כ

סדר

מועד

נראה
ישראל
אליהו

כזה ראה וחדש משנה שלמה שנינו הלא
היא ברכ"ת מעשה ידי אמן עם כל חילופי
גרסאות אשר בנה אצלם ציון הרב דוד
אלטאראם ז"ל. ואחרון חביב ספר יצירה
וחפלת אליהו הנביא זיע"א בא יבא ברנה
ולע"ע ליוקר מציאותן נרפסו ביהר שאת ובהנהה
מוקקת שכע"הים על ידי מרקקים זהירים ובקיאים
במלאכת שמים ישלה עזרתו מקדש ויחיינו מיומים ;

חלק שני

פה ליוורנו יעא

בשנת ע"ש תשס"ח לפ"ק

סדר אליעזר מנחם אוטולינגי הי"ד

מרפ"ס ומוכר ספרים

תפלה קודם לימוד המשנה

לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחדא
 שם יה כנה כיחודא שלים בשם כל ישראל ולאקמא
 שכנתא מעפרא תרי אנו קוראים משנה
 שהיא סוד וי"ו של שמך הגדול והנורא והיא אותיות משה עם
 נוי"ן הרומזת לבניה ומשה גימטריא רצון והוא שם הנה
 במלוי יודי"ן ברבעו ושם אהיה במילוי יוד"ן להיריד שפע
 מה"א הראשונה לוי"ו בכח שלשה אהיה במילוי דיודי"ן
 דאלפי"ן ודהה"י"ן שהם תמשה יודי"ן שהם סוד תמשים שערי
 בינה הנקראת משנה (כסודין סדר מועד יאמר כן) ותרי אנו
 קוראים בסדר מועד (סודא כנגד נכורה דנוקבא דימרה וכחינה אמלעית
 סל הכלי אלהים)

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתנבך רוחנו
 ונפשנו שיהיו ראויים לעורר מיין נקבין על ידי קריאת
 המשנה הזאת ונזכה לבחינת נשמה דבריאה אותיות משנה
 ויעלו הניצוצות שנפלו בתוך הקלפות בחטא ועון קרייתכפר מה
 שפגמנו בחילול שבתות וימים טובים שאין אנו נזהרים לשמרם
 כראוי בזכות סדר מועד ואי יעכב שום חטא ועון והרהור רע את
 למוד המשנה הזאת (כסכת ויוס טוב יאמר ומנן עלינו ולא יאמר ומכפר
 זכו ולא יעכב זכו) ויהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו
 כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

תפלת ר' נחמיה בן הקנה שחיוב לאומרה כל הנכנס לכית המדרש ללמוד
 יהי רצון מלפניך יהוה אלהי שלא יארע דבר תקלה על ידי
 ולא אבשל בדבר הלכה וישמחו כי תבירי ולא אימר על
 טהור טמא ולא על טמא טהור ולא על מחר אסור ולא על
 אסור מחר ולא יבשלו חבירי בדבר הלכה ואשמח בהם :

והאר"י זקוק"ל היה אומר אחר תפלה זו סני פסוקים אלו
 כי יהוה ימן חכמה מפיו דעת ותבונה :
 כל עיני ואבימה נפלאות סודותך :

כחוב כספר תולדות חיים כספותה הספר ללמוד בו יאמר

הנני רוצה ללמוד בדרי שוביאני תלמוד זה לידי מעשה ולידי מדות ישרות ולידי ידיעת התורה והריני עושה לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו וברחימו יהי נועם יהוה אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :

אלו הן ראשי תיבות הכלאים כספר הזה

דב"ש	דברי בית שמאי
בש"א	בית שמאי אומרים
דב"ה	דברי בית הלל
בה"א	בית הלל אומרים
ר	רבי
ד"ר	דברי רבי
א"ר	אמר רבי
וחכ"א	וחכמים אומרים

משניות סדר מועד

יש בו י"ב מסכתות וזהו סדרן כפי פירוש כף נחת

א שבת כר פרקים ב עירובין י פרקים ג פסחים י פרקים ד חגיגה ג פרקים ה ביצה ה פרקים ו מועד קטן ג פרקים ז ראש השנה ר פרקים ח יומא ח פרקים ט סוכה ה פרקים י תענית ד פרקים יא שקלים ה פרקים יב מגילה ר פרקים יג הכל פ"ה פרקים :

אנל כפי סדר חוספת יום טוב כך הוא שבת עירובין פסחים שקלים ומא סוכה ביצה ראש השנה תענית מגילה מועד קטן חגיגה ואלו ואלו דברי אלהים חיים :

מסכת שבת

בצני כיתוב א שיש
ויצני
כ"א

פרק א

יצאות השבת ששתים שהן ארבע בפנים * וששתים שהן ארבע בחוץ * כיצד העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים * פשט העני את ידו לפנים * ונתן לתוך ידו של בעל הבית * או שנטל מתוכה והוציא * העני חייב ובעל הבית פטור * פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של ענייאו שנטל מתוכה והכניס * בעל הבית חייב והעני פטור * פשט העני את ידו לפנים ונטל בעל הבית מתוכה * או שנתן לתוכה והוציא שניהם פטורים פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונטל העני מתוכה * או שנתן לתוכה והכניס שניהם פטורים : כ לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה * עד שיתפלל * לא יכנס אדם למרחץ * ולא לבורסקי ולא לאכור ולא לרון ואם התחילו אין מפסיקין * מפסיקין לקריאת שמע * ואין מפסיקין לתפלה : לא יצא החיט במחטו סמוך לחשכה * שמא ישבח ויצא * ולא הלבלר בקלמוסו * ולא יפלה את פדיו * ולא

א סטור וטור וכן חברו כ לקרות ס"א

וְרָא יִקְרָא לְאוּרֵי הַנֵּר * בְּאֶמֶת אָמְרוּ * הַחֹזֵן
 רוֹאֵה הֵיכָן תִּינוּקוֹת קוֹרְאִים * אֲבָל הוּא לֹא
 יִקְרָא * כִּיּוֹצֵא בּוֹ לֹא יֵאבֵד הַזֶּב עִם הַזֶּבֶה *
 מִפְּנֵי הַרְגֵל עֲבָרָהּ וְאֵלּוּ מִן הַהֲלָכוֹת שֶׁאָמְרוּ
 בְּעֵלִית חֲנֻנְיָה (בֶּן) חִזְקִיָּה בֶן גּוּרְיוֹן כִּשְׁעָלוּ
 לְבַקְרוֹ * נִמְנוּ וְרָבוּ בֵּית שְׁמַאי עַל בֵּית הַלֵּל *
 וְשִׁמוּנָה עֶשֶׂר דְּבָרִים גָּזְרוּ בּוֹ כִּיּוֹם * ה' בֵּית
 שְׁמַאי אֹמְרִים אֵין שׁוֹרֵין דִּיּוּ וְסַמְמָנִים
 וְכַרְשִׁינִים אֵלָּא כְּדִי שִׁישׁוּרוּ מִבְּעוֹד יוֹסֵיבִית
 הַלֵּל מִתִּירֵין * י' בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים אֵין נוֹתְנִין
 אוֹנִין שֶׁל פִּשְׁתָּן לְתוֹךְ הַתְּנֹרָה אֵלָּא כְּדִי
 שִׁיִּהְיֶה מִבְּעוֹד יוֹסֵיבִית אֵת הַצֶּמֶר לְיֹרֵה
 אֵלָּא כְּדִי שִׁיקְלוּשׁ הָעֵין * וּבֵית הַלֵּל מִתִּירֵין *
 בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים אֵין פּוֹרְשֵׁין מִצְדוֹת חֵיה
 וְעוֹפוֹת וְדָגִים * אֵלָּא כְּדִי שִׁיצוּדוּ מִבְּעוֹד יוֹסֵיבִית
 וּבֵיה מִתִּירֵין * י' בִּשְׁא אֵין מוֹכְרֵין לְנִכְרֵי וְאֵין
 טוֹעֲנִין עִמּוֹ * וְאֵין מְגַבִּיִּין עֲלֵיו * אֵלָּא כְּדִי
 שִׁיִּגִיעַ לְמָקוֹם קָרוֹב וּבֵית הַלֵּל מִתִּירֵין * ה' בֵּית
 שְׁמַאי אֹמְרִים אֵין נוֹתְנִין עוֹרוֹת לְעַבְדָּן * וְלֹא
 כְּדִים לְכוּבֶס נִכְרֵי * אֵלָּא כְּדִי שִׁיעִישׁוּ מִבְּעוֹד
 יוֹסֵיבִית * וּבְכֻלָּן בֵּית הַלֵּל מִתִּירֵין עִם הַשָּׁמַיִשׁ :

אמר

ט אָמַר רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל נוֹהֲגִין הָיוּ בֵּית
 אָבָא * שֶׁהָיוּ נוֹתְנִין כְּלֵי לָבָן לְכוּבֶס נִכְרֵי
 שְׁלִשָּׁה יָמִים קוֹדֶם לְשַׁבַּת * וְשׁוּיִן אֵלּוּ וְאֵלּוּ *
 שְׁטוּעֲנִין קוֹרוֹת בֵּית הַבֵּד וְעַגּוּלֵי הַגֶּת * י' אֵין
 צוֹרֵין בְּשֶׁר * בְּצֵל * וּבִיצָה * אֵלָּא כְּדִי שִׁיצוּלוּ
 מִבְּעוֹד יוֹסֵיבִית * אֵין נוֹתְנִין פֶּת לְתַנּוּר עִם חֲשִׁכָה *
 וְלֹא חֲרָרָה עַל גְּבִי גְּחָלִים אֵלָּא כְּדִי שִׁיקְרָמוּ
 פְּנֵיה מִבְּעוֹד יוֹסֵיבִית אֵלִיעֶזֶר (בֶּן יַעֲקֹב) אֹמֵר
 כְּדִי שִׁיקְרוּם הַתְּחַתּוֹן שְׁלָה * י" מִשְׁלֵשֵׁין אֵת
 הַפֶּסַח בְּתַנּוּר עִם חֲשִׁכָה וּמֵאֲחִיזִין אֵת הָאוֹר
 בְּמִדּוֹרֵת בֵּית הַמּוֹקֵד וּבְגַבּוּלֵין כְּדִי שֶׁתֵּאָחֲזוּ
 הָאוֹר בְּרַבִּין רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר (אָף) בְּפִחְמִין
 כָּל שֶׁהוּא :

פִּרְק ב' בַּמָּה מְדַלִּיקִין * וּבַמָּה אֵין מְדַלִּיקִין אֵין
 מְדַלִּיקִין לֹא בְּדִכְשִׁי * וְלֹא בְּחוּסֵין * וְלֹא
 בְּכֻלָּךְ * וְלֹא בְּפִתִּילַת הָאֵידִן * וְלֹא בְּפִתִּילַת
 הַמִּדְבָּר * וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַיָּם * לֹא
 בְּזַפֶּת * וְלֹא בְּשַׁעוּה * וְלֹא בְּשִׁמְן קִיק * וְלֹא
 בְּשִׁמְן שֶׁרְפָה * וְלֹא בְּאֵלִיָּה וְלֹא בְּחֵלֶב נְחוּם
 הַמִּדִּי אֹמֵר מְדַלִּיקִין בְּחֵלֶב מִבְּשֵׁל וְחֵבֵא
 אֶחָד מִבְּשֵׁל וְאֶחָד שְׁאֵינּוּ מִבְּשֵׁל אֵין מְדַלִּיקִין

בו

א ר"ל עורו כ"ט לכ"ה

בו: כ אין מדליקין בשמן שרפה ביום טוב *
 רבי ישמעאל אומר אין מדליקין בעטרן
 מפני כבוד השבת * וחכמים מתירין בכל
 השמנים בשמן שמשמין בשמן אגוזים בשמן
 צנונות * בשמן דגים בשמן פקעות בעטרן
 ובנפט * רבי טרפון אומר אין מדליקין אלא
 בשמן זית בלבד: י כל היוצא מן העץ אין
 מדליקין בו אלא פשתן וכל היוצא מן העץ
 אינו מטמא טומאת אהלים אלא פשתן *
 פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה * רבי
 אליעזר אומר טמאה ואין מדליקין בה * רבי
 עקיבא אומר טהורה ומדליקין בה * לא יקוב
 אדם שפופרת של ביצה * וימלאנה שמן
 ויתננה על פי הנר * בשביל שתהא מנטפת *
 אפילו היא של חרס יורבי יהודה מתיר * אבל
 אם חברה היוצר מתחלה מותר * מפני שהוא
 כלי אחד * לא ימלא אדם קערה שמן ויתננה
 בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה * בשביל
 שתהא שואבת יורבי יהודה מתיר: י המכבה
 את הנר מפני שהוא מתירא מפני גוים מפני
 לסטים * מפני רוח רעה * ואם בשביל החולה

שישן פטור * כחם על הנר כחם על השמן *
 כחם על הפתילה חייב יורבי יוסי פוטר בכלן
 חוץ מן הפתילה מפני שהוא עושה פחם;
 י על שלש עבירות נשים מתות בשעת לדתן
 עד שאינן זהירות בגדה ובחלה * ובחלקת
 הנר: י שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך
 ביתו ערב שבת עם חשיכה * עשרתן * ערבתן
 הדליקו את הנר ספק חשיכה ספק אין חשיכה *
 אין מעשרין את הודאי * ואין מטבילין את
 הכלים * ואין מדליקין את הנרות * אבל
 מעשרין את הדמאי * ומערבין * וטומנין
 את החמין:

פרק ב פירה שהסיקוה בקש ובגבבא * נותנין
 עליה תבשיל בגפת ובעצים לא יתן עד
 שיגרוף * או עד שיתן את האפר * בית שמאי
 אמרים חמין אבל לא תבשיל * ובית הלל
 אמרים חמין ותבשיל * בית שמאי אמרים
 נוטלין אבל לא מחזירין * ובית הלל אמרים
 אף מחזירין: י תנור שהסיקוהו בקש ובגבבא
 לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו * כפה
 שהסיקוהו בקש ובגבבא * הרי הוא ככירים *

בגפת ובעצים הרי הוא כתנור : אין נותנין
ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל * ולא
יפקיענה בסודרים * ורבי יוסי מתיר * ולא
יטמיננה בחול ובאבק דרכים * בשביל
שתצללה : מעשה שעשו אנשי טבריא *
והביאו סלון של צונן לתוך אמה של חמין *
אמר להן חכמים אם בשבת כחמין שהוחמו
בישבת * אסורין ברחיצה ובשתיה * ואם ביום
טוב כחמין שהוחמו ביום טוב אסורין ברחיצה
ומתרין בשתיה * מוליאר הגרוף שותין הימנו
בישבת אנטיכי אף על פי שגרופה אין שותין
ממנה : המיחם שפנחו לא יתן לתוכו צונן *
בשביל שיחמו * אבל נותן הוא לתוכו * או
לתוך הכוס כדי להפשירן האלפס והקדרה
שהעבירן מרתחין לא יתן לתוכן תבלין אבל
נותן הוא לתוך הקערה * או לתוך התמחוי *
רבי יהודה אומר לכל הוא נותן * חוץ מדבר
שיש בו חמין וציר : אין נותנין כלי תחת
הנר לקבל בו את השמן * ואם נותנו מבעור
יום מתר * ואין נאותין ממנו לפי שאינו מן
המוכן מטלטלין נר חדש אבל לא ישן * רבי

שמעון

שמעון אומר כל הנרות מטלטלין חוץ מן הנר
הדולק בשבת * נותנין כלי תחת הנר לקבל
נצוצות * ולא יתן לתוכו מים מפני שהיא
מכבה :

פרק ב כמה טומנין ובמה אין טומנין אין טומנין
לא בגפת * ולא בזבל * לא במלח * ולא
בסיד * ולא בחול * בין לחים בין יבשים * לא
בתבין ולא בזגים ולא במוכים ולא בעשבים
בזמן שהן לחים אבל טומנין בהן כשהן יבשין
טומנין בכסות ובפירות בכנפיי ונה ובנסורת
של חרשים * ובנעורת של פשתן דקה * רבי
יהודה אוסר בדקה ומתיר בגסה : טומנין
בשליחין * ומטלטלין אותן בגזי צמר * ואין
מטלטלין אותן ביצר הוא עושה * נוטל את
הכסוי והן נופלות * ר' אלעזר בן עזריה אומר
קפה מטה על צדה ונוטל * שמא יטול ואינו
יכול להחזיר יחכא נוטל ומחזיר * לא כסהו
מבעור יום * לא יבסנו משתחשך * כסהו
ונתגדה * מתר לכסותו * ממלא את הקיתון *
ונותן לתחת הכפר * או תחת הכסת :
פרק ג כמה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה

יוצא

יוצא הגמל באפסר * ונאקה בחטם *
 ולברקים בפרומביא * וסוס בשירי וכל בעלי
 השיר * יוצאים בשיר ונמשכים בשיר * ומזין
 עליהן וטובלין במקומן : * חמור יוצא
 במרדעת בזמן שהיא קשורה לזכרים יוצאין
 לבובין * רחלות יוצאות שחוזות * כבולות *
 וכבונות העוים יוצאות צרורות * ר' יוסי אוסר
 בכלן חוץ מן הרחלין הכבונות * רבי יהודה
 אומר עוים יוצאות צרורות ליבש * אבל לא
 לחלב : * ובמה אינה יוצאה * לא יצא גמל
 במטוטלת לא עקוד ולא רגוד * וכן שאר כל
 הבהמות לא יקשור גמלים זה בזה וימשוך *
 אבל מבנים חבלים לתוך ידו וימשוך ובלבד
 שלא יכרוך : * אין חמור יוצא במרדעת בזמן
 שאינה קשורה לו * ולא בזוג אף על פי שהוא
 פקוק * ולא בסלם שבצוארו * ולא ברצועה
 שברגלו * ואין התרנגולין יוצאין בחוטין * ולא
 ברצועות שברגליהם * ואין הזכרים יוצאין
 בעגלה שתחת האליה שלהן * ואין הרחלים
 יוצאות חנונות * ואין העגל יוצא בגימזן ולא

פרה

ח לכרס נידפת סעודך

פרה בעור הקופד ולא ברצועה שבין קרניה *
 פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה
 ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים :
 פירק * במה אשה יוצאה * ובמה אינה יוצאה *
 לא תצא אשה לא בחוטי צמר * ולא
 בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה * ולא
 תטבול בהן עד שתתפס * לא בטוטפת * ולא
 בסנבוטין בזמן שאינן תפורין * ולא בכבול
 לרשות הרבים * ולא בעיר של זהב * ולא
 בקטרא * ולא בנזמים * ולא בטבעת שאין
 עליה חותם * ולא במחט שאינה נקובה * ואם
 יצאה אינה חייבת חטאת : * לא יצא האיש
 בסנדל המסמר ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו
 מכה * ולא בתפילין ולא בקמיע בזמן שאינה
 מן הממחה * לא בשריון ולא בקסדא * ולא
 במגפיים * ואם יצא אינו חייב חטאת : * לא
 תצא אשה במחט הנקובה * ולא בטבעת
 שיש עליה חותם ולא כבול יאר ולא ככובלת *
 ולא בצלוחית של פלייטון * ואם יצאה חייבת
 חטאת * דר מאיר * וחכמים פוטרין בכובלת

ובצלוחית

ח א"כ כמי נידפת סעודך ז"ל הקוסד כד' וכן כס"ח דכלאים * וסוף מלשון קחם וקיסוד וע"פ

ובצלוחית של פליטון : י לא יצא האיש לא
 בסוף ולא בקשת * ולא בתרים * ולא באלה *
 ולא ברומח ואם יצא חייב חטאת ר' אליעזר
 אומר תבשיטין הן לו וחכ"א אינן אלא לגנאי *
 שנאמר וכתתו חרבותם לאתים וחנויותיהם
 למזמרות לא ישא גוי א גוי חרב ולא ילמדו
 עוד מלחמה * בירית טהורה * ויוצאים בה
 בשבת * ככלים טמאין ואין יוצאין בהן
 בשבת * יוצאת אשה בחוטי שערה בין משלה
 בין משל חברתה בין משל בהמה בטוטפת
 ובסנבוטין בזמן שהם תפורין בכבול וכפאה
 נכרית לחצר * במוך שבאונה * ובמוך
 שבסנדלה ובמוך שהתקינה לנדהה בפלפל
 ובגרגיר מלח * ובכל דבר שתתן לתוך פיה *
 ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת * ואם
 נפל לא תחזיר * שן תותבת ושן של זהב רבי
 מתיר וחכמים אוסרים : י יוצאין בסלע שעל
 הצנית * הבנות (קטנות) * יוצאות בחוטין *
 ואפילו בקסמין שבאניהם ערביות יוצאות
 רעולות * ומדיות פרופות * וכל אדם * אלא
 שדברו חכמים בהוה : י פורפת על האבן *
 ועל

ועל האגוז ועל הפטבע * ובלבד שלא תפרוף
 לכתחלה בשבת : י הקטע יוצא בקב שלו *
 דברי רבי מאיר ורבי יוסי אוסר * ואם יש לו
 בית קבול כחותים טמא * סמוכות שלו טמאין
 מדרס * ויוצאין בהן בבת * ונכנסין בהן
 בעזרה * כסא וסמוכות שלו טמאין מדרס *
 ואין יוצאין בהן בשבת * ואין נכנסין בהן
 בעזרה אנקטמין טהורים * ואין יוצאין בהן *
 ס הבנים יוצאים בקשרים * ובני מלכים בזוגין
 וכל אדם * אלא שדברו חכמים בהוודה :
 י יוצאין כביצת החרגול ובשן שועל ובמסמר *
 מן הצלוב טשוסרפואה דבריר מאיר וחכ"א
 אף בחור אסור * משום דרבי האמורי :

פירי כלל גדול אמרו בשבת * כל השוכת
 עקר שבת ועישה מלאכות הרבה
 בשבתות הרבה * אינו חייב אלא חטאת
 אחת היודע עקר שבת ועשה מלאכות הרבה
 בשבתות הרבה * חייב על כל שבת ושבת *
 היודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה *
 בשבתות הרבה * חייב על כל אב מלאכה
 ומלאכה * העושה מלאכות הרבה מעין

מלאכה אחת אינו חייב אלא חטאת אחת :
 ב אבות מלאכות ארבעים חסר אחת הוורע
 והחורש והקוצר והמעמר הדש והזורה
 הבורר הטוחן והמרקד והלשוהאופה
 הגוזז את הצמר המלבנו והמנפצו והצובעו
 והטווה והמסך והעושה שתי בתי גירין
 והאורג שני חוטין והפוצע שני חוטין הקושר
 והמתיר והתופר שתי תפירות הקורע על
 מנת לתפור שתי תפירות הצר צבי השוחטו
 והמפשיטו המולחו והמעבד את עורו
 והמוחקו והמחתכו הכותב שתי אותיות
 והמוחק על מנת לכתוב שתי אותיות
 הבונה והסותר המכבה והמבעיר המכה
 בפטיש המוציא מרשות לרשות הרי אלו
 אבות מלאכות ארבעים חסר אחת : ועוד
 כלל אחר אמרו כל הכשר להצניע ומצניעין
 כמוהו והוציאו בשבת חייב עריו חטאת
 וכל שאינו כשר להצניע ואין מצניעין כמוהו
 והוציאו בשבת אינו חייב אלא המצניעו :
 המוציא תבן במלא פיפרה עצה במלא

פי
 א סחורס וסורע יוסלמי ב חייבו מולת חייבו פעבד אלא אטיק חד ועול דרטוט ג וסמחקו ס"ח

פי גמל עמיר במלא פי טלה עשבים במלא
 פי גדי עלי שום ועלי בצלים לחים בגרונרת
 יבשים במלא פי גדי ואין מצטרפין זה עם זה
 מפני שלא שוו בשיעוריהן המוציא אוכלים
 בגרונרת חייב ומצטרפין זה עם זה מפני
 ששוו בשיעוריהן חוץ מקליפיהן וגרעניהן
 ועוקציהן וסוכן ומרסנן רבי יהודה אומר
 חוץ מקליפי עדשים שמתבשרות עמהן :
 פרק ה המוציא יין כדי מזיגת הכוס חרב כדי
 גמיעה רבש כדי ליתן על הכתית שמן
 כדי לסוך אבר קטן מים כדי לשוף בהם את
 הקילור ושאר כל המצקין ברביעית וכל
 השופכין ברביעית רבי שמעון אומר כדן
 ברביעית ולא אמרו כל השיעורין הללו אלא
 למצניעיהן : המוציא חבל כדי לעשות און
 לקפה גמי כדי לעשות תלאי לנפה ורכברה
 רבי יהודה אומר כדי לטול ממנו מדת מנעד
 לקטן נייר כדי לכתוב עליו קשר מוכסין
 והמוציא קשר מוכסין חייב נייר מחוק כדי
 לברוך על פי צלוחית קטנה שר פליטון :
 עור כדי לעשות קמיע קלף כדי לכתוב

עליו פ'ר'שה קטנה שבת פליין * שהיא שמע
 ישראל (רוכסוסטוס כדי לכתוב מזוזה) דיו
 כדי לכתוב שתי אותיות * כחול כדי לכתוב
 עין אחת: * דב'ק כדי לתן בראש השב'טבת
 זפת וגפרית כדי לעשות נקב * שעוה כדי לתן
 על פי נקב קטן * חרסית כדי לעשות פי כור
 של צורפי זהבי רבי יהודה אומר כדי לעשות
 פטפוט * סובין כדי לתן ער פי כור של צורפי
 זהביסיד כדי לסוד קטנה שבבנות ר' יהודה
 אומר כדי לעשות כלכול ר' נחמיה אומר כדי
 לסוד אנד'פיו: * אדמה כחותם המרצופין *
 דברי רבי עקיבא * וחכ"א כחותם האיגרות *
 זבל וחול הדק כדי לזבל קלח של כרוב דברי
 ר' עקיבא וחכ"א כדי לזבל כרישא חול הגס
 כדי לתן ער מלא כף סיד * קנה כדי לעשות
 קלמוס וואם היה עב או מרסס כדי לבשל
 בו ביצה קלה שבבצים * טרופה ונתונה
 באלפס: * עצם כדי לעשות תרודר' יהודה
 אומר כדי לעשות ממנו חף * זבוכית כדי
 לגרור בו ראש הכרבר' צרור או אבן כדי
 לזרוק בעוף * ר' אליעזר בן יעקב אומר כדי

ח זקק סכסא איהי תמימי * כ לטמא ס"ה

לזרוק

לזרוק בבהמה: * חרס כדי לתן בין פצים
 לחכירו * דברי ר' יהודה * ר' מאיר אומר כדי
 לחתות בזאת האור * ר' יוסי אומר כדי לקבל
 בו רביעית * אמר ר' מאיר אף על פי שאין
 ראיה לדבר זכר לדבר * שנאמר ולא ימצא
 במכתתו חרס לחתות אשטיקוד אמר לו רבי
 יוסי משם ראיה * ולח' שוף מים מגבא:

פ"ח * אמר רבי עקיבא * מנין לעבודה זרה
 שמשמאה במשא בנדה * שנאמר תזרם
 כמו דוח * צא תאמר לו * מה נדה מטמאה
 במשא * אף עבודה זרה מטמאה במשא:
 * מנין לספינה שהיא טהורה * שנאמר דרך
 אניה בלב ים * מנין לערוגה שהיא ששה על
 ששה טפחים * שזורעין בתוכה חמשה זרעונין
 ארבעה בארבע רוחות הערוגה * ואחר
 באמצע * שנאמר כי בארץ תוציא צמחה *
 וכגנה זרועיה תצמיח * זרעה לאנאמר ארא
 זרועיה: * מנין לפורטת שכבת זרע ביום
 השלישי שהיא טמאה * שנאמר היו נכונים
 לשלשת ימים * מנין שמרחיצין את המידה
 ביום השלישי שחל להיות בשבת * שנאמר

ויהי

ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים * מגין
 שקושרין לשון של זדורית בראש שעיר
 המשתלח * שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים
 כשלגילבינו : ר מגין לסיכה שהיא כשתיה
 ביום הכפורים * אף על פי שאין ראיה לדבר
 זכר לדבר * שנאמר ותבא כמים בקרבן
 ובשמן בעצמותיו : ה המוציא עצים כרי
 לבשר ביצה קלה * תכלין כרי לתכל ביצה
 קלה ומצטרפין זה עסוה קליפי אגוזים קליפי
 רמונים איסטים ופואה * כרי לצבוע בהן בנגד
 קטן בסבכה מי רגלים נתר ובורית קמוליא *
 ואשגן כרי לכבס בהן בנגד קטן בסבכה * ר'
 יהודה אומר כרי להעביר על הכתם :
 יפלפלת כל שהוא * ועטרן כל שהוא מיני
 בשמים ומיני מתכות כל שהן מאבני המזבח
 ומעפר המזבח * מקק ספרים * ומקק
 מטפחותיהם * כל שהוא * שמצניעים אותן
 לגונזן * ר' יהודה אומר אף המוציא ממשמישי
 עבודת אלילים כד שהוא שנאמר ולא ידבק
 בדרך מאומה מן החרם : י המוציא קפת
 הרובלין אף על פי שיש בה מינין הרבה אינו

חייב אלא חטאת אחת * זרעוני גנה פחות
 מכגרוגרת ר' יהודה בן בתירה אומר חמשה
 זרע קשואין שנים זרע דלועין שנים זרע פול
 המצרי שנים חגב חי (טהור) כל שהוא * מת
 כגרוגרת צפורת כרמים בין חיה בין מתה כל
 שהוא * שמצניעין אותה לרפואה * ר' יהודה
 אומר אף המוציא חגב חי טמא כל שהוא *
 שמצניעין אותו לקטן לשחוק בו :
 פיקי המצניע לזרע ולדונמא * ולרפואה *
 והוציאן בשבת חייב בכל שהוא *
 וכל אדם אין חייב עליו אלא כשיעורו חזר
 והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו : ה המוציא
 אוב * יונתנן על האסקפה בין שחזר והוציאן
 בין שהוציאן אחר פטור * מפני שלא עישה
 מלאכתו בבית אחת * קפה שהיא מלאכה
 פירות ונתנה על אסקפה החיצונה * אף על
 פי שרוב הפירות מבחוץ * פטור עד שיוציא
 את כל הקפה : ה המוציא בין בימינו * בין
 בשמארו בתוך חיקו יאו על כתפו חייב * שכן
 משא בני קהת כל אחר ידו * ברגלו * בפיו *
 ובמרפקו * באזנו ובשערו * ובפונדתו ופיה

למטה בין פונדתו לחלוקו * ובשפת חלוקו *
 במנעלו בסנדלו פטור * שלא הוציא כדרך
 המוציאין * המתכוין להוציא לפניו * ובא לו
 לאחוריו פטור * לאחוריו ובא לו לפניו חייב *
 באמת אמרו * האשה החוגרת בסניג * בין
 מלפניה ובין מלאחריה * חייבת * שכן ראוי
 להיות חזר * ר' יהודה אומר אף מקבלי
 פתקין * ה המוציא ככר לרשות הרבים חייב *
 הוציאורו שנים * פטורין * לא יכול אחד
 להוציא או להוציא והו שנים חייבין * ור' שמעון
 פטר המוציא אוכלין פחות מבשיעור בכלי *
 פטור אף על הכלי * שהכלי טפלה לו * את
 החי במטה * פטור אף על המטה * שהמטה
 טפלה לו * את המת במטה חייב * וכן כזית מן
 המת זכזית מן הנבלה * וכעדשה מן השרץ *
 חייב * ורבי שמעון פטר * ה נוטל צפרניו זו
 בזואו בשניו וכן שערו וכן שפמו * וכן זקנו *
 וכן הגודלת * וכן הכוחלת * וכן הפוקסת * ר'
 אליעזר מחייב וחכמים אוסרין משום שבות *
 התולש מעציץ נקוב חייב * שאינו נקוב פטור *
 ורבי שמעון פטר בזהובזה :

הזורק

פרק י"א הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים *
 מרשות הרבים * לרשות היחיד * חייב *
 מרשות היחיד לרשות היחיד * לרשות הרבים
 באמצע * ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין *
 כיצור * שתי גזוזטראות זו כנגד זו ברשות
 הרבים * המושיט והזורק מזו לזו פטור * היו
 שתיהן בדיוטא אחת המושיט חייב * והזורק
 פטור * שכן היתה עכורת הלויים * שתי עגלות
 זו אחר זו ברשות הרבים * מושיטין הקרשים
 מזולזו * אבל לא זורקין * חולית הבור והסלע
 ישחן גבוהים עשרה ורחבן ארבעה * הנוטל
 מהן והנותן על גבן חייב * פחות מכן פטור *
 הזורק ארבע אמות בכתל * למעלה
 מעשרה טפחים בזורק באויר למטה מעשרה
 טפחים * בזורק בארץ * הזורק בארץ ארבע
 אמות חייב * זרק לתוך ארבע אמות ונתגלגל
 חוץ לארבע אמות פטור * חוץ לארבע
 אמות * ונתגלגל לתוך ארבע אמות חייב *
 הזורק בים ארבע אמות פטור * אם היה
 רקק מיסורשות הרבים מהלכת בו * הזורק
 לרתוכו ארבע אמות חייב * וכמה הוא

כדושי גרוס קטין

רקק

רקק מים * פחות מעשרה טפחים * רקק
 מים ורשות הרבים מרלכת בו * הוזרק
 בתוכו ארבע אמות חייב * הוזרק מן הים
 ליבשה * ומן היבשה לים * ומן הים לספינה *
 ומן הספינה לים * ומן הספינה לחברתה *
 פטור * ספינות קשורות זו בזו * מטלטלין מוז
 לזו * אם אינן קשורות * אף על פי שמקפות *
 אין מטלטלין מוז לזו * הוזרק ונזכר לאחר
 שיצתה מידו * קרטה אחר * קרטה כלב * או
 שגשרפה * פטור * זרק לעשות חבורה * בין
 באדם ובין בבהמה * ונזכר עד שלא נעשית
 חבורה פטור * זרה הכלל כל חייבי חטאות
 אינן חייבין עד שתהא תחלתן וסופן שגגה *
 תחלתן שגגה וסופן זרון * תחלתן זרון וסופן
 שגגה * פטורין עד שתהא תחלתן וסופן
 שגגה :

פיק יי הבונה כמה יבנה ויהא חייב * הבונה
 כל שהוא * והמסתת * והמכה בפטיש *
 ובמעצר * והקורח כל שהוא * חייב זה הכלל *
 כל העושה מלאכה ומלאכה * מתקיימת
 בשבת חייב * רבן שמעון בן גמליאל אומר

אף

אף המכה בקורנס על הסדן בשעת מלאכה
 חייב מפני שהוא כמתקן מלאכה * כ החורש
 כל שהוא * המנכש * והמקורס * והמזרר כל
 שהוא * חייב * המלקט עצים * אם לתקן כל שהן
 אם להסיק כדרי לבשל ביצה קדה * המלקט
 עשבים * אם לתקן כל שהוא * אם לבהמה *
 כמלא פי גרי * * הכותב שתי אתיות * בין
 בימינו בין בשמאלו * בין משם אחד בין משתי
 שמות * בין משתי סממניות * בכל לשון חייב *
 אמר ר' יוסי לא חיבו שתי אותיות אלא משום
 רושם * שכך היו כותבין על קרשי המשכן *
 לידע איזו בן זוגו * אמר רבי (יהודה) מצינו שם
 קטן משם גדול * שם משמעון ושמואל * נת
 מנחור * דן מדניאל * גר מגדיאל * * הכותב
 שתי אותיות בהעלם אחר חייב * כתב בדיו *
 בסם בסקרא בקומוס ובקנקנתוס ובכל דבר
 שהוא רושם * על שני כותלי זווית * ועל שני
 לוחי פנקס * והן נהגין זה עם זה חייב * הכותב
 על בשרו חייב * המסרט על בשרו * אדניעזר
 מחייב חטאת * ורבי יהושע פומר * * כתב
 במשקין במי פירות * באבק דרכים * באבק

T. II. ד 4 א פמנות ס"א * ב רוענין * ג וסקלקתום טעוין הסופרים

הסופרים ובכר דבר שאינו מתקיים פטורי
לאחר ידוי ברגלו בפיו ובמרפיקו כתב אות
אחת כמוך לכתב וכתב על גבי כתב נתפון
לכתוב חית וכתב שני זיינין אחת בארץ
ואחת בקורה כתב על שתי כותלי הבית על
שני דפי פנקס והן נהגין זה עם זה פטור כתב
אות אחת נוטריקון רבי יהושע בן בתירא
מחיבו וחכמים פוטרין: י הכותב שתי אותיות
בשתי העלמות * אחת שחרית ואחת בין
הערבים רבן גמליאל מחיבו וחכמים פוטרין:
פרק יג רבי אליעזר אומר האורג שלשה חוטין
בתחלה ואחת על האדיגה חייבו וחכמא
בין בתחלה בין בסוף שיעורו שני חוטין:
העושה שתי בתי נירין בנירין בקירוס *
בנפה * בכברה * ובסל חייב * והתופר שתי
תפירות * והקורע על מנת לתפור שתי
תפירות: * הקורע בחמתו ועל מתו * וכל
המקלקלין פטורין והמקלקל על מנת לתקן
שיעורו כמתקן: * שיעור המלבן והמנפץ *
והצובע * והטווה כמלא רוחב הפיט כפול *
והאורג שני חוטין שיעורו כמלא הפיט: ה' ר'

יהודה אומר הצד צפור למגדל וצבי לבית *
חיבו וחכמא צפור למגדל וצבי לבית ולחצר
ולביברין רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל
הביברין שוין * זה הכלל * כל המחסר צידה
פטור ושאינו מחסר צידה חייב: י צבי שנכנס
לבית ונעל אחר בפניו חיבו נעלו שנים פטורין
לא יכול אחד לנעול ונעלו שנים חייבין * ור'
שמעון פוטר: י ישב האחד על הפתח ולא
מלאהו יישב השני ומלאהו השני חייב * ישב
הראשון על הפתח ומלאהו * ובא השני וישב
בצדו * אף על פי שעמד הראשון והלך לו *
הראשון חייב * והשני פטור * הוא למה זה
דומה * לנועל את ביתו לשמרו * ונמצא צבי
שמור בתוכו:

פרק יד שמנה שרצים האמורים בתורה * הצדן
והחובל בהן חייב * ושאר שקצים
ורמשים החובל בהן פטור הצדן לצורך חיבו
ושלא לצורך פטור * חיה ועוף שברשותו *
הצדן פטור והחובל בהן חייב: * אין עושין
הילמי בשבת אבל עושה הוא את מי המלח
וטובל בהן פתו ונותן לתוך התבשיל * אמר

ר' יוסי * והלא הוא הילמי * בין מרבה * ובין
 מועט * ואלו הן מי מלח המתרין * נותן שמן
 בתחלה * לתוך המים * או לתוך המלח * אין
 אוכלין איזוב * וכן בשבת * לפי שאינו מאכל
 בריאים * אבל אוכל הוא את יועזר * ושותרה
 אבוברועה * כל האוכלין אוכל אדם לרפואה
 וכל המשקין שותה * חוץ ממי דקלים * וכוס
 עקרים * מפני שהן לירוקה * אבל שותה הוא
 הוא מידקלים לצמא * וסך שמן עקרין שלא
 לרפואה * החושש בשניו * לא יגמע בהן
 את החמץ * אבל מטבל הוא כדרכו * ואם
 נתרפא נתרפא החושש במתניו * לא יסוך יין
 וחמץ * אבל סך הוא את השמן * ולא שמן
 ורר * בני מלכים סבין שמן ורר על מכותיהן
 שכן דרכם לסוך בחול * ר' שמעון אומר כל
 ישראל בני מלכים הם :

פרק טו * אלו קשרים שחיבין עליהן * קשר
 הגמלין * וקשר הספנין * וכשם שהוא
 חיב על קשורן * כך הוא חיב על התרן * ר'
 מאיר אומר כל קשר שהוא יכול להתירו
 באתת מידיו אין חיבין עליו * טיש לך קשרים
 שאין

שאין חיבין עליהן * כקשר הגמלין * וכקשר
 הספנין * קושרת אשה מפתח חלוקה * וחומי
 סבכא * ושל פסיקיא * ורצועות מנעל * וסנדל *
 ונודות יין ושמן * וקדרה של בשר * ר' איעזר בן
 יעקב אומר קושרין לפני הבהמה * בשביל
 שלא תצא * קושרין דלי בפסיקיא * אבל לא
 בחבל * ר' יהודה מתיר כלל אמר ר' יהודה
 כל קשר שאינו של קיימא * אין חיבין עליו *
 * מקפלין את הכלים * אפילו ארבעה וחמשה
 פעמים * ומציעין את המטות מלילי שבת
 לשבת * אבל לא משבת למוצאי שבת * ר'
 ישמעאל אומר מקפלין את הכלים * ומציעין
 את המטות מיום הכפורים לשבת * וחלבי
 שבת קרבין ביום הכפורים * (אבל לא של
 יום הכפורים בשבת *) ר' עקיבא אומר לא
 של שבת קרבין ביום הכפורים * ולא של יום
 הכפורים קרבין בשבת :

פרק י"י * כל כתבי הקדש * מצילין אותן מפני
 הדליקה * בין שקורין בהן * ובין שאין
 קורין בהן * ואף על פי שכתובים בכל לשון
 טעונים גניזה ומפני מה אין קורין בהם מפני

בטול בית המדרש * מצילין תיק הספר עם
הספר * ותיק התפלין עם התפלין * ואף על פי
שיש בתוכן מעות ודאי הכן מצילין אותן למבוי
שאינו מפלש * בן בתירא אומר אף למפלש :
ב מצילין מזון שלש סעודות * הראוי לאדם
לאדם * הראוי לבהמה לבהמה * כיצד נפלה
דליקה בלילי שבת * מצילין מזון שלש
סעודות * בשחרית מצילין מזון שתי סעודות *
במנחה מזון סעודה אחת * ר' יוסי אומר
לעולם מצילין מזון שלש סעודות : * מצילין
סל מלא בכרות * ואף על פי שיש בו מאה
סעודות * ועגול של דבילה * והבית של יין *
ואומר לאחרים בואו והצילו לכם * ואם היו
פקחין עושין עמו חשבון אחר השבת * להיכן
מצילין אותן * לחצר המעורבת * בן בתירא
אומר אף לשאינה מעורבת : * ולשם מוציא
כל כלי תשמישו * ולובש כל מה שיכול
ללבוש * ועוטף כל מה שיכול לעטוף * רבי
יוסי אומר שמונה עשר כלים * וחוזר ולובש
ומוציא * ואומר לאחרים בואו והצילו עמי :
ח ר' שמעון בן ננס אומר * פורסין עור של

גדי * על גבי שידה תיבה ומגדל שאהו בהן
את האור * מפני שהוא מחרד ועושין מחיצה
בכל הכלים * בין מלאים בין ריקנים * בשביל
שלא תעבור הדליקה * ר' יוסי אוסר בכלי
חרס חדשים מלאין מים לפי שאין יכולין
לקבל את האור * והן מתבקעין ומכבין את
הדליקה : * נכרי שבא לכבות * אין אומרים
לו כבה ואל תכבה * מפני שאין שביתתו
עליהן * אבל קטן שבא לכבות * אין שומעין
לו * מפני ששביתתו עליהן : * וכופין קערה על
גבי הגר * בשביל שלא תאחוז בקורה * ועל
צואה של קטן * ועל עקרב שלא תשוד * אמר
ר' יהודה מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי
בערב * ואמר חוששני לו מחטאת : * נכרי
שהדליק את הגר משתמש לאורו ישראל *
ואם בשביל ישראל * אסור * מלא מים להשקות
בהמתו * משקה אחריו ישראל * ואם בשביל
ישראל * אסור * עשה גוי כבש לירד בו * יורד
אחריו ישראל * ואם בשביל ישראל * אסור *
מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו בהין
בספינא * ועשה גוי כבש לירד בו * וירדו

בו רבן גמליאל וזקנים :

יום ו

פ"ק י כל הכלים נטלין בשבת * ודלתותיהן
 עמהן אף על פי שנתפרקו בשבת *
 שאינן דומין לדלתות הבית * לפי שאינן מן
 המוכן : כ נוטל אדם קרנס לפצע בו את
 האגוזים * וקרדום לחתוך בו את הדבילה *
 מגירה לגרור בה את הגבינה מגריפה לגרוף
 בה את הגרוגרות * את הרחת ואת המזלג
 לתת עליו (פת) לקטן את הכוש ואת הכרכר
 לתחוב בו מחט של יד * לטול בו את הקוץ *
 ושל סקאים לפתוח בו את הדלת : י קנה של
 זתים אם יש קשר בראשו מקבל טמאה ואם
 לאו אינו מקבל טמאה * בין כך ובין כך נוטל
 בשבת : י (ר' יהודה אומר) כל הכלים נטלין
 חוץ מן המסר הגדול ויתד של מחרישה כל
 הכלים נטלין לצורך וישלא לצורך ר' נחמיה
 אומר אין נטלין אלא לצורך : י כל הכלים
 הנטלין בשבת שבריהן נטלין (עמהן) ובלבד
 שיהו עושי מעין מלאכה שבריהן ערבה לכפות
 בהן את פי החבית שבריהן זכוכית לבסות בהן

א שטלים . ב דלקוסין תופות . ג סלוג ערוך . ד יוסי פ"א . את

את פי הפך ר' יהודה אומר ובלבד שיהו
 עושים מעין מלאכתן * שבריהן עריכה לצוק
 לתוכן מקפה ושבריהן זכוכית לצוק לתוכן שמן *
 י האבן שבקרויה * אם ממלאין בה ואינה
 נופלת ממלאין בה ואם לאו אין ממלאין בה *
 זמורה שהיא קשורה בטפח * ממלאין בה
 בשבת : י פקק החלון ר' אליעזר אומר בזמן
 שהוא קשור ותלוי * פוקקין בו ואם לאו אין
 פוקקין בו * וחכמים אומרים בין כך ובין כך
 פוקקין בו : י כל כסויי הכלים שיש להם בית
 אחיזה * נטלים (עמהן) בשבת * אמר ר' יוסי *
 במה דברים אמורים בכסויי הקרקעות אבל
 בכסויי הכלים בין כך ובין כך נטלים בשבת :
 פ"ק י מפנין אפילו ארבע וחמש קופות של
 תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני
 בטול בית המדרש * אבל לא את האוצר *
 מפני תרומה טהורה ודמאי ומעשר ראשון
 שנטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו *
 והתרמוס היבש מפני שהוא מאכל לעניים *
 אבל לא את הטבל * ולא את מעשר ראשון
 שלא נטלה תרומתו * ולא את מעשר שני

T. II. ה 5 א לעוים פ"א והקדש

והקדש שלא נפרו * ולא את הלוח * ולא את
 החרדל * רבן שמעון בן גמליאל מתיר בלוח
 מפני שהוא מאכל עורבין : * בחבלי קש *
 וחבלי עצים * וחבלי זרדים * אם התקנן
 למאכל בהמה מטל טלין אותן ואם לאו אין
 מטל טלין אותן * כופין את הסל לפני
 האפרוחים * כדי שיעלו וירדו * תרנגולת
 שברחה דוחין אותה עד שתבנס מרדין עגלין
 וסייחין (ברשות הרבים) * אשרה מרדה את
 בנה אמר ר' יהודה אימתי בזמן שהוא נוטל
 אחד ומניח אחד * אבל אם היה גורר אסור:
 * אין מילדין את הבהמה ביום טוב * אבל
 מסעדין ומילדין את האשה בשבת וקורין לה
 חכמה ממקום למקום * ומחללין עריה את
 השבת וקורין את הטבור ר' יוסי אומר אף
 חותכין * וכל צרכי מילה עושין בשבת:
 פרק יט ר' אליעזר אומר אם לא הביא כלי
 מערב שבת * מביאו בשבת מגולה *
 ובסכנה מכסהו על פי עדים * ועוד אמר ר'
 אליעזר כורתים עצים לעשות פחמין לעשות
 (כלי) ברזל כלל אמר ר' עקיבא כל מלאכה

שאפשר

שאפשר לעשותה מערב שבת אינה רוחה
 את השבת * ושאי אפשר לעשותה מערב
 שבת * רוחה את השבת : * עושין כל צרכי
 מילה בשבת מזהרין ופורעין ומוצצין ונותנין
 עליה איספלגית וכמון * אם לא שחק מערב
 שבת לועס בשניו ונותן אם לא טרף יין ושמן
 מערב שבת ינתן זה בעצמו וזה בעצמו ואין
 עושין זה חלוק לכתחלה * אבל כורך עליה
 סמרטוט * אם לא התקין מערב שבת כורך
 על אצבעו ומביא * ואפילו מחצר אחרת:
 * מרחיצין את הקטן בין לפני המילה ובין
 לאחר המילה ומזלפין עליו ביד * אבל לא
 בכלי רבי אלעזר בן עזריה אומר מרחיצין
 את הקטן ביום השלישי שחל להיזרזר
 בשבת שנאמר ויהי ביום השלישי בהיותם
 כואבים * ספק ואנדרוגינוס אין מחללין עליו
 את השבת ורבי יהודה מתיר באנדרוגינוס:
 * מי שהיו לו שתי תנוקות * אחד למול אחר
 השבת ואחד למול בשבת * ושכח ומל את
 של אחר השבת בשבת חייב * אחד למול
 בערב שבת ואחד למול בשבת * ושכח ומל

את

א כורס כולל מלויין

את של ערב שבת בשבת רבי אליעזר מחייב
 חטאת * ורבי יהושע פוטר : ה קטן נמול
 לשמונה ולתשעה ולעשרה ולאחד עשר *
 ולשנים עשר לא פחות ולא יותר * הא ביצר
 כדרכו * לשמונה נולד רבין השמשות נמול
 לתשעה * בין השמשות של ערב שבת נמול
 לעשרה * יום טוב לאחר השבת נמול לאחד
 עשר * שני ימים טובים שר ראש השנה נמול
 לשנים עשר קטן החולה אין מוהלין אותו עד
 שיבריא : י אלו הן צצין המעכבין את המילה
 בשר החופה את רוב העטרה * ואינו אוכל
 בתרומה ואם היה בעל בשר מתקנו מפני
 מראית העין * מל ולא פרע את המילה *
 כאלו לא מל :

פ"ק ב רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת
 ביום טוב ונותנין לתלויה בשבת וחב"א
 אין תולין את המשמרת ביום טוב ואין נותנין
 לתלויה בשבת * אבל נותנין לתלויה ביום
 טוב : ב נותנין מים על גבי שמרים בשביל
 שיצרו * ומצננין את היין בסודרין ובכפיה
 מצרית * ונותנין ביצה במסננת של חרדל *
 ועושין

ועושין אנומלין בשבת * ר' יהודה אומר בשבת
 בכוס ביום טוב בלגין * ובמועד בחבית רבי
 צדוק אומר הכל לפי האורחין : ג אין שורין
 את החלתית בפושרין * אבל נותן לתוך
 החמץ * ואין שורין את הפרשינין ולא שפין
 אותן אבל נותן לתוך הכברה * או לתוך
 הכלפדה אין כוברים את התבן בכברה ולא
 יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ *
 אבל נוטל הוא בכברה * ונותן לתוך האבוס :
 ד גורפין מלפני הפטם * ומסלקין לצדדין
 מפני הרעי דבריר דוסא * וחכמים אוסרים *
 נוטלין מלפני בהמה זו * ונותנין לפני בהמה זו
 בשבת : ה הקש שעל גבי המטה לא ינענענו
 בידו * אבל מנענעו בגופו * ואם היה מאכל
 בהמה * או שהיה עליו כר * או סדין * מנענעו
 בידו מכבש שר בעלי בתים מתירין אבל לא
 כובשין * וישל כובסין לא יגעבו * ר' יהודה
 אומר אם היה מותר מערב שבת * מתיר את
 כלו ושומטו :

פרקא נוטל אדם את בנו והאבן בידו וכלפדה
 והאבן בתוכה ומטלטלין תרומה

א ויטולין שדין . ב אולין ס"א . ג אלא ל"ב . ד כלו ומוטין טמאה

טמאה עם הטהורה ועם החולין * רבי יהודה
אומר אף מעלין את המדמע באחד ומאה :
ב האבן שעל פי החבית * מטה על צדה והיא
נופלת היתה בין החביות * מגביהה ומטה על
צדה והיא נופלת * מעות שעל הכר * נוער את
הכר * והן נופלות * היתה עליו לשלשת * מקנחו
בסמרטוט * היתה של עור * נותנין עליה מים
עד שתכלה : ג בית שמאי אומרים מגביהין
מן השלחן עצמות וקליפין * ובית הלל אומרים
נוטל את הטבלה כדה ומנערה * מעבירין
מעל השלחן פירורין פחות מכזית * ושער של
אפונים * ושער ערשים * מפני שהוא מאכל
בהמה ספוג אם יש לו עור בית אחיזה מקנחין
בו * ואם לאו אין מקנחין בו וחכמים אומרים
בין כך ובין כך נטר בשבת * ואינו מקבל
טומאה :

פרק כב חבית שנשברה * מצילין הימנה מזון
שלש סעודות ואומר לאחרים בואו
והצילו לכם * ובלבד שלא יספוג * אין סוחטין
את הפירות להוציא מהן משקין * ואם יצאו
מעצמן אסורים * ר' יהודה אומר אם לאוכלים *

היוצא מהן מותר * ואם למשקין * היוצא מהן
אסור * חלות דבש שרסקן מערב שבת * ויצאו
מעצמן אסורים * ורבי אליעזר מתיר : ב כל
שבא בחמין מערב שבת * ישורים אותו בחמין
בשבת * וכל שלא בא בחמין מערב שבת *
מדיחין אותו בחמין בשבת * חוץ מן המליח
הישן (ודגים מלוחים קטנים) וקולים האספין
שהדחתן זו היא גמר מלאכתן : ג שובר אדם
את החבית * לאכול הימנה גרוגרות * ובלבד
שלא יתכוון לעשות כלי * ואין נוקבים מגופה
של חבית דברי רבי יהודה * וחכמים מתירין *
ולא יקבנה מצדה * ואם היתה נקובה * לא יתן
עליה שעוה מפני שהוא ממרח אמר ר' יהודה
מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב *
ואמר חוששני לו מחטאת : ד נותנין תבשיל
לתוך הבור * בשביל שיהא שמור * ואת המים
היפים ברעים * בשביל שיצנו * ואת הצונן
בחמה * בשביל שיחמו * מי שגשרו כליו בדרך
במים * מהלך בהן ואינו חושש * הגיע לחצר
החיצונה * שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם :
ה הרוחץ במי מערה * ובמי טבריא * ונסתפג

אֶפִּילוּ בְעֶשֶׂר אֲלֻנְטִיאוֹת * לֹא יִבְיֵאס בִּידוֹ *
 אֲבָל עֶשְׂרֵה בְנֵי אָדָם מִסְתַּפְּגִין בְּאֲלֻנְטִית
 אַחַת * פְּנִיָּהֶם יִדְהֶם וְרַגְלֵיהֶם * וּמִבֵּיאִין אוֹתָן
 בִּידָן * וְסִבִּין וּמִמָּה שֶׁמִּשִּׁין (בְּבִנֵי מַעִים) אֲבָר
 לֹא מִתְעַמְלִים וְרֹא מִתְגַּרְדִּין * אִין יוֹרְדִין
 לְקוֹרְדִימָה * וְאִין עוֹשִׂין אֶפִיקְטוֹזִין * וְאִין מַעֲצִבִין
 אֶת הַקֶּטֶן * וְאִין מַחְזִירִים אֶת הַשֶּׁבֶר * מִי
 שֶׁנִּפְרָקָה יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ לֹא יִטְרַפֵּס בְּצוּגָן * אֲבָל
 רוּחֵץ הוּא כְּדָרְכוֹ * וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא *
 פֶּרֶק כג שׁוֹאֵל אָדָם מִחֲבִירוֹ * כְּדִי יִין וְכְדִי שֶׁמֶן
 וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יֹאמֶר רֹו הַלּוּיִנִי * וְכֵן
 הָאִשָּׁה מִחֲבֵרְתָהּ בְּכָרוֹת * וְאִם אִינוּ מֵאִמִּינוּ *
 מְנִיחַ טְלִיתוֹ אֶצְרוֹ * וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֵשְׁבוֹן לְאַחַר
 שֶׁבֶת * וְכֵן עָרַב פֶּסַח בִּירוֹשָׁלַם שֶׁחַל לְהִיּוֹת
 בְּשֶׁבֶת * מְנִיחַ טְלִיתוֹ אֶצְלוֹ * וְנוֹטֵל אֶת פֶּסַחוֹ
 וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֵשְׁבוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב * כ מוֹנֵה
 אָדָם אֶת אוֹרְחָיו * וְאֶת פְּרֻפְרוֹתָיו מִפְּיוֹ * אֲבָל
 לֹא מִן הַכֶּתֶב * וּמִפִּים עִם בְּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ
 עַל הַשְּׂלֶחָן * וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְכוּיֵן לַעֲשׂוֹת
 מְנָה גְדוֹלָה בְּנֶגֶד קְטָנָה * מִשׁוּם קִבְיָא *
 וּמִטִּילִין

א טעם זו דמויה * ב לילופה ס"א ג אטקטוביון נירסת סעדיך ד ורגלו ס"א . ה סכודי מחסלה

וּמִטִּילִין הַלְשִׁים עַל הַקֶּדְשִׁים בְּיוֹם טוֹב * אֲבָל
 לֹא עַל הַמְּנוֹת * י לֹא יִשְׁכּוֹר (אָדָם) פּוֹעֲלִים
 בְּשֶׁבֶת * וְלֹא יֹאמֶר אָדָם לְחִבְרוֹ לִשְׁכּוֹר לֹו
 פּוֹעֲלִים * אִין מַחְשִׁיבִין עַד הַתְּחוּם לִשְׁכּוֹר
 פּוֹעֲלִים * וּלְהִבִּיא פִירוֹת * אֲבָל מַחְשִׁיךְ הוּא
 לְשִׁמּוֹר * וּמִבֵּיא פִירוֹת בִּידוֹ * כָּלֵל אֹמֵר אֲבֵא
 שְׂאוֹר כָּל שְׂאֵנִי זָכֵאִי בְּאִמִּידָתוֹ * רִשְׁאֵי אֲנִי
 לְהַחְשִׁיךְ עֲלָיו * י מַחְשִׁיבִין עַל הַתְּחוּם לְפַקַּח
 עַד עֶסְקֵי כֵּהָ * וְעַד עֶסְקֵי הַמֵּת * לְהִבִּיא לֹו
 אָרוֹן וְתַכְרִיבִין גּוֹי שֶׁהִבִּיא חֲלִילִין בְּשֶׁבֶת * לֹא
 יִסְפּוֹד בְּהֵן יִשְׂרָאֵל * אֲלֵא אִם כֵּן בָּאוּ מִמְּקוֹם
 קְרוֹב * עֲשׂוּ לֹו אָרוֹן וְחִפְרוּ לֹו קֶבֶר * יקָבְרוּ בוֹ
 יִשְׂרָאֵל * וְאִם בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל * רֹא יקָבְרוּ בוֹ
 עוֹלָמִית * י עוֹשִׂין כָּל צְרִכֵי הַמֵּת * סִבִּין וּמְדִיחִין
 אוֹתוֹ * וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִזְוּוּ בוֹ אֲבָר * שׁוֹמְטִין אֶת
 הַבֶּר מִתְּחִתּוֹ * וּמִטִּילִין אוֹתוֹ עַל הַחוֹל בְּשִׁבִיל
 שְׂמִימָתִין * קוֹשְׂרִין אֶת הַדְּחִי * לֹא שִׁיעֵלָה אֲלֵא
 שֶׁלֹּא יוֹסִיף וְכֵן קוֹרָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה * סוּמְכִין אוֹתָהּ
 בְּסַפְסָר * אוֹ בְּאֵרוֹבוֹת הַמַּטָּה * לֹא שֶׁתְּעַרְהָ *
 אֲלֵא שֶׁלֹּא תוֹסִיף * אִין מַעֲמִצִין אֶת הַמֵּת
 בְּשֶׁבֶת * וְלֹא בַחֹל עִם יְצִיאַת נַפְשׁ * וְהַמְעַמִּין

עם יציאת הנפיש * הרי זה שופך דמים :
 פירק כד מי שהחשיך לו בדרך גנותן כיסו לנכרי
 ואם אין עמו נכרי מניחו על החמור *
 הגיע לחצר החיצונה * נוטל את הכלים
 הנטלין בשבת * וישאין נטלין בשבת * מתיר
 את החברים והשקים נופלין מאריותם :
 מתירין פקיעי עמיר לפני בהמה * ומפספסין
 את הכיפין * אבל לא את הזירין * אין מרסקין
 לא את השחת ולא את החרובין לפני בהמה
 בין דקה ובין גסה * רבי יהודה מתיר בחרובין
 לדקה : * אין אובסין את הגמל * ולא דורסין *
 אבל מרעיטין * ואין ממרים העגלין אבל
 מלעיטין ומהלקטין לתרנגולים * ונותנין מים
 למורסן * אבל לא גובלים * ואין נותנין מים
 לפני דבורים * ולפני יונים שבשוכך * אבל
 נותנין לפני אווזין ותדנגורים * ולפני יוני
 הרדיוסות : * מחתבין את הדרועין לפני
 הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים ר' יהודה
 אומר אם לא היתה נבירה מערב שבת *
 אסורה לפי שאינה מן המוכן * מפירין נדרים
 בשבת * ונשאלין לנדרים שהן לצורך השבת *
 פוקקין

פוקקין את המאור ומודדין את המטלית ואת
 המקוה * ומעשה בימי אביו של רבי צדוק *
 ובימי אבא שאול בן בטנית * שפקקו את
 המאור בטפוח * וקשרו את המקידה בגמי
 לידע * אם יש בגיטות פותח טפח אם לא *
 ומדבריהם למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין

בשבת : סליק

מסכת ערובין

פירק א מבוי שהוא גבוה * למעלה מעשרים
 אמה ימעט רבי יהודה אומר אינו צריך
 והרחב מעשר אמות ימעט . ואם יש לו צורת
 פתח * אף על פי שהוא רחב מעשר אמות אין
 צריך למעט : * הכישר מבוי * בית שמאי
 אומרים לחי וקורה ובית הלל אומרים לחי או
 קורה * רבי אליעזר אומר לחיין * משום רבי
 ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני ר' עקיבא *
 לא נחקקו בית שמאי ובית הלל על מבוי
 שהוא פחות מארבע אמות * שהוא נתר או
 בלחי או בקורה * על מה נחקקו * על רחב
 מארבע אמות ועד עשר שבש"א לחי וקורה *
 ובית הלל אומרים או לחי או קורה * אמר רבי

עקיבא עד זה ועל זה נחלקו : הקורה
שאמרו רחבה כדי לקבל אריח ואריח חצי
לבנה של שלשה טפחים דיה לקורה שתהא
רחבה טפח כדי לקבל אריח לארכו : ורחבה
כדי לקבל אריח וברואה כדי לקבל אריח *
רבי יהודה אומר רחבה אף על פי שאינה
ברואה : היתה של קש או של קנים * רואין
אותה כאלו היא של מתכת * עקומה * רואין
אותה כאלו היא פשוטה עגולה רואין אותה
כאלו היא מרבעת * כל שיש בהקיפו שלשה
טפחים * יש בו רוחב טפח : לחיין שאמרו
גבהן עשרה טפחים * ורחבן ועבין כל שהוא
רבי יוסי אומר רחבן שלשה טפחים : בכל
עושין לחיין * אפילו בדבר שיש בו רוח חיים
ורבי יוסי אוסר ומטמא משום גלל ורבי מאיר
מטהר * וכותבין עליו גמי נשים * ורבי יוסי
הגלילי פוסל : שירה שחנתה בבקעה
והקיפוח בכרי בהמה * מטלטלין בתוכה *
ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה טפחים * ולא
יהו פרצות יתרות על הבנין * כל פרצה שהיא
כעשר אמות מתרת מפני שהיא כפתח יתר

מכאן אסור : ט מקיפין שלשה חבלים זה
למעלה מזה * וזה למעלה מזה * ובלבד שלא
יהא בין חבל לחבירו שלשה טפחים * שיעור
חבלים ועובין יתר על טפח * כדי שיהא הכל
עשרה טפחים : מקיפין בקנים ובלבד שלא
יהא בין קנה לחבירו שלשה טפחים * בשירא
דברוי דברי רבי יהודה * וחכמים אומרים לא
דברוי בשירא אלא בהווה כל מחיצה שאינה
של שתי ושל ערב אינה מחיצה * דברי ר' יוסי
בר יהודה וחכמים אומרים אחר משני דברים
ארבעה דברים פטרו במחנה * מביאין עצים
מכל מקום * ופטורים מרחיצת ידים ומדמאי
ומלערב :

פירק ב עושין פסין לביראות * ארבעה דיומדין
נראין כשמנה דברי רבי יהודה ר' מאיר
אומר שמונה נראין בשנים עשר * ארבעה
דיומדין * וארבעה פשוטים * גבהן עשרה
טפחים ורחבן ששה ועבין כד שהוא וביניהן
כמלא שתי רבקות של שלוש בקר
דברי רבי מאיר * רבי יהודה אומר של ארבע
ארבע * קשורות ולא מותרות * אחת נכנסת

ואחת יוצאה : ב מותר להקריב לבאר *
 ובלבד שתהא פרה ראשה ורבה בפנים
 ושותה * מותר להרחיק כל שהוא * ובלבד
 שירבה בפסין : ג רבי יהודה אומר עד בית
 סאתים * אמרו לו לא אמרו בית סאתים אלא
 לגנה ולקרפף אבל אם היה דיראו או סהר * או
 מקצה * או חצר * אפילו בית חמשת כורין
 אפילו בית עשרה כורין מותר * ומותר
 להרחיק כל שהוא ובלבד שירבה בפסין :
 ד רבי יהודה אומר אם היתה דרך הרבים
 מפסיקתן * יסלקנה לצדדין * וחכמים
 אומרים אינו צריך * אחד בור הרבים
 ובאר הרבים ובאר היחיד עושין להן פסין *
 אבל לבור היחיד עושין לו מחיצה גבוהה
 עשרה טפחים דברי רבי עקיבא ר' יהודה בן
 בבא אומר אין עושין פסין אלא לבאר הרבים
 בלבור ולשאר עושין חגורה גבוהה עשרה
 טפחים : ה ועוד א"ר יהודה בן בבא הגנה
 והקרפף שהיא שבעים אמה ושרים * על
 שבעים אמה ושרים * מקפת גדר גבוהה
 עשרה טפחים מטלטלין בתוכה ובלבד שיהא

בה שומירה או בית דירה או שתהא סמוכה
 לעיר * רבי יהודה אומר אפילו אין בה אלא
 בור ושיתומערה מטלטלין בתוכה ר' עקיבא
 אומר אפילו אין בה אחר מכל אלו מטלטלין
 בתוכה * ובלבד שיהא בה שבעים אמה
 ושיריים על שבעים אמה ושיריים רבי אליעזר
 אומר אם היתה ארבה יתר על רחבה אפילו
 אמה אחת * אין מטלטלין בתוכה * ר' יוסי
 אומר אפילו ארבה פי שנים ברחבה
 מטלטלין בתוכה : ו אמר ר' אלעאי שמעתי
 מר' אליעזר * אפילו היא כבית כור * וכן שמעתי
 ממנו אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירבי
 ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו אבל להם
 מותר * וכן שמעתי ממנו שיוצאין בעקר בנין
 בפסח * וחזרתי על כל תלמידיו ובקשתי
 ר' חבר ולא מצאתי :

פירק בבל מערבין ומשתתפין * חוץ מן המים
 ומן המלח * והכל נקח בכסף מעשר
 חוץ מן המים ומן המלח * הנודר מן המזון
 מותר במלח ובמים * מערבין לגזיר ביין
 ולישראל בתרומה * סומכוס אומר בחולין *

ולכהן בבית הפרס ר' יהודה אומר אפילו
 בבית הקברות * מפני שיכול לירך לחוץ
 ולאכול * מערבין בדמאי * ובמעשר ראשון
 שנשלה תרומתו * ובמעשר שני והקדש
 שנפדו * והכהנים בחלה (ובתרומה) אבל
 לא בטבר * ולא במעשר ראשון שלא
 נשלה תרומתו ולא במעשר שני והקדש שלא
 נפדו * השולח עירובו ביד חרש שוטה וקטן *
 או ביד מי שאינו מורה בעירוב * אינו עירוב *
 ואם אמר לאחד לקברו ממנו * הריזה עירוב *
 נתנו באילן למעלה מעשרה טפחים * אין
 עירובו עירוב * למטה מעשרה טפחים עירובו
 עירוב * נתנו בבור אפילו עמוק מאה אמה *
 עירובו עירוב * נתנו בראש הקנה או בראש
 הקנרת * בזמן שהוא תרוש ונעוץ * אפילו
 גבוהה מאה אמה הרי זה עירוב * נתנו במגרד
 ונעל בפניו * ואבר המפתח הרי זה עירוב * ר'
 אליעזר אומר אם אינו יודע שהמפתח
 במקומו אינו עירוב * י נתגלגל חוץ לתחום *
 ונפל עליו גל * או נשרף או תרומה ונטמאה *
 מבעור יום * אינו עירוב * משחשיכה הרי זה
 עירוב

עירובי אם ספק רבי מאיר ור' יהודה אומרים
 הרי זה חמר גמל רבי יוסי ור' שמעון אומרים
 ספק עירוב כשרי אמר רבי יוסי אבטולמוס
 העיד משום חמשה זקנים על ספק עירוב
 שכשר : ה מתנה אדם על ערובו ואומר אם
 באו גוים מן המזרח * עירובי למערב * מן
 המערב עירובי למזרח אם באו מכאן ומכאן
 למקום שארצה אלך לא באו לא מכאן *
 ולא מכאן * הריני כבני עירי * אם בא חכם מן
 המזרח עירובי למזרח * מן המערב עירובי
 למערב * בא מכאן ומכאן למקום שארצה
 אלך לא מכאן ולא מכאן הריני כבני עירי
 רבי יהודה אומר אם היה אחר מהן רבו ילך
 אצל רבו * ואם היו שניהם רבותיו * למקום
 שירצה ילך : י רבי אליעזר אומר יום טוב
 הסמוך לישבת בין מדפניה ובין מלאחריה
 מערב אדם שני ערובין ואומר * ערובי
 הראשון למזרח והשני למערב * הראשון
 למערב והשני למזרח ערובי הראשון והשני
 כבני עירי * עירובי השני והראשון כבני עירי
 וחכמים אומרים מערב לרוח אחת או אינו

מְעַרְב כָּל עֶקֶר * אוּ מְעַרְב לְשָׁנֵי יָמִים אִי אֵינוֹ
 מְעַרְב כָּל עֶקֶר * בִּיצֵד יַעֲשֶׂה מוֹלִיכּוֹ בְּרֵאשׁוֹן
 וּמַחֲשִׁיךְ עָלָיו וְנוֹטְרוֹ * וּבֵא לּוֹ בִּשְׁנֵי * מַחֲשִׁיךְ
 עָלָיו וְאוֹכְלוֹ * וְנִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר בְּהַלִּיכְתּוֹ *
 וּמִשְׁתַּכֵּר בְּעִירוֹכּוֹ * נֹאכֵל בְּרֵאשׁוֹן * עִירוֹכּוֹ
 לְרֵאשׁוֹן וְאֵינוֹ עִירוֹכּוֹ לְשָׁנֵי אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 מוֹדִים אַתֶּם לִי שֶׁהֵם שְׁתֵּי קְרוֹשׁוֹת * רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁהִיָּה יָרֵא שְׁמַיָּה
 תִּתְעַבֵּר * מְעַרְב אָדָם שְׁנֵי עִירוֹבִין * וְאָמַר
 עִירוֹבֵי בְּרֵאשׁוֹן לְמִזְרַח * וּבִשְׁנֵי לְמְעַרְב *
 בְּרֵאשׁוֹן לְמְעַרְב * וּבִשְׁנֵי לְמִזְרַח * עִירוֹבֵי
 בְּרֵאשׁוֹן * וּבִשְׁנֵי בְּנֵי עִירֵי * עִירוֹבֵי בִּשְׁנֵי
 וּבְרֵאשׁוֹן בְּנֵי עִירֵי * וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים *
 וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִתְּנֶה אֶדָם עַל
 הַכְּלִבְדָּה בְּיוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן וְאוֹכְלָה בִּשְׁנֵי
 וְכֵן בִּיצֵה שְׁנוֹלְדָה בְּרֵאשׁוֹן * תֹּאכֵל בִּשְׁנֵי *
 וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים * רַבִּי דוֹסָא בֶן הַרְבִּינָס
 אָמַר הָעוֹבֵר לְפָנָי הִתִּיבָה בְּיוֹם טוֹב הִרֵאשׁוֹן
 שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אָמַר הַחֲלִיצָנוּ יי אֵלֵהֵינוּ
 אֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֲדָשׁ הַזֶּה יֵאֵם הַיּוֹם אִם לְמַחֵר
 וְלְמַחֵר הוּא אָמַר * אִם הַיּוֹם אִם אִמְשׁוֹלֵא

הודו לו חכמים :

פֶּרֶק מִי יִשְׁהוּצִיאוּהוּ גוֹיִם * אוּ רוּחַ רָעָה * אֵין לוֹ
 אֵלָא אַרְבַּע אַמּוֹת * הַחֲזִירוּהוּ * כְּאִלוֹ לֹא
 יֵצֵא הוֹלִיכּוֹהוּ לְעִיר אַחֲרַת נִתְּנוּהוּ בְּדִיר * אוּ
 בְּסֹהַר * רַבֵּן גַּמְלִיאֵל * וְר' אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה
 אָמְרִים מִהֲלֵךְ אֶת כְּלָה * ר' יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי
 עֲקִיבָא אָמְרִים אֵין לוֹ אֵלָא אַרְבַּע אַמּוֹת *
 מַעֲשֶׂה שְׁבָבָה מִפְּרֻדִּים יִסְיָהוּ פְּלִיגָה סְפִינְתָם
 בֵּינֵם * רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה
 הִלְכוּ אֶת כְּלָה * ר' יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָא לֹא
 זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת * שָׂרְצוּ לְהַחֲמִיר עַל עֲצָמָן *
 כִּפְעָם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לְנֶמֶל עַד שֶׁחֲשִׁיבָה *
 אָמְרוּ לוֹ לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל * מָה אָנוּ לִירֵד * אָמַר
 לְהֵן מִתְרִים אַתֶּם * שֶׁכְּבֵר הֵייתִי מִסְתַּכֵּל *
 וְהֵינִי בְּתוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא חֲשִׁיבָה * י מִי
 שִׁיָּצֵא בְּרִשׁוֹת * וְאָמְרוּ לוֹ כְּבֵר נַעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה *
 יֵשׁ לוֹ אֶלְפִים אִמָּה לְכַלְרוּחַ * אִם הִיָּה בְּתוֹךְ
 הַתְּחוּם כְּאִלוֹ לֹא יֵצֵא * שֶׁכָּל הַיּוֹצֵאִים לְהַצִּיל
 חוֹזְרִין לְמִקּוֹמָן * י מִי שִׁיָּשֵׁב בְּדֶרֶךְ * וְעָמַד
 וְרִיָּה וְהָרִי הוּא סְמוּךְ לְעִיר * (הוֹאֵלֵךְ) וְלֹא
 הִיָּתָה בּוֹנְתּוֹ לְכַךְ לֹא יִכְנָס * דִּרְ מֵאִיר * רַבִּי

יהודה אומר יכנס אמר ר' יהודה מעשה
היה ונכנס ר' טרפון בלא מתכוין : ה מי
שישן בדרך ולא ידע שחשיכה יישלו אלפים
אמה לכל רוח ד' ר' יוחנן בן נורי וחב' א אין
לו אלא ארבע אמות רבי אליעזר אומר
והוא באמצען ר' יהודה אומר לאיזה רוח
שירצה ילך ומודה ר' יהודה שאם ברר לו
שאינו יכול לחזור בו : י היו שנים מקצת
אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה מביאין
ואוכלין באמצעו ובלבד שלא יוציא זה מתוך
שלו לתוך של חברו היו שלשה והאמצעי
מבלע ביניהן הוא מותר עמהן והם מותרין
עמו ושנים החיצונים אסורין זה עם זה אמר
ר' שמעון למה הדבר דומה לישלש חצרות
הפתוחות זו לזו ופתוחות לרשות הרבים
עירבו שתיהן עם האמצעית היא מותרת
עמהן והם מותרות עמה ושתים החיצונות
אסורות זו עם זו : י מי שבא בדרך וחשיכה
לו והיה מכיר אילן או גדר ואמר שבתתי
תחתיו לא אמר כלום שבתתי בעקרו
מהלך ממקום רגליו ועד עקרו אלפים אמה

ומעקרו ועד ביתו אלפים אמה נמצא מהלך
משחשיכה ארבעת אלפים אמה : ה אם אינו
מכיר או שאינו בקי בהלכה ואמר שבתתי
במקומי זכה לו מקומו אלפים אמה לכל
רוח עגולות ד' ר' חנינא בן אנטיגנוס וחב' א
מרבעות כפבלא מרבעת כדי שיהא נשכר
את הזויות : ט וזו היא שאמרו העני מערב
ברגליו אמר רבי מאיר אנו אין לנו אלא
עני רבי יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר
שלא אמרו מערבין בפת אלא להקל על
העשירי שלא יצא ויערב ברגליו : י מי שיצא
לידך לעיר שמערבין בה והחזירו חבירו
הוא מותר לידך וכל בני העיר אסורין ד' ר'
יהודה רבי מאיר אומר כל שהוא יכול לערב
ולא ערב הרי זה חמר גמל : י"א מי שיצא חוץ
לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס רבי
אליעזר אומר שתים יכנס שלש לא יכנס
מי שחשיך (לו) חוץ לתחום אפילו אמה
אחת לא יכנס רבי שמעון אומר אפילו חמש
עשרה אמות יכנס שאין המשוחות ממצין
את המדות מפני הטועין :

פירק ה' כיצד מעברין את הערים * בית נכנס
 בית יוצא * פגום נכנס פגום יוצא * היו שם
 גדודיות גבוהות עשרה טפחים * וגו' * ויש
 ונפשות שיש בהן בית דירה * מוציין את
 המדה כנגדן * ועושין אותה כמין טבל *
 מרבעת כרי שיהא נשכר את הזויות * כנותנין
 קרפף לעיר דר מאיר * וחבא לא אמרו
 קרפף אלא בין שתי עירות אם יש לזו שבעים
 אמה ושירים * ולזו שבעים אמה ושירים *
 עושה קרפף לשתייהן * להיותן כאחת * וכן
 שלש בפרים המשלישין אם יש בין שנים
 החיצונים מאה וארבעים ואחד ושליש עשה
 אמצעי את שלשתן * להיותן כאחד * י אין
 מורדין אלא בחבל של חמשים אמה * לא
 פחות ולא יותר * ולא ימדוד אלא כנגד לבו *
 היה מודד והגיע לגיא או לגדר * מבליע וחוזר
 למדתו * הגיע דהר * מבליע וחוזר למדתו *
 ובלבד שלא יצא חוץ לתחום * אם אינו יכול
 להבליע * בוז אר דוסתאי בר ינאי משום ר'
 מאיר שמעתי שמקדיין בהרים * אין מורדין
 אלא מן הממחה * רבה למקום אחד * ומיעט
 למקום

א חותן לא . ב מכלונו ס"א . ג לכלונו ס"א

למקום אחר * שומעין למקום שרבה * רבה
 אחד ומיעט אחר * שומעין למרבה * אפילו
 עבד אפילו שפחה נאמנין לומר עד כאן
 תחום שבת * שלא אמרו חכמים את הדבר
 להחמיר אלא להקל * י עיר של יחיד ונעשית
 של רבים מערבין את כלהו של רבים ונעשית
 של יחיד * אין מערבין את כלה * אלא אם כן
 עשה חוצה לה כעיר חדשה שביהודה שיש
 בה חמשים דורות * דברי ר' יהודה * רבי
 שמעון אומר שרש חצרות של שני בתים * ימי
 שהיה במזרח ואמר לבנו ערב לי במערב *
 במערב ואמר לבנו ערב לי במזרח אם יש
 הימנו ולביתו אלפים אמה ולערובו יותר
 מכאן * מותר לביתו ואסור לערובו * לערובו
 אלפים אמה ולביתו יותר מכאן * אסור לביתו
 ומותר לערובו * הנותן את ערובו בעבודה
 של עיר לא עשה ולא כלום נתנו חוץ לתחום
 אפילו אמה אחת * מה שגשכר הוא מפסיד:
 ח אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה
 ואין אנשי עיר קטנה * מהלכין את כל עיר
 גדולה כיצד ימי שהיה בעיר גדולה ונתן את

א לחצר ח"ט . ב לחצר ס"א . ג והלכס אפילו בית אחד . ד מסורי עמקלא

ערובו בעיר קטנה * בעיר קטנה ונתן את
ערובו בעיר גדולה * מהלך את כלה * וחוצה
לה לפים אמה * ר' עקיבא אומר אין לו אלא
ממקום ערובו אלפים אמה : * אמר להן ר'
עקיבא * אי אתם מודים לי בנותן ערובו
במערה שאין לו ממקום ערובו * אלא אלפים
אמה אמרו לו אימתי בזמן שאין בה דירין *
אבל יש בה דירין מהלך את כלה * וחוצה לה
אלפים אמה נמצא קל תוכה מעל גבה *
ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה *
שאפילו סוף מדתו בלה במערה :

פרקי הדר עם הנכרי בחצר * או עם מי שאינו
מודה בערוב * הרי זה אוסר עליו * (ד"ר
מאיר) ר' אליעזר בן יעקב אומר לעולם
אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין זה
על זה : * אמר רבן גמליאל מעשה בצדוקי
אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלים * ואמר
לנו אבא * מהרו והוציאו את (כל) הכלים
למבוי עד שלא יוציא ויאסור עליכם * ר'
יהודה אומר בלשון אחר מהרו ועשו צרכיכם
במבוי עד שלא יוציא ויאסור עליכם : * אנשי

חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתו אסור
מלהכניסו ומלהוציא לו ולהסיר שלהם מותרין
לו ולהם * נתנו לו רשות * הוא מותר והן
אסורין * היו שנים אוסרין זה על זה שאחד
נותן רשות ונוטל רשות * שנים נותנים רשות
ואין נוטלים רשות : * מאימתי נותנין
רשות בית שמאי אומרים מבעוד יום ובית
הלל אומרים משחשיכה * מי שנתן רשותו
והוציא בין בשוגג בין במזיד הרי זה אוסר
ד"ר מאיר * רבי יהודה אומר במזיד אוסר *
בשוגג אינו אוסר : * בעל הבית שהיה שותף
לשכניו * לזה ביין ולזה ביין * אינם צריכים
לערב לזה ביין ולזה בשמן צריכין לערב *
רבי שמעון אומר אחד זה ואחד זה אינן
צריכין לערב : * חמש חבורות ששבתו
בטרקלין אחד * בית שמאי אומרים עירוב
לכל חבורה וחבורה * ובית הלל אומרים
עירוב אחד לכלן * ומודים בזמן שמקצתן
שרויין בחדרים או בעליות שהן צריכין עירוב
לכל חבורה וחבורה : * האחין השותפים
שהיו אוכלין על שלחן אביהם * וישנים

בבתיהם * צריכין עירוב לכל אחד ואחד *
 לפיכך אם שכח אחד מהם ולא עירב מבטל
 את רשותו * אימתי בזמן שמוליכין ערובין
 למקום אחר * אבל אם היה עירוב בא אצלן
 או שאין עמהן דיורין בחצר * אינן צריכין
 לערב : ה' חמש חצרות פתוחות זו לזו *
 ופתוחות למבוי * עירבו בחצרות ולא
 נשתתפו במבוי * מותרין בחצרות ואסורין
 במבוי ואם נשתתפו במבוי מותרין כאן וכאן
 עירבו בחצרות ונשתתפו במבוי ושכח אחד
 מבני חצר ולא עירב מותרין כאן וכאן (שכח
 אחד) מבני מבוי ולא נשתתף * מותרין
 בחצרות ואסורין במבוי * שהמבוי לחצרות
 בחצר לבתים : ט' שתי חצרות זו לפנין מזו *
 ערבה הפנימית ולא ערבה החיצונה *
 הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה
 ולא הפנימית * שתייהן אסורות * ערבה זו
 לעצמה וזו לעצמה * זו מותרת בפני עצמה *
 וזו מותרת בפני עצמה * עקיבא אוסר (את)
 החיצונה * שדריסת הרגל אוסרתה וחכמים
 אומרים אין דריסת הרגל אוסרתה : * שכח

אחד

אחד מן החיצונה ולא עירב * הפנימית
 מותרת * והחיצונה אסורה * (שכח אחד)
 מן הפנימית ולא עירב * שתייהן אסורות *
 נתנו עירובין במקום אחד * ושכח אחד בין
 מן הפנימית * בין מן החיצונה ולא עירב *
 שתייהן אסורות * וגם היו של יחידים *
 אינן צריכין לערב :

פיקוחלון שבין שתי חצרות * ארבע על
 ארבע בתוך עשרה מערבין שנים *
 וגם רצו מערבין אחד * פחות מארבע
 על ארבע או למעלה מעשרה * מערבין
 שנים ואין מערבין אחד : כ' כהל שבין שתי
 חצרות * גבוה עשרה ורחב ארבעה מערבין
 שנים ואין מערבין אחד * היו בראשו
 פירות * אלו עולין מכאן ואוכלין * ואלו
 עולין מכאן ואוכלין * ובלבד שלא יורידו
 למטה * נפרץ הכתל עד עשר אמות *
 מערבין שנים * וגם רצו מערבין אחד *
 מפני שהוא כפתח * יותר מכאן * מערבין
 אחד ואין מערבין שנים : י"ג חריץ שבין שתי
 חצרות * עמוק עשרה ורחב ארבעה מערבין

שנים

שנים ואין מערבין אחד * אפילו מלא קיש
או תבן * מלא עפר או צרורות מערבין אחד
ואין מערבין שנים : י נתן עליו נסר (שהיא)
רחכה ארבעה טפחים וכן שתי גזזטראות זו
בנגד זו מערבין שנים * ואם רצו מערבין
אחד * פחות מכאן * מערבין שנים ואין
מערבין אחד : ה מתבן שבין שתי חצרות
גבוה עשרה טפחים * מערבין שנים ואין
מערבין אחד * אלו מאבירין מכאן *
ואלו מאבירין מכאן נתמעט התבן
מעשרה טפחים * מערבין אחד ואין
מערבין שנים : י כיצד משתתפין במבוי
מניח את החבית * ואומר הרי זו לכל
בני מבוי * ומזכה להן ער ידי בנו ובתו
הגדולים * ועל ידי עבדו ושפחתו העבדים
ועל ידי אשתו * אבל אינו מזכה לא על
ידי בנו ובתו הקטנים * ולא על ידי עבדו
ושפחתו הכנענים * מפני שידן כירו : ונתמעט
האכל * מוסיף ומזכה * ואין צריך להודיע *
נתוספו עליהן * מוסיף ומזכה וצריך להודיע :

כמה

ה גזזטראות או גזזטראות או גזזטראות או גזזטראות טרף

ח כמה הוא שעורו בזמן שהן מרבין * מזון שתי
סעודות לכדם * בזמן שהן מועטין כגרוגרות
להוצאת שבת לכל אחד ואחד : ט אמר ר'
יוסי כמה דברים אמורים * בתחילת ערוב *
אבל בשירי ערוב * כל שהוא * ולא אמרו
לערב בחצרות * אלא כדי שלא לשבת
את התינוקות : י בכל מערבין ומשתתפין *
חויז מן המים ומן המלח * דברי ר' אליעזר
ר' יהושע אומר כבר הוא ערוב * אפילו
מאפה סאה והיא פרוסה * אין מערבין בה *
כבר באיסור והוא שלם מערבין בו : י"ג נתן
אדם מעה לחנוני ולנחתום כדי שיזכה לו
בערוב דר' אליעזר * וחכ"א לא זכו לו
מעותיו ומודים בשאר כל האדם שזכו לו
מעותיו * שאין מערבין לאדם אלא מדעתו *
אמר ר' יהודה כמה דברים אמורים בערובי
תחומין * אבל בערובי חצרות * מערבין
לדעתו וישלא לדעתו * לפי שזבין לאדם
ישלא בפניו * ואין חבין לאדם ישלא
בפניו :

כיצד

ה לא כלא ור"ו ס"ה ב' או לנחום ס"ה ג' עירוב כפ"ה

פרק ה' כיצד משתתפין בתחומין מניח את החבית ואומר הריוז לכל בני עירי לכל מי שירך לבית האבל או לבית המשתה כל שקבל עריו מבעוד יום מותר משתחישך אסור שאין מערבין משתחישך: ככמה הוא שיעורו מזון שתי סעודות לכל אחד מזונו לחול ולא לשבת ד"ר מאיר"ר יהודה אומר לשבת ולא לחול וזהוזה מתכונן להקל"ר יוחנן בן ברוקא אומר מככר בפונדיון מארבע סאין בסלע ר' שמעון אומר שתי ידות לככר משלש לקב חציה לבית המנגע וחצי חציה לפסול את הגויה: אנשי חצר ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו כל שגבוה עשרה טפחים למרפסת פחות מכאן לחצר הולית הבור והסלע שהן גבוהים עשרה טפחים למרפסת פחות מכאן לחצר כמה דברים אמורים בסמוכה אבל במפלגת אפילו היא גבוהה עשרה טפחים לחצר ואיוז היא סמוכה כל שאינה רחוקה ארבעה טפחים: והנותן את עירובו בבית שער אבסדרה ומרפסת אינו עירוב והדר שם אינו

אוסר עליו בבית התכן ובבית הבקר ובבית העצים ובבית האוצרות הרי זה עירוב והדר שם אוסר (עליו) רבי יהודה אומר אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית אינו אוסר עליו: המניח ביתו והלך לשבות בעיר אחרת אחד נכרי ואחד ישראל הרי זה אוסר ד"ר מאיר"רבי יהודה אומר אינו אוסר רבי יוסי אומר נכרי אוסר ישראל אינו אוסר שאין דרך ישראל לבא בשבת רבי שמעון אומר אפילו הניח ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר אינו אוסר שכבר הסיע מלבו: בור שבין שתי חצרות אין ממלאין ממנו בשבת אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה עשרה טפחים בין (מלמעלה) בין מלמטה בין מתוך אוננו רבן שמעון בן גמליאל אומר בש"א מלמטה ובית הלל אומרים מלמעלה אמר רבי יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכתר שביניהם: אמת המים שהיא עוברת בחצרי אין ממלאין הימנה בשבת אלא אם כן עשה לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בכניסה וביציאה ר' יהודה אומר כהל שער

גבה תדון משום מחיצה אמר ר' יהודה מעשה
 באמה של אבל שהיו ממלאין ממנה על פי
 זקנים בשבת אמרו לו מפני שלא היה בה
 בשיעור: ^ה גזזטרא שהיא למעלה מן המים
 אין ממלאין הימנה בשבת אלא אם כן עשו
 לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים * בין
 מלמעלה בין מלמטה וכן שתי גזזטראות זו
 למעלה מזו * עשו לעליונה ולא עשו
 לתחתונה לתחתונה ולא לעליונה שתייהן
 אסורות עד שיערבו: ^ט חצר שהיא פחותה
 מארבע אמות אין שופכין בתוכה מים בשבת
 אלא אם כן עשו לה עוקה מחזקת סאתים מן
 הנקב ולמטה בין מבחוץ בין מבפנים אלא
 שם בחוץ צריך לקמור * מבפנים אין צריך
 לקמור: ^י רבי אליעזר בן יעקב אומר ביב
 ישהוא קמור ארבע אמות ברשות הרבים *
 שופכין לתוכו מים בשבת וחכ"א אפילו גג
 או חצר מאה אמה לא ישפוך על פי הביב *
 אבל שופך הוא על הגג והמים יורדין לביב *
 החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות:
 י"א (וכן) שתי דיוטאות זו בנגד זו מקצתן עשו

6 הוס ט"א ב לנג 16 חנג לנג ט"א ג דיוטוק ט"א

עוקה

עוקה ומקצתן לא עשו עוקה את שעשו עוקה
 מותרין * את שלא עשו עוקה אסורין:
 פ"ק ט כל גגות העיר רשות אחד * ובלבד
 שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך
 עשרה * ד"ר מאיר * וחכ"א כל אחד ואחד
 רשות בפני עצמו * שמעון אומר אחד גגות
 ואחד חצרות ואחד קרפפות רשות אחד
 לכלים ששבתו לתוכן * אבל לא לכלים
 ששבתו בתוך הבית: ^ב גג גדול סמוך לקטן
 הגדול מותר * והקטן אסור * חצר גדולה
 שנפרצה לקטנה * גדולה מותרת * וקטנה
 אסורה * מפני שהיא כפתחה של גדולה חצר
 שנפרצה לרשות הרבים * המכנים מתוכה
 לרשות היחיד או מרשות היחיד לתוכה חייב
 ד"ר אליעזר * וחכ"א מתוכה לרשות הרבים
 או מרשות הרבים לתוכה פטור מפני שהיא
 ככרמלית: ^ג חצר שנפרצה לרשות הרבים
 משתי רוחותיה * וכן בית שנפרץ משתי
 רוחותיו * וכן מבוי שנטלו קורותיו * או
 לחייו * מותרין באותה שבת * ואסורין
 לעתיד לבא * דברי רבי יהודה * רבי יוסי

אומר

9 ט T. II.

אומר אם מותרין לאותה שבת מותרין לעתיד
לבא ואם אסורין לעתיד לבא אסורין לאותה
שבת : ר' הונאה עליה על גבי שני בתים *
וכן גשרים המפלשים * מטלטלין תחתיהן
בשבת דברי רבי יהודה וחכמים אסורין ועוד
אמר רבי יהודה מערבין למבוי המפלש *
וחכמים אסורין :

פרק המוציא תפלין * מכניסן זוג זוג * רבן
גמליאל אומר שנים שנים במה דברים
אמורים בישנות * אבל בחדשות * פטור *
מוצאן צבתים או כריכות * מחשיך עליהן
ומביאין ובסכנה מכסין והולך לו : ר' שמעון
אומר גורגני לחבירו וחבירו לחבירו עד
שמגיע לחצר החיצונה * וכן בנו נותנו לחבירו
וחבירו לחבירו אפילו מאה רבי יהודה אומר
נותן אדם חבית לחבירו וחבירו לחבירו *
אפילו חוץ לתחום אמרו לו לא תהלך זו יותר
מרגלי בעליה : ה' היה קורא בספר ער
האסקופה ונתגלגל הספר מידו * גוללו אצלו *
היה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו *
עד שלא הגיע לעשרה טפחים גוללו אצלו *
משהגיע

משהגיע לעשרה טפחים הופכו על הכתב ר'
יהודה אומר אפילו אין מסדק מן הארץ אלא
כמלא מחט גוללו אצלו * רבי שמעון אומר
אפילו בארץ עצמו * גוללו אצלו * שאין לך
דבר משום שבות עומד בפני כתבי הקדש :
ר' זיו שלפני החלון * נותנין עריו ונוטלין ממנו
בשבת עומד אדם ברשות היחיד ומטלטל
ברשות הרבים * ברשות הרבים ומטלטל
ברשות היחיד וכל כך שלא יוציא חוץ מארבע
אמות הלא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתין
ברשות הרבים ברשות הרבים וישתין ברשות
היחיד * וכן לא ירוק * ר' יהודה אומר אף מי
שנתלש רקו בפיו לא יהלך ארבע אמות עד
שירוק : י לא יעמוד אדם ברשות היחיד *
וישתה ברשות הרבים ברשות הרבים וישתה
ברשות היחיד * אלא אם כן הכניס ראשו
ורבו * למקום שהוא שותה וכן בגת * קולט
אדם מן המזחילה למטה מעשרה טפחים *
ומן הצנור * מכל מקום שותה : בור ברשות
הרבים וחליתו * גבוהה עשרה טפחים חלון
ישעל גביו * ממלאין הימנו בשבת השפחה

ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים חלון
שעל גבה שופכין לתוכה מים בשבת: ה"א
שהוא מיסך על הארץ אם אין נופו גבוה מן
הארץ שלשה טפחים מטלטלין תחתיו *
שרשיו גבוהין מן הארץ שלשה טפחים לא
ישיב עליהן * הדרת שבמקצה * וחדקים
שבפרצה * ומחצלות * אין נועלין בהן * אלא
אם כן גבוהים מן הארץ: ט"א לא יעמוד אדם
ברשות היחיד * ויפתח ברשות הרבים *
ברשות הרבים * ויפתח ברשות היחיד * אלא
אם כן עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים
דר מאיר אמרו לו מעישה בשוק של פטמים
שהיה בירושלם שהיו נועלין ומניחין את
המפתח בחלון שעל גבי הפתח * ר' יוסי
אומר שוק של צמרים היה: י"ג נגר שיש
בראשו גלסטרא * ר' אליעזר אוסר * ורבי
יוסי מתיר * אמר ר' אליעזר מעשה בבית
הכנסת שבטבריא שהיו נוהגין בו התר * עד
שבא רבן גמליאל והזקנים * ואסרו להן * ר'
יוסי אומר אסור נהגו בה * בא רבן גמליאל
והזקנים והתירו להם: י"ד נגר הנגרר * נועלים

א בכ"ו כ"א ב חלון מן חוץ ג כנסת סמכתו

בו במקדש אבל לא במדינה * והמנח כאן
וכאן אסור * רבי יהודה אומר המנח (מתר)
במקדש והנגרר במדינה: י"ב מחזירין ציר
התחתון במקדש אבל לא במדינה * והעליון
כאן וכאן אסור * רבי יהודה אומר העליון
במקדש והתחתון במדינה: י"ג מחזירין רטיה
במקדש אבל לא במדינה * אם בתחלה כאן
וכאן אסור * קושרין נימא במקדש אבל לא
במדינה * אם בתחלה כאן וכאן אסור * חותכין
יבלת במקדש אבל לא במדינה * ואם בכלי
כאן וכאן אסור: י"ד כהן שלקה באצבעו
כורך עליו גמי במקדש אבל לא במדינה *
אם להוציא דם כאן וכאן אסור * בזקין מלח
על גבי הכבש בשביל שלא יחליקו וממלאין
מבור הגולה ומבור הגדול בגלגל בשבת *
ומבאר הקר ביום טוב: ט"ו שרץ שנמצא
במקדש * כהן מוציא בהמינו * שלא לשהות
את הטמאה דברי רבי יוחנן בן ברוקא * רבי
יהודה אומר בצבת של עץ שלא לרבות את
הטמאה מהיבן מוציאין אותו מן ההיכל * ומן
האולם ומבין האולם ולמזבח דברי ר' שמעון

בן נגס * רבי עקיבא אומר מקום שחיבין על
זדונו כרת ועל שגגתו חטאת משם מוציאין
אותו ושאר כל המקומות כופין עליו פסכתר
רבי שמעון אומר מקום שהתירו לך חכמים *
מישלך נתנו לך * שלא התירו לך אלא משום

שבות : סליק

מסכת פסחים

יום ז

פרק א אור לארבעה עשר בודקין את החמין
לאור הנר כל כקנס שאין מכניסין בו
חמין * אין צריך בדיקה ולמה אמרו שתי
שורות במרתף * מקום שמכניסין בו חמין *
בישא שתי שורות על פני כל המרתף * ובית
הלל אומרים שתי שורות החיצונות שהן
העליונות : ב אין חוששין שמא גררה חלדה
מבית לבית ומקום למקום * דאם בן מחצר
לחצר ומעיר לעיר אין לדבר סוף : י ר' יהודה
אומר בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה
עשר שחרית * ובישעת הביעור * וחכ"א לא
בדק אור ארבעה עשר * יבדוק בתוך
עשר * לא בדק בארבעה עשר * יבדוק בתוך

המועד

המועד לא בדק בתוך המועד יבדוק לאחר
המועד * ומה שמשיר יניחנו בצנעא כדי שלא
יהא צריך בדיקה אחריו : י ר' מאיר אומר
אוכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש רבי
יהודה אומר אוכלין כל ארבע * ותולין כל
חמש * ושורפין בתחלת שש : י ועוד אמר ר'
יהודה שתי חלות של תורה פסולות ומונחות
על גג האצטבא * כל זמן שמונחות כל העם
אוכלין * נטלה אחת תולין * לא אוכלין ולא
שורפין נטלו שתי הן התחילו וכל העם שורפים
רבן גמליאל אומר חורין נאכלין כל ארבע *
ותרומה כל חמש * ושורפין בתחלת שש :
י ר' חנינא סגן הכהנים אומר מימיהן של
כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר
שנטמא בולד הטמאה עם הבשר שנטמא
באב הטמאה * אף על פי שמוסיפין טמאה
על טמאתו * הוסיף ר' עקיבא ואמר מימיהם
של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן
שנפסל בטבול יום בנר שנטמא בטמא מת *
אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו :

י אמר ר' מאיר מדבריהם למדנו ששורפין

תרומה

תְּרוּמַה טְהוֹרָה עִם הַטְּמֵאָה בַּפֶּסַח * אָמַר לוֹ
 ר' יוֹסִי אֵינָהּ הִיא הַמִּדָּה * וּמוֹדִים ר' אֶרֶיֶעוֹר
 וְר' יְהוֹשֻׁעַ שְׁשׂוּרְפִין זֹו לְעֶצְמָה וְזֹו לְעֶצְמָה *
 עַל מָה נִחְדָּקוּ עַל הַתְּלוּיָה וְעַל הַטְּמֵאָה *
 יִשְׂרָבִי אֶלְיֶעוֹר אֹמֵר תִּשְׂרַף זֹו לְעֶצְמָה וְזֹו
 לְעֶצְמָה * וְר' יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר שְׁתִּיֵּהֵן כְּאַחַת :
 פֶּרֶק ב כָּל שְׁעָה שְׁמוֹתָר לְאֹכֹל * מֵאֲכִיל
 לְבַהֲמָה לַחֲיָה וְלְעוֹפּוֹת זֹומוֹכְרוֹ לְנֹכְרֵי
 וּמוֹתָר בַּהֲנָאתוֹ * עֵבֶר זְמָנוֹ * אֲסוּר בַּהֲנָאתוֹ *
 וְלֹא יִסִּיק בּוֹ תְּנוּר וְכִירִים * ר' יְהוֹדָה אֹמֵר
 אֵין בִּיעוֹר חֲמִץ אֶלָּא שְׂרֵפָה יוֹחֵב אֶף מִפְּרֵר
 וְזוֹרָה לְרוּחַ * אוֹ מִטִּיל לַיָּם : כ חֲמִץ שֶׁל נֹכְרֵי
 שְׁעֵבֶר עָלָיו הַפֶּסַח מוֹתָר בַּהֲנָאָה יוֹשֵׁל יִשְׂרָאֵל
 אֲסוּר בַּהֲנָאָה * שְׁנֵאֵמַר לֹא יִרְאֶה לֶךָ שְׂאוֹר :
 נֹכְרֵי שֶׁהִלּוּהוּ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֲמִצּוֹ * אַחַר
 הַפֶּסַח מוֹתָר בַּהֲנָאָה * וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִלּוּהוּ אֶת
 הַנֹּכְרֵי עַל חֲמִצּוֹ * אַחַר הַפֶּסַח אֲסוּר בַּהֲנָאָה *
 חֲמִץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מִפּוֹלַת הַרִי הוּא כִּמְבוֹעֵר *
 רֵבֵן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר כָּל שְׂאִין הַכֶּלֶב
 יָכוֹל לַחֲפֹשׂ אַחֲרָיו : ד הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חֲמִץ
 בַּפֶּסַח בִּישׁוּגֵי מִשְׁלֵם קָרְוָח חֲמִשׁ בְּמִזְדֵּי פֶטוּר
 מִתְּשֻׁלוּמִים

מִתְּשֻׁלוּמִים * וּמִדְּמֵי עֲצִים : ה אֵלוֹ דְּבָרִים
 שְׂאֵדָם יוֹצֵא בְּהֵן יְדֵי חוּבְתוֹ בַּפֶּסַח בַּחֲשִׁים *
 וּבִשְׁעוֹרֵיין בַּכֶּסֶמִין וּבִשְׁבוּלַת שׁוּעֵל יוֹבִשׁ יוֹפִין *
 וַיּוֹצֵאֵין בְּדָמָאֵי * וּבִמְעֵשֶׁר רֵאשׁוֹן שְׁנִטְלָה
 תְּרוּמָתוֹ * וּבִמְעֵשֶׁר שְׁנִי וְהַקֶּדֶשׁ שְׁנִפְדּוֹ *
 וְהַכֹּהֲנִים בַּחֲדָה וּבַתְּרוּמָה * אֲבָל לֹא כְּטַבֵּל *
 וְלֹא בִמְעֵשֶׁר רֵאשׁוֹן שְׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ *
 וְלֹא בִמְעֵשֶׁר שְׁנִי וְהַקֶּדֶשׁ שְׁלֹא נִפְדּוֹ * חֲלוֹת
 תּוֹדָה וּרְקִיקֵי גִזִיר * עֵשָׂאֵן לְעֶצְמוֹ * אֵין יוֹצֵאֵין
 בְּהֵן עֵשָׂאֵן לְמִכּוֹר בִּשְׁוֹק יוֹצֵאֵין בְּהֵן : י וְאֵלוֹ
 יִרְקוֹת שְׂאֵדָם יוֹצֵא בְּהֵן יְדֵי חוּבְתוֹ בַּפֶּסַח *
 בַּחֲזוֹרָת * וּבְעוֹלֵשִׁין * וּבַתְּמַכָּא * וּבַחֲרַחֲבִינָא *
 וּבִמְרוֹר יוֹצֵאֵין בְּהֵן בֵּין לַחֵין בֵּין יְבִישִׁין * אֲבָל
 לֹא כְּבוֹשִׁין * וְלֹא שְׂרוּקִין * וְלֹא מִבְּשָׂלִין *
 וּמִצְטְרָפִין לְכַזִּית * וַיּוֹצֵאֵין בְּקֶלֶח שְׁלֵהֵן *
 וּבְדָמָאֵי וּבִמְעֵשֶׁר רֵאשׁוֹן שְׁנִטְלָה תְּרוּמָתוֹ *
 וּבִמְעֵשֶׁר שְׁנִי וְהַקֶּדֶשׁ שְׁנִפְדּוֹ : י אֵין שׁוֹרֵין אֶת
 הַמֶּרְסֵן לְתַרְנַנְגוּדִים * אֲבָל חוֹלְטִין * הָאִשָּׁה
 לֹא תִשְׂרֶה אֶת הַמֶּרְסֵן שֶׁתּוֹלֵד בִּידָה לְמֶרְחֵץ
 אֲבָל יִשְׂפָה הִיא עַל בִּשְׂרָה יְבִשִׁילָא יִלְעוּס
 אָדָם חֲטִין וַיִּנִּיחַ עַל מִכְתּוֹ בַּפֶּסַח * מִפְּנֵי שֶׁהֵן

מחמיצות : ה אין נותנין קמח לתוך החרוסת
או לתוך החרדל ואם נתן יאכל מיד ורבי
מאיר אוסר * אין מבשלין את הפסח לא
במשקין ולא במי פירות אבל סכין ומטבילין
אותו בהן * מי תשמישו של נחתום ישפכו
מפני שהן מחמיצין :

פרק ג אלו עוברין בפסח כותה הבבלי וישבר
המרי וחמץ האדומי וזיתום המצרי
וזומן של צבעים ועמילן של טבחים וקולן של
סופרים רבי אליעזר אומר אף תבשיטי נשים
זה הכללי כל שהוא ממין דגן הרי זה עובר
בפסח הרי אלו באזהרה ואין בהן משום כרת:
ב בצק שבסדקי עריבה * אם יש בוית במקום
אחד חייב לבער פחות מכאן בטל במיעוטו
וכן לעגן השמאה אם מקפיד עליו חוצץ *
ואם רוצה בקיומו הרי הוא בעריבה * בצק
החרש אם יש כיוצא בו שהחמין הרי זה אסור:
ג כיצד מפרישין חלה בשמאה ביום טוב רבי
אליעזר אומר לא תקרא לה שם עד שתאפה
(רבי יהודה) בן בתירא אומר תטיל בצונן
אמר רבי יהושע לא זה הוא חמץ שמזהרים

ה הלכות הל"ג ב סוף המדוי רבי אליעזר ג וחס ל"א

עליו

עליו בכל יראה ובכל ימצא אלא מפרישתה
ומניחתה עד הערב ואם החמיצה החמיצה:
ד רבן גמליא אומר שלש נשים לשות באחת
ואופות בתנור אחד זו אחר זו וחכמים אומרים
שלש נשים עוסקות בבצק אחת לשה ואחת
עורכת ואחת אופה ר' עקיבא אומר לא כל
הנשים ולא כל העצים ולא כל התנורים שוין
זה הכלל * תפח תלטוש בצונן : ה שיאור
ישרף והאוכלו פטור סדוק ישרף והאוכלו
חייב כרת איזהו שיאור כקרני הנבים סדוק *
שנתערבו סדקיו זה בזה * דברי ר' יהודה *
וחכמים אומרים זה וזה האוכלו חייב כרת *
ואיזהו שיאור * כל שהכסיפו פניו באדם
שעמדו שערותיו : ארבעה עשר שחל להיות
בשבת מבערים את הכל מלפני השבת דברי
ר' מאיר * וחכמים אומרים בזמן ר' אליעזר
בר צדוק אומר תרומה מלפני שבת * וחולין
בזמן : יהולך לישחוט את פסחו ולכבול את
בנו ולאכול סעודת אירוסין בבית חמיו ונזבר
ישיש לו חמץ בתוך ביתו * אם יכול לחזור
ולבער ולחזור למצותו יחזור ויבער ואם לאו

כבטלו

מב טלו בלבו להציל מן הגיס זמן הנהר * ומן
הל סטים * ומן הדליקה * ומן המפולת * יבטל
בלבו * ולשבות שביתת הרשות * יחזור מיד:
" וכן מי שיצא מירושלם * ונזכר שיש בידו
בשר קדש * אם עבר צופים * שורפו במקומו *
ואם לאו * חוור ושורפו לפני הבירה מעצי
המערכה ועד כמה הן חוזרין * רמאי אומר
זהוזה בכביצה * יהודה אומר זהוזה בכזית
והכ"א בשר קדש בכזית * וחמץ בכביצה:
פרקד מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי
פסחים עד חצות * עושין * מקום שנהגו
שלא לעשות * אין עושין * ההולך במקום
שעושין למקום שאין עושין * או ממקום שאין
עושין למקום שעושין * נותנין עליו חמרי מקום
שיצא משם * וחמרי מקום שהלך לשם * ואל
ישנה אדם מפני המחלוקת: * כיוצא בו
המוליך פירות שביעית ממקום שכלו למקום
שלא כלו * או ממקום שלא כלו למקום שכלו *
חייב לבער * ר' יהודה אומר * אומרים לו צא
והבא לך אף אתה: * מקום שנהגו למכור
בהמה דקה לגוים מוכרין מקום שנהגו שלא

למכור

ה גוים ס"א . כ ט"א נטו ס"א

למכור * אין מוכרים * ובכל מקום אין מוכרין
להם בהמה גסה * עגלים וסוּחיים * שלמים
ושבורין * יהודה מתיר בשבורה בן בתרא
מתיר בסוס: * י מקום שנהגו לאכול צדי
בלי פסחים * אוכלין * מקום שנהגו שלא
לאכול אין אוכלין מקום שנהגו להדליק את
הנר בלי יום הכפורים * מדליקין * מקום
שנהגו שלא להדליק * אין מדליקין ומדליקין
בבתי כנסיות * ובבתי מדרשות * ובמבואות
האפלים * ועל גבי החולים: * מקום שנהגו
לעשות מלאכה בתשעה באב * עושין מקום
שנהגו שלא לעשות * אין עושין * ובכל מקום
תלמידי חכמים בטלים * רבן שמעון בן גמלי
אומר לעולם יעשה אדם עצמו תלמיד חכם *
והחכמים אומרים ביהודה היו עושין מלאכה
בערבי פסחים עד חצות * ובגליל לא היו
עושין כל עקר * והדילה בית שמאי אוסרין
ובית הלל מתירין עד הנץ החמה: * ירמאי
אומר כל מלאכה שמתחיל בה קודם
לארבעה עשר גומרה בארבעה עשר * אבל
לא יתחיל בה בתחילה בארבעה עשר * אף

ער

על פי שיכול לגומרה וחכמים אומרים שליש
 אומניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד
 חצות ואלו הן החיטים הספרים והכובסין
 רבי (יוסי בר) יהודה אומר אף הרצענים
 מושיבין שובבין לתרנגולים בארבעה
 עשר * ותרנגולת שברחה מחזירין אותה
 למקומה ואם מתה מושיבין אחרת תחתיה *
 גורפין מתחת רגלי בהמה בארבעה עשר *
 ובמועד מסלקין לצדדין מוליכין ומביאין
 בלים מבית האומן אף על פי שאינם לצורך
 המועד * ששה דברים עשו אנשי יריחו על
 שלשה מיחו בידם ועל שלשה לא מיחו
 בידם ואלו הן שלא מיחו בידם מרכיבין
 דקלים כל היום וכורבין את שמע * וקוצרין
 וגודשין לפני העמר * ולא מיחו בידם ואלו
 שמיחו בידם * מתירין גמזיות של הקדש
 ואוכלין מתחת הנשרים בשבת ונותנין פאה
 לירק ומיחו בידם חכמים :

ברייתא

ששה דברים עשה חזקיהו המדק * על
 שלשה הודו לו ועל שלשה לא הודו לו גירר

א ותרנגולת ס"א * ב חמור ס"ב

עצמות

עצמות אביו על מטה של חבלים והודו לו *
 כתת נחש הנחשת והודו לו גנז ספר רפואות
 והודו לו ועל שלשה לא הודו לו קצץ דלתות
 של היכל וישגרון למלך אשור * ולא הודו לו *
 סתם מי גיחון העליון ולא הודו לו * עבר ניסן
 בניסן ולא הודו לו :

עד כאן פסח ראשון

פרק ה תמיד נשחט בשמונה ומחצה * וקרב
 בתשע ומחצה * בערבי פסחים נשחט
 בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה בין בחול
 בין בשבת חל ערב פסח להיות בערב שבת *
 נשחט בישש ומחצה * וקרב בשבע ומחצה *
 והפסח אחריו * הפסח ששחטו שלא לשמו *
 וקבלו והלך זורק שלא לשמו או לשמו ושלא
 לשמו * או שלא לשמו ולשמו * פסול כיצד
 לשמו ושלא לשמו * לשם פסח ולשם שלמים *
 שלא לשמו ולשמו * לשם שלמים ולשם פסח *
 נשחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו לערלים
 ולטמאים פסול * לאוכליו * ושלא לאוכליו *
 למנויו ושלא למנויו * למולים ולערלים *
 לטמאים ולטהורים כשר * שחטו קודם חצות

פסול

פסול * משום שנאמר בין הערבים * שחטו
 קודם לתמיד כישר ובלבד שיהא אחר מדרם
 בדמו עד שיזרוק דם התמיד ואם נזרק כשר:
 י השוחט את הפסח על החמץ * עובר בלא
 תעשה ר' יהודה אומר אף התמיד ר' שמעון
 אומר הפסח בארבעה עשר לשמו חיב וישלא
 לשמו פטור ושאר כל הזבחים בין לשמן ובין
 ישלא לשמן פטור במועד לשמו פטור ישלא
 לשמו חיב * ושאר כל הזבחים בין לשמן בין
 ישלא לשמן חיב * חוץ מן החטאת ששחטה
 ישלא לשמה: ה הפסח נשחט בשלש כתות *
 שנאמר ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל
 קהל ועדה * וישראל * נכנסה בת הראשונה
 נתמלאה העזרה נעלו דלתות העזרה תקעו
 והריעו ותקעו הכהנים עומדים שורות שורות
 ובידיהם בזיכי כסף ובזיכי זהב שורה שבלה
 כסף כסף ושורה שבלה זהב זהב * לא היו
 מעורבין * ולא היו לבזיכים שולים שמה
 גיחום ויקרש הדם: וי שחט ישראל וקבל
 הכהן נותנו לחבירו * וחבירו לחבירו ומקבל
 את המלא ומחזיר את הריקן * כהן הקרוב

אצל

אצל המזבח זורקו זריקה אחת כנגד היסוד:
 י יצתה בת ראשונה ונכנסה פת שניה יצתה
 שניה נכנסה שלישית כמעשה הראשונה *
 כך מעשה השניה והשלישית * קראו את
 ההלליאם גמרו שנו * ואם שנו שלשו אף על
 פי שלא שלשו מימיהם * רבי יהודה אומר
 מימיהם של פת שלישית לא הגיעה לאהבתי
 כי ישמע וימפני שעמה מועטין: ה כמעשהו
 בחור כך מעשהו בשבת * אלא שהכהנים
 מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים * רבי
 יהודה אומר כוס היה ממלא מדרם
 התערובות זרקו זריקה אחת על גבי המזבח *
 ולא הורו לו חכמים: ט ביצד תולין ומפשיטין *
 אונקוליות שר ברזל היו קבועין בכותלים
 ובעמודין שבהן תולין ומפשיטין וכל מי שאין
 לו מקום לתלות ולהפשיט * מקלות דקים
 חלקים היו שם * ומניח על כתפו ועל כתף
 חבירו ותולה ומפשיט * רבי אליעזר אומר
 ארבעה עשר שחל להיות בשבת * מניח ידו
 על כתף חברו יוד חברו על כתפו ותולה
 ומפשיט: י קרעו והוציא אימוריו נתנן במגס

T. H. יא 11 ה טנוע פ"ה * כ ועמודים פ"ה והקטירן

והקטירן על גבי המזבח יצתה כת הראשונה
וישבה לה בהר הבית שניה בחיל והשלישית
במקומה עומדת חשיכה יצאו וצלו את
פסחיהן :

פירקו אלו דברים בפסח דוחין את השבת
שחישתו וזריקת דמו ומיחוי קרביו
והקטר חלביו אבל צליתו והדחת קרביו
אינן דוחין את השבת הרבבתו והבאתו
מחוי לתחום יחתיבת יבלתו אין דוחין את
השבת רבי אליעזר אומר דוחין : אמר רבי
אליעזר והלא דין הוא מה אם שחיטה שהיא
משום מלאכה דוחה את השבת אלו שהן
משום שבות לא ידחו את השבת אמר לו
רבי יהושע יום טוב יוכיח שהתירו בו משום
מלאכה ואסרו בו משום שבות אמר לו רבי
אליעזר מה זה יהושע מה ראיה רשות למצוה
השיב רבי עקיבא ואמר הוא תוכיח שהיא
מצוה והיא משום שבות ואינה דוחה את
השבת אף אתה אל תתמה על אדוני שאף
על פי שהן מצוה והן משום שבות לא ידחו
את השבת אמר לו רבי אליעזר ועליה אני

א חותם לכתובין ט"ו ב וחסוד ט"ו

דן ומה אם שחיטה שהיא משום מלאכה
דוחה את השבת הוא שהיא משום שבות
אינו דין שתדחה את השבת אמר לו רבי
עקיבא או חלוק מה אם הוא שהיא משום
שבות אינה דוחה את השבת שחיטה שהיא
משום מלאכה אינו דין שלא תדחה את
השבת אמר לו רבי אליעזר עקיבא עקרת
מה שכתוב בתורה (בין הערבים) כמועדו
בין בחור בין בשבת אמר לו רבי הבא לי
מועד לאלו כמועד לשחיטה כלל אמר רבי
עקיבא כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב
שבת אינה דוחה את השבת שחיטה שאי
אפשר לעשותה מערב שבת דוחה את
השבת : אימתי מביאין עמו חגיגה בזמן שהוא
בא בחור ובטהרה ובמועט ובזמן שהוא בא
בשבת במרבה ובטמאה אין מביאין עמו
חגיגה : חגיגה היתה באה מן הצאן מן הבקר
מן הכבשים ומן העזים מן הזכרים ומן הנקבות
ונאכלת לי שני ימים ולילה אחת : הפסח
ששחטו שלא לשמו בשבת חייב עליו חטאת
וישאר כל הזבחים ששחטן לשום פסח אם

אינן ראויין חייב ואם ראויין הן רבי אליעזר
 מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר אמר רבי
 אליעזר מה אם הפסח שהוא מותר לשמו
 כששנה את שמו חייב זבחים שהן אסורין
 לשמן כששנה את שמן אינו דין שיהא חייב
 אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת בפסח
 ששנהו לדבר האסור תאמר בזבחים ששנן
 לדבר המותר אמר לו רבי אליעזר אימורי
 צבור יוכיחו שהן מותרין לשמן והשוחט
 לשמן חייב אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת
 באימורי צבור שיש להן קצבה תאמר בפסח
 שאין לו קצבה רבי מאיר אומר אף השוחט
 לשם אימורי צבור פטור : וישחטו שלא
 לאוכליו ושלא למנויו לערלין ולטמאין חייב
 לאוכליו ושלא לאוכליו למנויו ושלא למנויו
 למורים ולערלין לטהורים ולטמאים פטור
 שחטו ונמצא בעל מום חייב שחטו ונמצא
 טריפה בסתר פטור שחטו ונמצא שמשכו
 הבעלים את ידיהם או שמתו או שנטמאו
 פטור מפני ששחט ברשות :

פרקו כיצד צולין את הפסח מביאין שפור

א פסח פסח אם אינם ראויים לחטאת וסוף עולין כס"ב ב לטמאים ולטהורים כ"ג של

של רמזין ותוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו
 ונותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו דברי
 ר' יוסי הגלילי ר' עקיבא אומר כמין בשול
 הוא זה אלא תולין חוצה לו : כ' אין צולין את
 הפסח לא על השפור * ולא על האסקלא *
 אמר ר' צדוק מעשה ברבן גמדיאל שאמר
 לטבי עבדו * צא וצלה לנו את הפסח על
 האסקלא נגע בחרסו של תנור יקלוף את
 מקומו נטף מרטבו על החרס וחזר עליו *
 יטול את מקומו * נטף מרטבו על הסלת *
 יקמוץ את מקומו : י' סכו בשמן תרומה אם
 חבורת כהנים יאכלו אם של ישראל אם חי
 הוא ידחננו ואם צלי הוא יקלוף את החיצון
 סכו בשמן של מעשר שני * לא יעשנו דמים
 על בני חבורה * שאין פודין מעשר שני
 בירו שלם : י"ח משה דברים באין בטמאה *
 ואינן נאכלין בטמאה העמר ושתיה לחם
 ולחם הפנים זבחי שלמי צבור ושעירי ראשי
 חדשים * הפסח שבא בטמאה * נאכל
 בטמאה * שלא בא מתחלתו אלא לאכילה :
 ה' נטמא הבשר והחלב קיים אינו זורק את

א נטמא ס"א ב חבורת חטאת ג טמאין י"ח ה' ד

הדם נטמא החלב והבשר קיים * זורק את
הדם * ובמקדשין אינו כן * אלא אף על פי
שנטמא הבשר והחלב קיים * זורק את הדם :
י נטמא קהל אורבו * או שהיו הכהנים טמאים
והקהל טהורים יעשה בטמאה נטמא מעוט
הקהל * הטהורין עושין את הראשון והטמאין
עושין את השני : * הפסח שנזרק דמו ואחר
כך נודע שהוא טמא * הציץ מרצה * נטמא
הגוף * אין הציץ מרצה * מפני שאמרו הנזיר
ועושה פסח הציץ מרצה על טומאת הדם *
ואין הציץ מרצה על טומאת הגוף * נטמא
טמאת התהום * הציץ מרצה : * נטמא שלם
או רבו * שורפין אותו לפני הבירה מעצי
המערכה * נטמא מעוטו * והנותר * שורפין
אותו בחצרותיהן או על גגותיהן מעצי עצמן *
הציקנין שורפין אותו לפני הבירה * בשביל
להנות מעצי המערכה : * הפסח שיצא * או
שנטמא ישרף מיד * נטמאו הבעלים או שמתו
העבר צורתו וישרף בששה עשר * רבי יוחנן
בן ברוקא אומר אף זה ישרף מיד לפי שאין
לו אוכלין : * העצמות והגידין והנותר * ישרפו

בששה

א יטו ירוס

בששה עשר * חל בששה עשר להיות בשבת *
ישרפו בשבעה עשר * לפי שאין דוחין ללא
את השבת ולא את יום טוב : * כל הנאכל
בשור הגדול יאכל בגדי הרך וראשי כנפים *
והסחוסים * השוכר את העצם בפסח הטהור *
הרי זה לוקה ארבעים אבל המותר בטהור *
והשוכר בטמא * אינו לוקה את הארבעים :
י * אבר שיצא מקצתו חותך עד שמגיע
לעצם * וקורף עד שמגיע לפרק * וחותר *
ובמקדשין קוצץ בקופיץ * שאין בו משום
שבירת העצם * מן האגף ולפנים * כלפנים * מן
האגף ולחוץ * כלחוץ * החלונות ועובי החומה
כלפנים : * שתי חבורות שהיו אוכלות
בבית אחד * אלו הופכין את פניהם הילך
ואוכלין * ואלו הופכין את פניהם הילך
ואוכלין * והמחם באמצע * וכשהשמש עומד
למזוג * קופץ את פיו * ומחזיר את פניו עד
שמגיע אצל חבורתו ואוכל * והכלה הופכת
את פניה ואוכלת :

פרק האשה בזמן שהיא בבית בערה * שחט
עליה בערה ושחט עליה אביה * תאכל

משל

משל בעלה • הלכה רגל ראשון לעשות בבית
אביה שחט עליה אביה ושחט עליה בעלה •
תאכל במקום שהיא רוצה • יתום ששחטו
עליו אפטרופוסין יאכל במקום שהוא רוצה
עבד של שני שותפין לא יאכל משל שניהן •
מי שחציו עבד וחציו בן חורין לא יאכל משל
רבו • ה האומר לעבדו צא ושחוט עלי את
הפסח • שחט גדי יאכל • שחט טלה יאכל •
שחט גדי וטלה יאכל מן הראשון • שכח מה
אמר לו רבו • כיצד יעשה • ישחוט טלה וגדי
ויאמר אם גדי אמר לי ר' גדי של וטלה שלי
ואם טלה אמר לי ר' • טלה שלו וגדי שלי •
שכח רבו מה אמר לו • שניהם יצאו לבית
השריפה • ופטורין מלעשות פסח שני •
האומר לבניו הריני שוחט את הפסח על מי
שיערה מכס ראשון לירושלם • בין שהכנים
האחד ראשו ורבו • זכה בחלקו • ומזכה את
אחיו עמו לעולם נמנין עליו עד שיהאבו כזית
לכל אחד ואחד נמנין ומושבין את ידיהן ממנו
עד שישחוט • ר' שמעון אומר עד שיזרוק
עליו את הדרם • יהמנה עמו אחרים בחלקו •

אפטרופוסין ערוך • 3 ישחט ס"א

רש"אין

רש"אין בני חבורה לתן לו את שלו והוא אוכל
משלו והן אוכלין משלהן • ה זב שראה שתי
ראיות • שוחטין עליו בשביעי • ראה שלישי •
שוחטין עליו בשמיני • שלו שומרת יום כנגד
יום • שוחטין עליה בשני שלה • ראתה שני
ימים שוחטין עליה בשלישי • והזבה שוחטין
עליה בשמיני • האונן והמפקח את הגל וזבן
מי שהבטיחוהו להוציאו מבית האסורים •
והחולה • והזקן שהן יכולין לאכול כזית •
שוחטין עליהן על כלן אין שוחטין עליהן בפני
עצמן • שמא יביאו את הפסח לידי פסול •
לפיכך אם אירע בהן פסול • פטורין מלעשות
פסח שני חוץ מן המפקח בגל שהוא טמא
מתחלתו • אין שוחטין את הפסח על היחיד •
דברי רבי יהודה • ורבי יוסי מתיר • אפילו
חבורה של מאה שאין יכולים לאכול כזית •
אין שוחטין עליהן ואין עושין חבורת נשים
ועבדים וקטנים • אונן טובל ואוכל את פסחו
לערב יאכל לא בקדשים השומע על מתו
והמלקט לו עצמות טובל ואוכל בקדשים •
גר שנתגר בערב פסח בית שמאי אומרים

12 יב ח. II.

טובל

טובל ואוכל את פסחו לערב * ובית הלל
 אומרים הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר:
 פקט מי שהיה טמא או בדרך רחוקה ולא
 עשה את הראשון עשה את השני שנג
 או נאנס ולא עשה את הראשון עשה את
 השני * אם כן למה נאמר טמא או שהיה
 בדרך רחוקה * שאילו פטורין מהכרת ואלו
 חייבין בהכרת: * איזו היא דרך רחוקה מן
 המודיעים ורחוק * וכמדתה לכל רוח דברי
 רבי עקיבא * רבי אליעזר אומר מאסקופת
 העזרה ורחוק אומר רבי יוסי לפיכך נקוד על
 ה' * לומר לא מפני שרחוקה וראי אלא
 מאסקופת העזרה ורחוק: * מה בין פסח
 ראשון לשני * הראשון אסור בכל יראה ובל
 ימצא * והשני מצה וחמץ עמו בבית הראשון
 טעון הלל באכילתו * והשני אינו טעון הלל
 באכילתו * זה וזה טעונין הלל בעשייתן *
 ונאכלין צלי על מצות ומרורים ורחוק את
 השבת: * הפסח שבא בטמאה לא יאכלו
 ממנו זבין וזבות * נדות ויולדות ואם אכלו *
 פטורים מהכרת רבי אליעזר פוטר אף על

ביאת מקדשי: * מה בין פסח מצרים לפסח
 דורות * פסח מצרים מקחו מבעשור * וטעון
 הוא באגרת אוב * על המשקוף ועל שתי
 המזוזות * ונאכל בחפזון בלילה אחת * ופסח
 דורות נוהג כל שבועה: * אומר רבי יהושע
 שמעתי שתמורת הפסח קריבה * ותמורת
 הפסח אינה קריבה ואין לי לפרש * אומר ר'
 עקיבא אני אפרש * הפסח שנמצא קודם
 שחיטת הפסח ירעה עד שיסתאב * וימכר *
 ויקח בדמיו שלמים * וכן תמורתו * אחר
 שחיטת הפסח קרב שלמים * וכן תמורתו:
 המפריש נקבה לפסחו אוזכר בן שתי שנים
 ירעה עד שיסתאב * וימכרו ויפלו דמיו לנדבה
 המפריש פסחו ומת * לא יביאנו בנו אחריו
 לשם פסח * אלא לישם שלמים: * הפסח
 שנתערב בזבחים * כלן ירעו עד שיכתאבו *
 וימכרו * ויביא בדמי היפה שבהן ממין זה *
 ובדמי היפה שבהן ממין זה * ויפסיד המותר
 מביתו * נתערב בכורות * ר' שמעון אומר
 אם חבורת כהנים יאכלו: * חבורה שאכדה
 פסחה ואמרה לאחד * צא ובקש ושחוט

עלינו ויהלך ומצא ושחט * והם לקחו ושחטו *
אם שלו נשחט ראשון הוא אוכל משלו * והם
אוכלים עמו משלו * ואם שלהן נשחט ראשון
הם אוכלין משלהן * והוא אוכל משלו * ואם
אין ידוע איזה מהן נשחט ראשון * או ששחטו
שניהם כאחד * הוא אוכל משלו * והם אינם
אוכלים עמו * ושלהן יצא לבית השריפה *
ופטורין מלעשות פסח שני * אמר להן אם
אחרתי צאו ושחטו עלי * הלך ומצא ושחט *
והן לקחו ושחטו * אם שלהן נשחט ראשון *
הן אוכלין משלהן * והוא אוכל עמהן * ואם
שלו נשחט ראשון * הוא אוכל משלו * והן
אוכלין משלהן * ואם אין ידוע איזה מהם
נשחט ראשון * או ששחטו שניהם כאחד * הן
אוכלין משלהן * והוא אינו אוכל עמהן * ושלו
יצא לבית השריפה * ופטור מלעשות פסח שני
אמר להן ואמרו לו * אוכלים כלם מן הראשון
ואם אין ידוע איזה מהן נשחט ראשון * שניהן
יוצאין לבית השריפה * לא אמר להן * ולא
אמרו לו * אינן אחר אין זה לזה * שתי חבורות
שנת ערכו בפסחיהן * אלו מושבין להן כאחד

ואלו

ואלו מושבין להן אחד * אחד מאלו בא לו
אצל אלו ואחד מאלו בא לו אצל אלו * וכך
הם אומרים * אם שלנו הוא הפסח הזה * ידיך
מישוכות משלך * ונמנית על שלנו * ואם שלך
הוא הפסח הזה ירינו מישוכות משלנו ונמנינו
על שלך * וכן חמש חבורות של חמשה חמשה
וישל עשרה עשרה * מושבין להן אחד מכל
חבורה וחבורה * וכן הם אומרים * שנים
שנת ערכו בפסחיהם * זה מושך לו אחד * וזה
מושך לו אחד * זה ממנה עמו אחד מן השוק
וזה ממנה עמו אחד מן השוק * זה בא אצל
זה וזה בא אצל זה * וכך הם אומרים * אם שלי
הוא פסח זה ידיך מישוכות משלך ונמנית על
שלי * ואם שלך הוא פסח זה ידי מישוכות משלי
ונמנתי על שלך :

פרקי ערבי פסחים סמוך למנחה * לא יאכל
אדם עד שתחישך ואפילו עני שבישרא
לא יאכל עד שיסב * ולא יפחתו לו מארבע
כוסות של יין * ואפילו מן התמחוי * = מזגנו לו
כוס ראשון בית שמאי אומרים מברך על
היום ואחר כך מברך על היין * ובית הלל

אומרים

6 ערך פסחים

אומרים מברך על היין ואחר כך מברך על
היום: י הביאו לפניו מטבב בחזרת עד
שמגיע לפרפרת הפת. הביאו לפניו מצה
וחזרת וחרוסת ושני תבשילין אף על פי
שאין חרוסת מצוה רבי אליעזר בר צדוק
אומר מצוה ובמקדש היו מביאים לפניו
גופו של פסח: י מזוג לו כוס שני ובאן
הבן שואל אביו ואם אין דעת בבן אביו
מלמדו מה נשתנה הלילה הזה מכל
הלילות שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ
ומצה הלילה הזה כלו מצה שבכל הלילות
אנו אוכלין שאר ירקות הלילה הזה מרור
שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי שלוק
ומבשר הלילה הזה כלו צלי שבכל הלילות
אנו מטבילין פעם אחת הלילה הזה שתי
פעמים ולפי דעתו של בן אביו מלמדו
מתחיל בגנות ומסים בשבח ודורש מארמי
אובד אבי עד שיגמור כל הפרשה כלה:
ה רבן גמריאל היה אומר כל שלא אמר
שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו
ואלו הן פסח מצה ומרור פסח על שום

שפסח

א נכסר פ"א ב וכן הרכ נכוס

שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים
מצה על שום שנגאלו אבותינו ממצרים
מרור על שום שמררו המצרים את חיי
אבותינו במצרים בכל דור ודור חייב
אדם לראות את עצמו כאלו הוא
יצא ממצרים שנגמר והגדת להגדה ביום
ההוא לאמר בעבור זה עשה יי לי בצאתי
ממצרים לפיכך אנחנו חייבין להודות להלל
לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה
ודקדק למי שעשה לאבותינו ולנו את כל
הנסים האלו הוציאנו מעבדות לחרות מיגון
לשמחה ומאכל ליום טוב ומאפלה לאור
גדול ומשעבוד לגאולה ונגמר לפניו
הללויה: י עד היכן הוא אומר בית שמאי
אומרים עד אם הבנים שמחה ובית הלל
אומרים עד חלמיש מעינו מים וחיותם
בגאולה ר' טרפון אומר אשר גאלנו וגאל
את אבותינו ממצרים וחינו חותם רבי
עקיבא אומר בן יי אלהינו ואלהי אבותינו
יגיענו

א פסח על שם פסח טעמו על אבותינו להחיות עד שנפלו עליהם סכלים ונחלו מיד
טעמו ויאלו את הפסח אשר טעמו הפסח כדל"ט ב בירוסלמי לש ניום אלף ו' טני ס' טר
ברוך ועוד נכסר ונגדל קילט ב ולש סים חותם טכאטי

יגיענו למועדים * ודרגלים אחרים הבאים
לקראתנו ולשלום שמחים בבנין עירך ויששים
בעבורתך * ונאכל שם מן הזבחים ומן
הפסחים וכו' עד ברוך אתה יי גאל ישראל:
מזגורו כוס שלישי מברך על מזוגו רביעי
גומר עליו את ההלל * ואומר עריו ברבת
השיר * בין הכוסות הללו אם רוצה לשתות
ישתה * בין שלישי רביעי לא ישתה: ה אין
מפטירין אחר הפסח אפיקמן * ישנו מקצתן *
יאכלו * כלן לא יאכלו * רבי יוסי אומר
נתנמנמוי יאכלו * נרדמו * לא יאכלו: ט הפסח
אחר חצות מטמא את הירדים הפגול והנותר
מטמאין את הירדים * ברך ברבת הפסח פטר
את שלזבח * ברך את שלזבח לא פטר את
שר פסח * דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא
אומר לא זו פוטרת זו ולא זו פוטרת זו: ס יק

מסכת חגיגה

פרק א הכל חייבים בראיה * חוץ מחרש שוטה
וקטן וטומטום ונגדרוגינוס * ונשים
ועבדים שאינם משוחררים החגר והסומא *
והחולה והזקן ומי שאינו יכול לעלות ברגליו

אזוהו

אזוהו קטן * כל שאינו יכול לרכוב על כתפיו
של אביו ולעלות מירושלם להר הבית דברי
בית שמאי ובית הלל אומרים כל שאינו יכול
לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלם להר
הבית * שנאמר שלש רגלים: ב בית שמאי
אומרים הראיה שתי כסף והחגיגה מעה כסף
ובית הלל אומרים הראיה מעה כסף וחגיגה
שתי כסף: ג עולות במועד באות מן החולין *
והשלמים מן המעשריים טוב הראשון של
פסח * בית שמאי אומרים מן החולין * ובית
הלל אומרים מן המעשר: ד ישראל יוצאין ידי
חובתן בנדריים ובנדבות * ובמעשר בהמה *
והכהנים בחטאות * ובאשמות * ובבכור *
ובחזה ושוק אכל לא בעופות ולא במנחות:
ה מי שיש לו אוכלין מרבין ונכסים מועטים *
מביא שלמים מרבים ועולות מועטות נכסים
מרבים ואוכלין מועטין * מביא עולות מרבות
ושלמים מועטין * זה וזה מועט * על זה אמרו
מעה כסף ושתי כסף זה וזה מרבה על זה
נאמר איש כמתנת ידו כברכת יהוה אלהיך
אשר נתן לך: ו מי שלא חג ביום טוב הראשון

של

ישל חגי חוגג את כל הרגליו יום טוב האחרון
של חג עבר הרגל ולא חג ואינו חייב
באחריותו על זה נאמר מעות לא יוכל
לתקון וחסרון לא יוכל להמנות רבי
שמעון בן מנסיא אמר איזהו מעות שאינו יכול
לתקון זה הבא על הערוה והוליד ממנה
ממזר אם תאמר בגונב וגוזל יכוד הוא
להחזיר ויתקן רבי שמעון בן יוחאי אומר אין
קורין מעות אלא למי שהיה מתקן מתחלה
ונתענות ואיזה זה תלמיד חכם הפורש מן
התורה התר נדרים פורחין באויר ואין להם
על מה שיסמוכו הלכות שבת חגיגות
והמעילות הרי הם כהררים התלויין בשערה
שהן מקרא מועט והלכות מרבות הדינין
והעבודות הטהרות והטמאות ועריות יש
להן על מה שיסמוכו הן גופי תורה :

פרק ב אין דורשין בעריות בשלישה ולא
במעשה כראשית בשנים ולא במרכבה
ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו
כל המסתכל בארבעה דברים ראוי לו כאלו
לא בא לעולם מה למעלה מה למטה מה

לפנים ומה לאחור וכל שלא חס על כבוד
קונו ראוי לו שלא בא לעולם יוסי בן יעזר
אומר שלא לסמוך יוסי בן יוחנן אומר לסמוך
יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך נתאי
הארבלי אומר לסמוך יהודה בן טבאי אומר
שלא לסמוך שמעון בן שטח אומר לסמוך
שמעיה אומר לסמוך אבטליון אומר שלא
לסמוך הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם
נכנס שמאי שמאי אומר שלא לסמוך הלל
אומר לסמוך הראשונים היו נשיאים ושנים
להם אבות בית דין בית שמאי ואמרים
מביאין שלמים ואין סומכין עליהם אבל לא
עולות ובית הלל ואמרים מביאין שלמים
ועולות וסומכין עליהם יעצרת שחר להיות
בערב שבת בית שמאי ואמרים יום טובות
אחר השבת ובה אין לה יום טובות
ומודים שהם חל להיות בשבת שיום טובות
אחר שבת ואין בהן גדול מתלבש בכליו
ומותרין בהספד ובתענית שלא לקיים דברי
האמרים יעצרת אחר השבת הנוטלין לידים
לחולין

לחולין ולמעשר ולתרומה ולקדש מטבילין
 ולחטאת אם נטמאו ידיו נטמא גופו :
 הטובל לחולין והחזק לחולין * אסור
 למעשר טבל למעש והחזק למעשר אסור
 לתרומה * טבל לתרומה והחזק לתרומה
 אסור לקדש * טבל לקדש והחזק לקדש
 אסור לחטאת * טבל לחמור מתר לקד * טבל
 ולא החזק באלו לא טבל : בגדי עם הארץ
 מדרס לפרושי * בגדי פרושי מדרס לאוכלי
 תרומה * בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש *
 בגדי אוכלי קדש מדרס לחטאת * יוסף בן
 יועזר היה חסיד שבכהונה * והיתה מטפחתו
 מדרס לקדש * יוחנן בן גרגדא היה אוכל על
 טהרת הקדש כל ימיו והיתה מטפחתו מדרס
 לחטאת :

פרק ג חמור בקדש מבתרומה * שמטבילין
 כלים בתוך כלים לתרומה אבל לא
 לקדש אחרים ותוך ובית הצביטה בתרומה
 אבל לא בקדש * הנושא את המדרס נושא
 את התרומה * אבל לא את הקדש * בגדי
 אוכלי תרומה מדרס לקדש * לא כמדת

הקדש מדת התרומה * שבקדש מתיר ומנגב
 ומטביל ואחר כך קוישר * ובתרומה קוישר
 ואחר כך מטביל : כלים הנגמרים בטהרה
 צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה *
 הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא
 לתרומה * הרביעי בקדש פסול * והשלישי
 בתרומה ובתרומה אם נטמאת אחת מידי *
 חברתה טהורה * ובקדש מטביל שתיהן *
 שהיר מטמאה את חברתה בקדש אבל לא
 בתרומה : * אוכלין אוכלים נגובין בידים
 מסואבות בתרומה אבל לא בקדש האונן
 ומחסר כפורים צריכין טבילה לקדש אבל
 לא לתרומה : * חמור בתרומה * שביהודה
 נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה *
 ובשעת הגתות והבדים אף ער התרומה *
 עברו הגתות והבדים והביא לו חבית של
 יין ישל תרומה לא יקבלנה ממנו אבל מניחה
 לגת הבאה ואם אמר לו הפרשתי לתוכה
 רביעית קדש נאמן * כדי יין וכדי שמן
 המדמעות נאמנין עליהם בשעת הגתות
 והבדים * וקודם לגתות שבעים יום : * מן

המודיעית ולפנים נאמנין על כלי חרס * מן
 המודיעית ולחון אין נאמנין * כיצד * הקדר
 שרהווא מוכר הקדרות נכנס לפנים מן
 המודיעית * הוא הקדר והן הקדרות והן
 הלוקחין נאמן * יצא אינו נאמן * י הגבאין
 שנכנסו לתוך הבית * וכן הגנבים שחזירו
 את הכלים נאמנין לומר לא נגענו ובירו שלם
 נאמנין על הקדש * ובשעת הרגל אף על
 התרומה : הפותח את חביתו * והמתחיל
 בעסתו על גב הרגל רבי יהודה אומר יגמור
 וחכמים אומרים לא יגמור * משעבר הרגל
 היו מעבירין על טהרת העזרה עבר הרגל
 ביום ששילא היו מעבירין מפני כבוד השבת
 רבי יהודה אומר אף לא ביום חמישי שאין
 הכהנים פנויין : כיצד מעבירין על טהרת
 העזרה * מטבילין את הכלים שהיו במקדש *
 ואמרין להם הזהרו שלא תגעו בשלחן
 (ובמנורה) ותטמאוהו * כל הכלים שהיו
 במקדש יש להם שנים ושלישים שאם נטמאו
 הראשונים יביאו שנים תחתיהן * כל הכלים
 שהיו במקדש טעונין טבילה * חוץ ממזבח

הזהב

הזהב ומזבח הנחשת מפני שהן בקרקע *
 דברי ר' אליעזר * וחכמים אומרים מפני שהן

מצפין : סליק *הענין מן ענין*
 מסכת יום טוב *ימנים*

פירא ביצה שנולדה ביום טוב * בית שמאי
 אומרים תאכל * ובית הלל אומרים לא
 תאכל * בית שמאי אומרים שאור בכזית *
 וחמין בככפות בת * ובית הלל אומרים זה וזה
 בכזית : השוחט חיה ועוף ביום טוב * בית
 שמאי אומרים יחפור בדקר ויבסה ובית הלל
 אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר
 מוכן מבעוד יום * ומודים שאם שחט שיחפור
 בדקר ויבסה * שאפר כירה מוכן הוא : בית
 שמאי אומרים אין מוליכין את הסלים
 משוכך לשוכך * אבל מטהו מחלון לחלון *
 ובית הלל מתירין בית שמאי אומרים לא יטול
 אלא אם כן נענע מבעוד יום * ובה אומרים
 עומד ואומר * זהוזה אני נוטל : זמן שחורים
 ומצא לבנים * לבנים ומצא שחורים * שנים
 ומצא שלשה * אסורין * שלשה ומצא שנים *
 מותרים בתוך הקן ומצא לפני הקן * אסורים

ואם

ואם אין שם אלא הם הרי אלו מותרים: ^ה בית
 שמאי אומרים אין מסלקין את התריסין ביום
 טוב ובית הלל מתירין אף להחזיר בית שמאי
 אומרים אין נוטלין את העלי לקצב עדיו בשר
 ובית הלל מתירין בית שמאי אומרים אין
 נוטנין את העור לפני הדרסן ולא יגביהנו
 אלא אם כן יש עמו כזית בשר ובית הלל
 מתירין בשא אין מוציאין לא את
 הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה
 לרשות הרבים ובית הלל מתירין: ^י בית
 שמאי אומרים אין מוליכין חלה ומתנות
 לכהן ביום טוב בין שהורמו מאמיש בין
 שהורמו מהיום ובית הלל מתירין אמרו להם
 בית שמאי גזרה שוה חלה ומתנות מתנה
 לכהן ותרומה מתנה לכהן בשם שאין
 מוליכין את התרומה כך אין מוליכין
 את המתנות אמרו להם בית הלל
 לא הם אמרתם בתרומה שאינו זכאי
 בהרמתה אמרו במתנות שזכאי בהרמתן:
 בית שמאי אומרים תבלין גדוכין במדוך

א הרב גדום בכל על עליו כריסא וסדר עור ואח"כ תריסין והרכ"ס נרום תריסין ועור ועלי כ הדריש
 וירושלמי ג עליו וירושלמי ד הק מתכיתין חידושו ולא כחלקו אלא כהולכת תריש

ישלעין והמלח בפך ובעין הפרור * ובית הלל
 אומרים תבלין גדוכין כדרך כן במדוך של אבן
 והמלח במדוך של עץ: ^ה הבורר קטנית ביום
 טוב בית שמאי אומרים בורר אכל ואכל
 ובית הלל אומרים בורר כדרך כחיקו בקנון
 ובתמחוי אבל לא בטבלא ולא כנפה ולא
 בכברה רבן גמליא אומר אף מדיח ושולה:
^ט בית שמאי אומרים אין משלחין ביום טוב
 אלא מנות ובית הלל אומרים משלחין בהמה
 חיה ועוף בין חיין בין שחוטין משלחין ינות
 שמנים וסלתות וקטניות אבל לא תבואה *
 ור' שמעון מתיר בתבואה: ^י משלחין כלים
 בין תפורין בין שאינן תפורין ואף על פי שיש
 בהן כלאים והן לצורך המועד אבל לא
 סגד המסמר ולא מנעל שאינו תפור * ר'
 יהודה אומר אף לא מנעל דבן מפני שצריך
 אומן זה הכלל כל שנאותין בו ביום טוב
 משלחין אותו:

פרק כ יום טוב שחל להיות ערב שבת * ^א
 יבשל אדם בתחילה מיום טוב לשבת *
 אבל מבשל הוא ליום טוב ואם הותר הותר

לשבת ועושה תבשיל מערב יום טוב וסומך
 עליו לשבת * בית שמאי אומרים שני
 תבשילין ובית הלל אומרים תבשיל אחד *
 ושון בדגוביצה שעליו שהן שני תבשילין *
 אכלו * או שנאכר לא בשל עליו בתחלה *
 ואם שייר ממנו כר שהוא סומך עליו לשבת *
 כחל להיות אחר שבת * בית שמאי אומרים
 מטבילין את הכל מלפני שבת * ובית הלל
 אומרים כלים מלפני השבת ואדם בשבת *
 ושון שמשיקין את המים בכלי אבן לטהרין
 אבל לא מטבילין * ומטבילין מגב לגב *
 ומחבורה לחבורה * בית שמאי אומרים
 מביאין שלמים ואין סומכין עליהם אבל לא
 עולות * ובית הלל אומרים מביאין שלמים
 ועולות וסומכין עליהן * בית שמאי אומרים
 לא יחס אדם חמין לרגליו אלא אם כן ראויין
 לשתיה ובית הלל מתירין עושה אדם מדורה
 ומתחמם כנגדה * י שלשה דברים רבן
 גמליאל מחמיר כדברי בית שמאי * אין
 טומנין את החמין מיום טוב לשבת * ואין
 זוקפין את המנורה ביום טוב ואין אופין פתין

גריצין

גריצין אלא רקיין * אמר רבן גמליאל מימיהן
 ישר בית אבא לא היו אופין פתין גריצין אלא
 רקיין אמרו לו מהנעשה לבית אביך שהיו
 מחמירין על עצמן ומקילין לכל ישראל
 להיות אופין פתין גריצין וחודי * י אף הוא
 אמר שלשה דברים להקל * מכבדים בין
 המטות * ומניחין את המגמר ביום טוב *
 ועושין גדי מקלס בלירי פסחים * וחכמים
 אוסרין * י שלשה דברים רבי אלעזר בן
 עזריה מתיר וחכמים אוסרין פרתו יוצאה
 ברצועה שבין קרניה ומקרדין את הבהמה
 ביום טוב * ושוחקין את הפלפלין ברחים
 שלהם * רבי יהודה אומר אין מקרדין את
 הבהמה ביום טוב מפני שעושה חבורה אבל
 מקרצפין * וחכמים אומרים אין מקרדין
 אף לא מקרצפין * ה רחיים של פלפלין
 טמאה משום שלשה כלים * משום כלי
 קבול * ומשום כלי מתכת * ומשום כלי
 כברה * עגלה של קטן טמאה מדרס ונטלת
 בשבת * ואינה נגדרת אלא על גבי כלים * ר'
 יהודה אומר כל הכלים אין נגדרין חוץ מן

חעגלה

א קרו תחתי חלבה ללי ולתי חלבה ס ותי

העגלה מפני שהיא בובשת :

פרק א' אין צדין דגים מן הביבדים ביום טוב *
 ואין נותנין לפנייהם מזונות אבל צדין חיה
 ועוף מן הביבדין ונותנין לפנייהם מזונות רבן
 שמעון בן גמליאל אומר לא כל הביבדין
 שוין זה הכלל כל המחסר צידה אסור ושאינו
 מחסר צידה מותר : כ מצודות חיה ועוף ודגים
 שעשאן מערב יום טוב * לא ישול מהן ביום
 טוב אלא אם כן יודע שנצדו מערב יום טוב
 ומעשה בגוי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל
 ואמר מותרין הן * אלא שאין רצוני לקבל
 הימנו : בהמה מסכנת לא ישחוט * אלא אם
 כן יש שהות ביום לאכול ממנה כזית צלי *
 רבי עקיבא אומר אפילו כזית חי מבית
 טביחתה * שחטה בשדה * לא יביאה במוט
 ובמוטה * אבל מביא בידו אברים אברים :
 ד בכור שנפל לבור * ר' יהודה אומר ירד
 ממחה ויראה * אם יש בו מום יעלה וישחוט *
 ואם לאו * לא ישחוט * רבי שמעון אומר * כל
 שאין מומו נכר מבעוד יום * אין זה מן המוכן :

בהמה

ה' חסדו מחסרה * ב ידוע שהוא יכול להקול ממנה כזית כלי מעבוד ויום ירוסלמי * כ או כשונה הר"ם

ה בהמה שמתה לא יזינה ממקומה * ומעשה
 ושאלו את רבי טרפון עליה ועל החלה
 שנשמאה ונכנס לבית המדרש ושאל ואמרו
 לו לא יזיז ממקומם : * אין נמנין על הבהמה
 לכתחלה ביום טוב * אבל נמנין עליה מערב
 יום טוב ושוחטין ומחלקין ביניהן רבי יהודה
 אומר * שוקל אדם בשר כנגד הכלי * או כנגד
 הקופיץ * וחבא אין משגיחין בכף מאזנים
 כל עקר : * אין משחזין את הסכין ביום טוב *
 אבל משיאה על גבי חברתה לא יאמר אדם
 לטבח שקול לי בדינך בשר * אבל שוחט
 ומחלקין ביניהן : * אומר אדם לחבירו מלא
 לי כלי זה אבל לא במדה רבי יהודה אומר
 אם היה כלי של מדה לא ימלאנו * מעשה
 באבא שאור בן בטנית שהיה ממלא מדותיו
 מערב יום טוב ונותנין ללקוחות ביום טוב *
 אבא שאור אומר אף במועד עושה כן *
 (מפני ברורי המדות) וחכמים אומרים אף
 בחור עושה כן מפני מצוי המדות הולך אדם
 אצל חנוני הרגיל אצלו ואומר לו תן לי בצים
 ואגוזים במנין * שבן דרך בעל הבית להיות

מונה

א סכר ס"א * ב להניח ס"א * ג אומר אדם לחבירו קן ירוסלמי

מונה בתוך ביתו :

פרק ד המביא כדי יין ממקום למקום * לא
 יביאם בסל ובקפה אבל מביא הו"א
 על כתפו * או לפניו * וכן המוליך את התבן *
 לא יפשיך את הקפה לאחוריו * אבל מביאה
 הוא בידו ומתחילין בערמת התבן * אבל לא
 בעצים שבמקצה : ב אין נוטלין עצים מן
 הסכה אלא מן הסמוך לה * מביאין עצים מן
 השדה מן המכנס * ומן הקרפף אפילו מן
 המפור * איזהו קרפף כל שסמוך לעיר * ד"ר
 יהודה ר"וסי אומר כל שנכנסין לו בפותחת
 ואפילו בתוך תחום שבת : ג אין מבקעין
 עצים לא מן הקורות ולא מן הקורה שגשברה
 ביום טוב * ואין מבקעין לה בקרדום ולי *
 במגרה ולא במגל אלא בקופיץ * בית שהוא
 מלא פירות * סתום ונפחת * נוטל ממקום
 הפחת * ר' מאיר אומר אף פוחת לכתחלה
 ונוטל : ד אין פוחתין את הנר מפני שהוא
 עושה כלי ואין עושין פחמין (ביום טוב) * ואין
 חותכין את הפתילה לישנים * ר' יהודה אומר
 חותכה באור (לשתי גרות) : ה אין שוברין

א אקניטין ויודע ואינה סלכה ב חסורו ממסורה ג כופחין ס"א ד לא נרטיקן כס"א את

את החרס ואין חותכין הנר לצלות בו מליח
 ואין גורפין תנור וכירים אבל מכבשין ואין
 מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את
 הקדרה * ואין סומכין את הקדרה בבקעת
 וכן בדלת * ואין מנהיגין את הבהמה במקל
 ביום טוב ורבי אליעזר בן שמעון מתיר : י רבי
 אליעזר אומר נוטל אדם קסם משלפניו *
 לחצוץ בו שניו ומגבב מן החצר ומדליק *
 שכל מה שבהצר מוכן הוא * וחכ"א מגבב
 משלפניו ומדליק : י א אין מוציאין את האור
 לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן העפר
 ולא מן המים (ולא מן הרעפים) ואין מלבנין
 את הרעפים לצלות עליהן ועוד א"ר אליעזר
 עומד אדם על המקצה ערב שבת בשביעית
 ואומר מכאן אני אוכל למחר * וחכמים
 אומרים עד שירשום ויאמר מכאן ועד כאן :

פרק ה משילין פירות דרך ארבה ביום טוב *
 אבל לא בשבת ומכסים פירות בכלים
 מפני הדלק וכן כדי יין וכדי שמן ונותנין כלי
 תחת הדלק בשבת : כ כל שחייבין עליו משום
 יטבות * משום רשות * משום מצוה * (בשבת)

חייבין עליו ביום טוב * ואלו הן משום שבות *
לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה *
ולא שטין על פני המים ולא מטפחין ולא
מספקין ולא מרקדין * ואלו הן משום רשות *
לא דגנין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מיבמין *
ואלו הן משום מצוה * לא מקדשין * ולא
מעריבין ולא מחרימין * ולא מגביהין תרומה
ומעשרי כל אלו ביום טוב אמרו * קל וחמר
בישבת אין בין יום טוב לישבת * אלא אבל
נפש בלבד : * הבהמה והכלים כרגלי
הבעלים המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי
אלו כרגלי הבעלים כלים המיוחדין לאחד
מן האחין שבבית * הרי אלו כרגליו * ושאינן
מיוחדין הרי אלו כמקום שהולכין : * השואל
כלי מחבירו מערב יום טוב * כרגלי השואל *
ביום טוב כרגלי המטאיל האשה ששאה
מחברתה תבדין ומים ומלח לעסתה * הרי
אלו כרגלי שתי הן רבי יהודה פוטר במים *
מפני שאין בהם ממש : * הגחלת כרגלי
הבעלים * ושלחבת בכל מקום גחלת של
הקדש מועלין בה ושלחבת לא נהנין ולא

ח יקום כרגל מסתין קודם טעמין * כ כית פטורו חיל ונת טילבא

מועלין

מועלין * (המוציא גחלת לרשות הרבים חייב *
ושלחבת פטור *) בור של יחיד כרגלי היחיד *
ושל אנשי אותה העיר * כרגלי אנשי אותה
העיר * ושל עולי בכל כרגלי הממלא : * מי
שהיו פירותיו בעיר אחרת וערכו בני אותה
העיר להביא אצלו מפרותיו לא יביא לו ואם
ערב הוא * פירותיו כמוהו : * מי שזמן אצלו
אורחים לא יוליכו בידם מנות * אלא אם כן
זכה להם מנותיהם מערב יום טוב אין משקין
ושוחטין את המדבריות אבל משקין ושוחטין
את הביתיות אלו הן ביתיות * הלנות בעיר *
מדבריות הלנות באפר : * סליק

מסכת מועד קטן

יום ח

פרק א משקין בית השלחין במועד ובשביעית
בין ממעין שיצא בתחלה * בין ממעין
שלא יצא בתחלה * אבל אין משקין לא ממי
הגשמים * ולא ממי הקלון * ואין עושין עגיות
לגפנים : * רבי אלעזר בן עזריה אומר אין
עושין את האמה בתחלה במועד ובשביעית
וחכ"א עושין את האמה בתחלה בשביעית *

ומתקנין

ומתקנין את המקללות במועד * ומתקנין את קלקולי המים שברשות הרבים וחוטטין אותן ומתקנין את הדרכים ואת הרחובות * ואת מקוות המים * ועושין כל צרכי הרבים * ומצינין את הקברות ויוציאין אף על הכלאים * ר' אליעזר בן יעקב אומר מושבין את המים מאילן לאילן * ובלבד שלא ישקה את כל השדה זרעים שלא שתו לפני המועד * לא ישקם במועד * וחכמים מתירין בזה ובזה * י צדין את האישות ואת העבכרים משדה האילן ומשדה הלכן שלא כדרכו במועד ובשביעית * וחכ"א משדה האילן כדרכו * ומשדה הלכן שלא כדרכו * ומקרין את הפרצה במועד * ובשביעית בונה כדרכו * ה ר' מאיר אומר רואין את הנגעים (בתחלה) להקריא אבל לא להחמיר * וחכ"א לא להקל ולהחמיר * ועוד אמר ר' מאיר מלקט אדם עצמות אביו ואמו * מפני ששמחה היא לו * ר' יוסי אומר אבל הוא לולא יעורר אדם על מתו ולא יספידנו קדם לרגל שלשים יום * י אין חופרין כוכין וקברות במועד * אבל

מחנכים את הכוכין במועד * ועושין נברכת במועד וארון עם המת בחצר * יהודה אומר אלא אם כן יש עמו נסרים * י אין נושאין נשים במועד * לא בתולות * ולא אלמנות * ולא מיבמין מפני ששמחה היא לו * אבל מחזיר הוא את גרושתו * ועושה אשה תכשיטיה במועד * יהודה אומר לא תסוד מפני שנוול הוא לה * ה ההדיוט תופר כדרכו והאומן מכריב * ומסרגין את המטות * ר' יוסי אומר (אף) ממתחין * מעמידין תנור וכירים וריחים במועד * ר' יהודה אומר אין מכבשין את הריחים בתחלה * עושין מעקרה לנג ולמרפסת מעשה הדיוט * אבל לא מעשה אומן * שפין את הסדקין ומעגילין אותן במעגילה ביד וברגל * אבל לא במחלצים * הציר והצינור והקורה והמנעול * והמפתח שגשברו * מתקנן במועד * ובלבד שלא יכוין מלאכתו במועד * וכל כבשין שהוא יכול לראכול מהן במועד כובשין :

פירק מי שהפך את זיתיו ואירעו אבר או אנס או שהטעוהו פועלים טוען קורה

ראשונה ומניחה לאחר המועד * ר' יהודה
ר' יוסי אומר זולף וגומר וגף כדרכו : * וכן
מי שהיה יינו בתוך הבור ואירעו אבל או
אנס או שהטעוהו (פועלים) זולף וגומר וגף
כדרכו * ר' יוסי * ר' יהודה אומר עושה לו
למודים בשביל שלא יחמיץ : * מכנים אדם
פירותיו מפני הגנבים * ושולה פשתנו מן
המישרה בשביל שלא תאבד * וברכד שלא
יבויז את מלאכתו במועד וכלן אם כונו
מלאכתן במועד יאבדו : * אין לוקחין בתים
(אבנים) עבדים ובהמה אלא לצורך המועד
* או לצורך המוכר שאין לו מה יאכל * אין
מפנין מבית לבית אבל מפנה הוא לחצירו *
אין מביאין כלים מבית האומן * אם חוישש
להם מפנין דחצר אחרת : * מחפין את
הקציעות בקש * ר' יהודה אומר אף מעבין
מוכרי פירות כסות וכלים * מוכרים בצנעה
לצורך המועד * הצידין והרשושות והגרוסות
עושין בצנעה לצורך המועד * רבי יוסי אומר
הם החמירו על עצמן :

פירק * ואלו מגלחין במועד * הבא ממדינת
הים

הים ומבית השביה והיוצא מבית האסורים
והמנדה שהתירו לו חכמים וכן מי שגשאל
לחכם והתר * והגזיר * והמצורע * והעולה
מטמאתו לטהרתו : * ואלו מכבסין במועד *
הבא ממדינת הים ומבית השביה * והיוצא
מבית האסורים והמנדה שהתירו לו חכמים *
וכן מי שגשאל לחכם והתר * מטפחות
הידיים ומטפחות הספרים ומטפחות הספג *
הזבין והזבות והגרות והיולדות * וכל העולין
מטמאה לטהרה הרי אלו מותרין * ושאר כל
אדם אסורין : * ואלו כותבין במועד * קרושי
נשים * וגיטין * ושוברין * דיתיקי * מתנה *
ופרוזבולין * אגרות שום * ואגרות מזון שטרי
חליצה ומיאונין * ושטרי ברורין וגזרות בית
דין ואגרות של רשות : * אין כותבין שטרי
חוב במועד ואם אינו מאמינו או שאין לו מה
יאכל הרי זה יכתוב אין כותבין ספרים תפלין
ומזוזות במועד * ואין מגיהין אות אחת אפילו
בספר עזרא רבי יהודה אומר כותב אדם
תפלין ומזוזות לעצמו וטווה על ריכו תכלת
לציציתו

א העולה כלא וכו' * ב כפרים וכו' וכו' של ספר תורה * ג העורה ס"א * ד טווה כלא שנוי

לציציתו : ה הקובר את מתו שלישה ימים
קדם לרגל * בטלה הימנו גזרת שבועה *
שמנה * בטלה הימנו גזרת שלשים * מפני
שאמרו שבת עולה ואינה בפסקת רגלים
מפסיקין ואינן עולין : י רבי אליעזר אומר
משחרב בית המקדש עצרת כשבת * רבן
גמליאל אומר ראש השנה ויום הכפורים
כרגלים * וחכ"א לא כדברי זה ולא כדברי
זה * אלא עצרת כרגלים * ראש השנה
ויום הכפורים כשבת : י אין קורעין
ולא חולצין * ואין מברין אלא קרובין
שר מת ואין מברין אלא על מטה זקופה אין
מוליכין לבית האבל לא בטבלת * ורא
באסקוטלא * ולא בקנון * אלא בסלים * ואין
אומרים ברכת אבלים במועד * אבל עומדין
בשורה ומנחמין ופושטין את הרבים : י
מניחין את המטה ברחוב שלא להרגיל את
ההכפר ולא שר נשים לעולם מפני הכבוד *
נשים במועד מענות אבל לא מטפחות * ר'
ישמעאל אומר הסמוכות למטה מטפחות :

בראשי

א שלכס חטובי טעם אחת בטלס בורס טכטס . כ טעון בן נטילאל פ"א . ג טעון הר"א

ט בראשי חדשים בחנכה ובפורים * מענות
ומטפחות בזה ובה * (אבל) לא מקוננות *
נקבר המת לא מענות ולא מטפחות * איזהו
ענין שכלן עונות כפחות * קינה שאחרת
מדברת וכלן עונות אחריה שנאמר ולמדנה
בנותיכם נהי * ואשה רעותה קינה * אבל
לעתיד לבא הוא אומר בלע המות לנצח
ומחה יהוה אלהים דמעה מעל כל פנים
וגומר : ס"ק

מסכת ראש השנה

פרק א ארבעה ראשי שנים הם * באחד בניסן
ראש השנה למלכים ולרגלים * באחד
באלול ראש השנה למעשר בהמה * רבי
אליעזר ורבי שמעון אומרים באחד בתשרי *
באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמטין
וליובלות לנטיעה ולירקות * באחד בשבט
ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי * בה"א
בחמשה עשר בו : ב בארבעה פרקים העולם
נדון בפסח על החבואה בעצרת על פירות
האילן בראש השנה כל באי העולם עוברין
לפניו כבני מרון * שנאמר היוצר יחד לבם

המבין

א רבי שמעון ט"א דכתיב דנילס כסדרן וזית טלכטא כיונים

המבין אל כל מעשיהם * ובחג נדונין על
המים: * על ישיה חרשים השלוחין יוצאין *
על ניסן מפני הפסח * על אב מפני התענית *
על אלול מפני ראש השנה * על תשרי מפני
תקנת המועדות * על כסלו מפני חנכה * ועל
אדר מפני הפורים * וכשהיה בית המקדש קיים
יוצאין אף על אייר מפני פסח קטן: * על שני
חדשים מחללין את השבת * על ניסן ועל
תשרי ישבחן השלוחין יוצאין לסוריא * ובהן
מתקנין את המועדות * וכשהיה בית המקדש
קיים מחללין אף על כלן מפני תקנת הקרבן:
* בין שנראה בעליל בין שלא נראה בעליל
מחללין עליו את השבת * רבי יוסי אומר אם
נראה בעליל * אין מחללין עליו את השבת:
* מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועבדו ר'
עקיבא ברוד * שלח לו רבן גמליאל * אם מעבב
אתה את הרבים * נמצאת מבשילין לעתיד
לבא: * אב ובנו שראו את החדש ילכו * לא
שמצטרפין זה עם זה * אלא שאם יפסל אחד
מהן יצטרף השני עם אחר רבי שמעון אומר
אב ובנו ובל הקרובין * כשרין לעדות החדש

אמר

אמר ר' יוסי מעשה בטוביה הרופא * שראה
את החדש בירושלים * הוא ובנו ועבדו
משוחרר * וקבלו הכהנים אותו ואת בנו *
ופסלו את עבדו * וכשבאו לפני בית דין * קבלו
אותו ואת עבדו * ופסלו את בנו: * אלו הן
הפסולין * המושק בקביא * ומלוה ברבית *
ומפריחי יונים * וסוחרין שביעית * ועבדים * זה
הכלל כל עדות שאין האשה כשרה לה * אף
הן אינן כשרים לה: * מי שראה את החדש *
ואינו יכול להלך * מוליכין אותו על החמור *
אפילו במטה * ואם צורה להם * לוקחין בידם
מקלות * אם היתה דרך רחוקה * לוקחין בידם
מוזנות * שעל מהלך לילה ויום * מחללין את
השבת * ויוצאין לעדות החדש * שנאמר אלה
מועדי יהוה מקראי קדש * אשר תקראו אתם
במועדים:

פרק ב אם אינן מכירין אותו * משלחים אחר
עמו להעידו * בראשונה היו מקבלין
עדות החדש מכל אדם * משקדקדו
האפיקורסים * התקינו שלא יהו מקבלין אלא
מן המכירים: * ב בראשונה היו משיאין

משואות

סמטין ס"ה

T. II. טז 16

משואות * משקלקלו הכותים * התקינו שיהו
 שרוחין יוצאין * כיצד היו משיאין משואות *
 מביאין בלנסאות של ארו ארוכין * וקנים
 ועצי שמן ונעורת שר פשתן וכורך במשיחה
 ועולה לראש ההר * ומצית בהן את האור *
 ומוליך ומביא ומעלה ומוריד * עד שהוא
 רואה את חבירו שהוא עושה כן בראש ההר
 השני וכן בראש ההר השלישי * ומאין היו
 משיאין משואות מהר המשחה לסרטבא *
 ומסרטבא לגרופינא * מגרופינא לחוורן *
 ומחוורן לבית בלתין * ומבית בלתין לא זוו
 משם אלא מוליך ומביא ומעלה ומוריד עד
 שתייהרואה כל הגולה לפניו במדורת האש *
 ח חצר גדולה היתה בירושלם ובית יעזק
 היתה נקראת * ולישם כל העדים מתכנסים *
 ובית דין בודקין אותם שם * וסעודות
 גדולות עושין להם בשביל שיהו רגילין לבא
 בראשונה לא היו זזין משם כל היום * התקין
 רבן גמליא הזקן שיהו מהלכים אלפים אמה
 לכל רוח ולא אלו בלבד אלא אף החכמה
 הבאה לילד והבא להציל מן הדליקה ומן

הגים ומן הנהר ומן המפולת הרי אלו כאנשי
 העיר * ויש להם אלפים אמה לכל רוח *
 כיצד בודקין את העדים * זוג שבא ראשון
 בודקין אותו ראשון * ומכניסין את הגדול
 שבהן ואומרים לו * אמור כיצד ראית את
 הלבנה * לפני החמה או לאחר החמה *
 לצפונה או לדרומה כמה היה גבוה * ולאין
 היה נוטה * וכמה היה רחב * אם אמר לפני
 החמה לא אמר כלום ואחר כך היו מכניסין
 את השני ובודקין אותו * אם נמצאו דבריהם
 מכוונים עדותן קימת * ושאר כל הזוגות *
 שואלין אותן ראשי דברים * לא שיהו צריכין
 להם אלא כדי שלא יצאו בפחי נפש * בשביל
 שיהו רגילין לבא * ראש בית דין אומר
 מקדש וכל העם עונים אחריו מקדש מקדש
 בין שנראה בזמנו * בין שלא נראה בזמנו *
 מקדשין אותו * ר אליעזר בר צדוק אומר
 אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכתב
 קד שוהו שמים * דמות צורות לבנות היו לו
 לרבן גמליאל בטברא ובכתר בעליתו *
 שבהן מראה את ההדיוטות ואמר * הכזה

ראיתם או כזה מעשה שבאו שנים ואמרו
ראינוהו שחרית במזרח וערבית במערב *
אמר ר' יוחנן בן נורי עדי שקר הם וכשבאו
ליבנה קבלן רבן גמליא ועוד באו שנים *
ואמרו ראינוהו בזמנו * ובליל עבורו לא
גראהו קבלן רבן גמליאל * אמר ר' דוסא בן
הרבינס עדי שקר הן * היאך מעידים על
האשה שילדה ודמחר כריסה בין שניה אמר
לו ר' יהושע רואה אני את דבריה: * שלח
לו רבן גמליא גוזרני עליך * שתבא אצלי
במקלך ובמעותיך * ביום הכפורים שחר
להיות בחשבונך * הלך ומצאו רבי עקיבא
מצרי אמר לו יש לי לרמד * שכל מה שעשה
רבן גמליא עשוי * שנאמר אלה מועדי יהוה
מקראי קדש אשר תקראו אתם * בין בזמן
בין שלא בזמן אין די מועדות אלא אלו *
בא לו אצל רבי דוסא בן הרבינס * אמר לו
אם באין אנו לדון אחר בית דינו של רבן
גמליא * צריכין אנו לדון אחר כל בית דין
ובית דין שעמד מימות משה ועד עכשיו *
שנאמר ויעל משה ואהרן ונדב ואביהוא

ושבעים מזקני ישראל ולמה לא נתפרשו
שמותן של זקנים אלא לרמד שכל שלשה
ושלשה שעמדו בית דין על ישראל הרי הוא
כבית דינו של משה * נטל מקלו ומעותיו
בירו והלך ליבנה אצל רבן גמליא * ביום
שחל יום הכפורים להיות בחשבוננו * עמד
רבן גמליאל ונשקו על ראשו * אמר לובא
בשלום ר' ותלמידי * ר' בחכמה * ותלמידי
שקבלת (את) דברי :

פרק ג ראוהו בית דין וכל ישראל * נחקרו
העדים ולא הספיקו לומר מקדש * עד
שחשיבה * הרי זה מעבר * ראוהו בית דין
בלבד * יעמדו שנים ויעידו בפניהם * ויאמרו
מקדש מקדש * ראוהו שלשה והן בית דין *
יעמדו שנים ויושיבו מחביריהם אצל היחיד *
ויעידו בפניהם * ויאמרו מקדש מקדש * שאין
היחיד נאמן על ידי עצמו : * כל השופרות
כשרין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן * אמר
רבי יוסי והלא כל השופרות נקראו קרן *
שנאמר במשך בקרן תוכל : * שופר של
ראש השנה של יעל פשוט * ופיו מצפה זהב *

ושתי חצוצרות מן הצדדין * שופר מאריך
 וחצוצרות מקצרות * שמצות היום בשופר :
 בתעניות בשל זכרים כפופין * ופיהן מצפות
 כסף ושתי חצוצרות באמצע * שופר מקצר *
 וחצוצרות מריכות שמצות היום
 בחצוצרות : * שוה היוכל לראש השנה
 לתקיעה ולברכות * ר' יהודה אומר בראש
 השנה תוקעין בשר זכרים * וביוכלות בשל
 יערים : * שופר שנסדק ודבקו * פסול * דבק
 שברי שופרות פסול נקב וסתמו * אם מעכב
 את התקיעה פסול * ואם לאו כשר : * התוקע
 לתוך הבור או לתוך הדות * או לתוך הפטם *
 אם קול שופר שמע יצא * ואם קול הברה
 שמע לא יצא * (ובן) מי שהיה עובר אחורי
 בית הכנסת * או שהיה ביתו סמוך לבית
 הכנסת * ושמע קול שופר או קול מגדה * אם
 כון לבו יצא ואם לאו לא יצא * אף על פי שזה
 שמע וזה שמע * זה כון לבו וזה לא כון לבו :
 והיה באשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגומר
 וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות
 מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל

פלג בין ראש השנה ויום הכפורים על יוכל מניחם בשל זכרים כפופים כסתכלין

מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם
 לאביהן שבשמים היו מתגברים * ואם לאו
 היו נופלין כיוצא בדבר אתה אומר עישה לך
 שרף ושים אותו על גס * והיה כל הנשוק
 וראה אותו וחיוכי נחש ממית או נחש מחיה *
 אלא בזמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי
 מעלה ומשעבדין את לבם לאביהן שבשמים
 היו מתרפאים * ואם לאו היו נמוקים * הריש
 שוטה וקטן אין מוציאין את הרבים ידי חובתן
 זה הכלל כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא
 את הרבים ידי חובתן :

פירי יום טוב של ראש השנה ישחל להיות
 בשבת * במקדש היו תוקעים אבל לא
 במדינה * משחרב בית המקדש התקין רבן
 יוחנן בן זכאי שיהו תוקעין בכל מקום שיש
 בו בית דין * אמר רבי אליעזר לא התקין רבן
 יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד אמרו לו
 אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין :
 ועוד זאת היתה ירושלם יתירה על יבנה *
 שכל עיר שהיא ראיה ושומעת * וקרוברה
 ויכולה לבוא תוקעין וביבנה לא היו תוקעין

אלא

ה מדרגת ס"א

אלא בבית דין בלבד : בראשונה היה
הדולב נטל במקדש שבעה * ובמדינה יום
אחד משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן
בן זכאי שיהא לולב נטל במדינה שבעה *
זכר למקדש * ושיהא יום הנף כלו אסור :
י בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל
היום * פעם אחת נשתרו העדים מלבוש
ונתקלקלו הלויים בשיר * התקינו שלא יהו
מקבלין אלא עד המנחה * ואם באו עדים מן
המנחה ולמעלה * נוהגין אותו היום קדש *
ולמחר קדש משחרב בית המקדש התקין
רבן יוחנן בן זכאי שיהו מקבלין עדות החדש
כל היום אמר רבי יהושע בן קרחה ועוד זאת
התקין רבן יוחנן בן זכאי * שאפילו ראש בית
דין בכל מקום * שלא יהו העדים הורכין אלא
למקום הועד : ה סדר ברכות אומר אבות
וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמהן
ואינו תוקע * קדושת היום ותוקע * זכרונות
ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה
וברכת כהנים * דברי רבי יוחנן בן נורי * אמר
רו רבי עקיבא אם אינו תוקע למלכיות למה

הוא

הוא מזכיר * אלא אומר אבות וגבורות *
וקדשת השם * וכולל מלכיות עסקדשת היום
ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר
עבודה והודאה וברכת כהנים : י אין פוחתין
מעשרה מלכיות מעשרה זכרונות * מעשרה
שופרות * רבי יוחנן בן נורי אומר אם אמר
שלוש שלש מכלן יצא * אין מזכירין זכרון
מלכות ושופר של פורענות * מתחיל בתורה
ומשלים בנביא * רבי יוסי אומר אם השלים
בתורה יצא : י העובר לפני התיבה ביום טוב
של ראש השנה השני מתקיע ובשעת ההלל
ראשון מקרא את ההלל : ה שופר של ראש
השנה * אין מעבירין עליו את התחום * ואין
מפקחין עליו את הגל * לא עולין באילן * ולא
רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני
המים * ואין חותכין אותו * בין בדבר שהוא
משום שבות * ובין בדבר שהוא משום לא
תעשה * אבל אם רצה לתן לתוכו מים או
יין יתן * אין מעבכין את התינוקות מלתקוע
אבל מתעסקין עמהן עד שילמדו והמתעסק
לא יצא * והשומע מן המתעסק לא יצא :

סדר

וּבְדַבְרֵי הַיָּמִים זָבְרִיהּ בֶּן קְבוּטֵל אוֹמֵר פְּעָמִים
 הִרְבֵּה קָרִיתִי לְפָנָיו בְּדַנְיָא : י בִּקְשׁ לְהַתְנַמְנֵם
 פְּרַחֵי כְהוֹנֵה מִכִּין לְפָנָיו בְּאַצְבַּע צְרָדָה *
 וְאוֹמְרִים לוֹ אִישִׁי כִהֵן גְּדוֹל עֵמוֹד וְהִפְגֵּ אַחַת
 עַל הַרְצָפָה * וּמַעֲסִיקִין אוֹתוֹ עַד שִׁגְיַע זְמַן
 הַשְּׁחִטָּה : י בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ *
 בְּקִרְיַת הַגָּבֵר * אוֹ סְמוּךְ לוֹ בֵּין לְפָנָיו בֵּין
 לְאַחֲרָיו * וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים מַחְצוֹת * וּבְדַגְלִים
 מֵאַשְׁמוֹרֶת הָרֵאשׁוֹנָה * וְלֹא הֵיטָה קְרִיַּאת
 הַגָּבֵר מִגַּעַת * עַד שֶׁהֵיטָה עֲזָרָה מִלְּאָרֶה
 מִיִּשְׂרָאֵל :

פִּרְק ב בְּרֵאשׁוֹנָה כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְתַרוּם אֶת
 הַמִּזְבֵּחַ תּוֹרֵם * וּבְזִמְנָן שֶׁהֵן מֵרַבִּין רִצִּין
 וְעוֹלִין בְּכַבְּשׁוֹכֵל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבִירוֹ לְתוֹךְ
 אַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה * אִם הָיוּ שְׁנַיִם שׁוּיֵי הַמְמוֹנָה
 אוֹמֵר לְהֵן הַצְבִּיעוּ * וּמֵהֵן מוֹצִיאִין אַחַת אוֹ
 יִשְׁתִּים וְאִין מוֹצִיאִין הַגּוֹדֵל בְּמִקְרָשׁ : י מַעֲשֵׂה
 שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם שׁוּיֵי וְרִצִּין וְעוֹלִין בְּכַבְּשׁ * וְדַחַף
 אַחַד מֵהֵן אֶת חֲבֵרוֹ וְנִפְרַ וְנִשְׁבְּרָה רִגְלוֹ וּבֵינָן
 שָׂרְאוּ בֵּית דִּין שְׁבֵאִין לִידֵי סַבְנָה * הַתְקִינוּ
 שֶׁלֹּא יְהוּ תּוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֲלֵא בְּפִיט *

ה ליום מחמתי כ גרמס הנאר הנודל

אַרְבַּעַה פִּיטוֹת הָיוּ שֵׁם * וְזֶה פִּיט הָרֵאשׁוֹן :
 י הַפִּיט הַשֵּׁנִי מִי שְׁוֹחֲטִי מִי וּרְקֵי מִי מִדְּשֵׁן מִזְבֵּחַ
 הַפְּנִימִי * וּמִי מִדְּשֵׁן אֶת הַמְנוֹרָה * וּמִי מַעֲלָה
 אֲבָרִים לְכַבְּשׁ הָרֵאשׁוֹ וְהַרְגֵּל * וּשְׁתֵּי הַיָּדִים *
 הָעֶקֶץ וְהַרְגֵּל * הַחֲזָה וְהַגְּרָה * וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת *
 וְהַקְּרָבִים * וְהַסֵּלֶת * וְהַחֲבָתִין * וְהַיִּין * שְׁלֹשָׁה
 עֶשְׂרֵה כְּהֻנִּים זֹכִים בּוֹ * אֹמֵר בֶּן עֲזָאֵי לְפָנָי רַבִּי
 עֲקִיבָא מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ * דֶּרֶךְ הַלּוֹכוֹ הִיָּה
 קָרֵב : י הַפִּיט הַשְּׁלִישִׁי חֲרָשִׁים לְקַטְרֶת בּוֹאוֹ
 וְהַפִּיטוֹ וְהַרְבִּיעִי חֲדָשִׁים עִם יִשְׁנַיִם * מִי מַעֲלָה
 אֲבָרִים מִן הַכַּבְּשׁ לְמִזְבֵּחַ : י הַתְּמִיד קָרֵב
 בְּתִשְׁעָה בְּעֶשְׂרֵה בְּאַחַד עֶשְׂרֵי בְּשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי *
 לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר * בִּיצֵד * עֲצָמוֹ בְּתִשְׁעָה *
 בְּחַג בֵּיד אַחַד צְלוּחִית שֶׁל מַיִם הָרִי כָּאֵן
 עֶשְׂרֵה * בֵּין הָעַרְבִים בְּאַחַד עֶשְׂרֵי * הוּא עֲצָמוֹ
 בְּתִשְׁעָה וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנַיִם גְּזִירֵי עֲצִים * בְּיִשְׁבֵּת
 בְּאַחַד עֶשְׂרֵי הוּא עֲצָמוֹ בְּתִשְׁעָה וּשְׁנַיִם בְּיָדָם
 שְׁנַיִם בּוֹ כִּי לְבוֹנָה שֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים * וּבְיִשְׁבֵּת
 יִשְׁבֵּתוֹךְ הַחַג בֵּיד אַחַד צְלוּחִית שֶׁל מַיִם :
 י אֵיל קָרֵב בְּאַחַד עֶשְׂרֵי * הַבְּשֵׂר בְּחִמְשָׁה *
 הַקְּרָבִים וְהַסֵּלֶת וְהַיִּין * בְּשְׁנַיִם שְׁנַיִם : י פֶּר

קרב בעשרים וארבעה הראש והרגל הראש
 באחד והרגל בשנים העקץ והרגל העקץ
 בשנים והרגל בשנים החזה והגרה החזה
 באחד והגרה בשלשה שתי ידיים בשנים
 ושתי דפנות בשנים הקרבים והסלת והיין
 בשלשה שלשה במה דברים אמורים
 בקרבנות צבור אבל בקרבנות היחיד אם
 רצה להקריב מקריב הפשיטן ונתוחן של
 אלו ואלו שוין :

פירק י אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע
 זמן השחיטה אם הגיע הרוואה אומר
 ברקאי מתתאי בן שמואל אומר האיר פני
 כל המזרח עד שבחברון והוא אומר הן
 ולמה הצרכו לכך שפעם אחת עלה מאור
 הלבנה ודמו שהאיר המזרח ושחטו את
 התמיד והוציאוהו לבית השריפה הורידו
 כהן גדול לבית הטבילה זה הכלל היה
 במקדש כל המיסך את רגליו טעון טבילה
 וכל המטיל מים טעון קדוש ידים ורגלים
 אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אפילו
 טהור עד שיטבול חמש טבילות ועשרה

קדושין

קדושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום וכן
 בקדש על בית הפרוה חוץ מזו בלבד
 פרסו סדין של בויץ בינו לבין העם פשט
 יררו וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב
 ולבש וקדש ידיו ורגליו הביאו לו את התמיד
 קרצו ומרק אחר שחיטה על ידו קבל את
 הדם וזרקו נכנס להקטיר קטרת של שחר
 ולהטיב את הנרות ולהקריב את הראש
 ואת האיברים ואת החבתין ואת היין
 הקטרת של שחר היתה קריבה בין דם
 לאיברים של בין הערבים בין איברים
 לנסכים אם היה כהן גדול זקן או אסטנים
 מחמין לו חמין ומטירין לתוך הצונן כדי
 שתפוג צנתן הביאוהו לבית הפרוה
 ובקדש היתה פרסו סדין של בויץ בינו לבין
 העם קדש ידיו ורגליו ופשט רמאי אומר
 פשט קדש ידיו ורגליו ירד וטבל עלה
 ונסתפג הביאו לו בגדי לבן לבש וקדש
 ידיו ורגליו בשחר היה לוכש פלוסין של
 שנים עשר מנה ובין הערבים הנדויין של
 שמונה מאות זוז דברי רבי מאיר וחכמים

אומרים

אומרים . בשחר היה לובש של שמנה עשר
מנה יובין הערבים של שנים עשר מנה . הכל
שרשים מנה . אלו משל צבור ואם רצה
להוסיף . מוסיף משלו : " בא לו אצל פהו
ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח . ראשו
לדרום . ופניו למערב . והכהן עומד במזרח .
ופניו למערב . וסומך ידיו עליו ומתורה .
וכך היה אומר . אנא השם . עויתי פשעתי
חטאתי לפניך אני וביתי . אנא השם . בפרנא
לעונות ולפשעים ולחטאים . שעויתי
ושפשעתי ושחטאתי לפניך . אני וביתי .
ככתוב בתורת משה עבדך . כי ביום הזה
יכפר עליכם וגומר . והן עונין אחריו . ברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד : " בא לו
למזרח העזרה לצפון המזבח . הסגן מימנו .
וראש בית אב משמאלו . ושם שני שעירים .
וקלפי היתה שם . ובה שני גורלות . של
אשכרוע היו ועשאן כנגמרא של זהב . והיו
מזבירין אותו לשבח : " בן קטין עשה שנים
עשר דד לכיור . שלא היו לו אלא שנים . ואף
הוא עשה מוכני לכיור . שלא יהיו מימיו

נפסלים בלינה . מנבו המלך עשה כל ידות
הכלים של יום הכפורים של זהב . היקני אמו
עשתה נברשת של זהב על פתחו של היכל
ואף היא עשתה טבלא של זהב . שפרשת
סוטה כתובה עליה . נקנור נעישו נסים
לדלתותיו . והיו מזבירין אותו לשבח : " ואלו
לגנאי . של בית גרמו לא רצו ללמד על
מעשה לחם הפנים . של בית אבטינס לא
רצו ללמד על מעשה הקטרת . הגרוס בן
לוי היה יורע פרק בשיר ולא רצה ללמד . בן
קמצר לא רצה ללמד על מעשה הכתב . על
הראשונים נאמר זכר צדיק לברכה . ועל
אלו נאמר ושם רשעים ירקב :

פירי טרף בקלפי והעלה שני גורלות . אחד
כתוב עליו לשם . ואחד כתוב עליו
לעזאזל הסגן בימנו וראש בית אב משמאלו .
אם של שם עלה בימנו . הסגן אומר לו אישי
כהן גדול הגבה ימינה . ואם של שם עלה
בשמאלו . ראש בית אב אומר לו אישי כהן
גדול הגבה שמאלך . נתנן על שני השעירים
ואומר ליי חטאת רבי ישמעאל אויור לא היה

צריך לומר חטאת * אלא ליי והן עונין אחריו
ברוך ישם כבוד מלכותו לעולם ועד : * קשר
לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח *
והעמידו כנגד בית שילוחו * ולנשחט כנגד
בית שחיתותו בא לו אצל פרו שניה וסומך
שמי ידיו עליו ומתודה * וכך היה אומר אגא
השם עויתי פישעתי חטאתי לפניך אני וביתי
ובני אהרן עם קדושך * אגא השם כפר נא
לעונות ולפשעים ולחטאים * שעויתי
ושפישעתי ושחטאתי לפניך * אני וביתי ובני
אהרן עם קדושך * ככתוב בתורת משה
עברך * כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר
אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו והם
עונים אחריו ברוך ישם כבוד מלכותו לעולם
ועד : * שחטו וקבל במזרק את דמו ונתנו
למי שרווא ממרס בו על הרבד הרביעי
שבהיכל כדי שלא יקרוש נטל את המחטה
ועלה לראש המזבח * ופגרה גחלים הירך
והירך וחיתה מן המעבלות הפנימיות * וירד
והניחה על הרבד הרביעי שבעזרה : * בכל
יום היה חותה בשל כסף * ומערה בתוך של

ה לית סמך טותוס

הרב

זהב והיום חותה בשל זהב ובה היה מכנים *
בכל יום חותה בשל ארבעה קבין * ומערה
בתוך של שלשה קבין * והיום חותה בשל
שלשה קבין * ובה היה מכנים * רבי יוסי אומר
בכל יום חותה בשל סאה * ומערה בתוך של
שלשה קבין * והיום חותה בשל שלשה קבין *
ובה היה מכנים * בכל יום היתה כבדה והיום
קלה * בכל יום היתה ידה קצרה והיום ארוכה
בכל יום היה זהב ירוק והיום אדום * דברי
רבי מנחם * בכל יום מקריב פרס בשחרית *
ופרס בין הערבים * והיום מוסיף מלא הפניו *
בכל יום היתה דקה והיום דקה מן הדקה :
ה בכל יום כהנים עולים במזרחו של כבש
ויורדים במערבו * והיום (כהן גדול) עולה
באמצע ויורד באמצע * רבי יהודה אומר
לעולם כהן גדול עולה באמצע ויורד
באמצע * בכל יום כהן גדול מקדש ידיו
ורגליו מן הכיור * והיום מן הקתון של זהב
ר' יהודה אומר לעולם כהן גדול מקדש ידיו
ורגליו מן הקתון של זהב : * בכל יום היו שם
ארבע מערכות והיום חמיש' דר מאיר * רבי

עולם . כ והיום ס"א

י"ט

יוסי אומר בכל יום שלש והיום ארבע רבי
 יהודה אומר בכל יום שתיים והיום שלש :
 פרק ה הוציאו לו את הכף ואת המחטה וחפן
 מלח חפניו ונתן לתוך הכף הגדול
 לפי גדלו והקטון לפי קטנו וכך היתה מדתה
 נטל את המחטה בימינו ואת הכף בשמאלו
 היתה מהלך בריבול עד שמגיע לבין שתי
 הפרוכות המבדילות בין הקדש ובין קדש
 הקדשים וביניהן אמה רבי יוסי אומר לא
 היתה שם אלא פרכת אחת בלבד שנאמר
 והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש
 הקדשים החיצונה היתה פרופה מן הדרום
 והפנימית מן הצפון מהלך ביניהן עד שמגיע
 לצפון הגיע לצפון הופך פניו לדרום מהלך
 לשמאלו עם הפרכת עד שהוא מגיע לארון
 הגיע לארון ונותן את המחטה בין שני הבדים
 צבר את הקטרת על גבי גחלים ונתמלא כל
 הבית כלו עשן יצא ובא לו בדרך בית פניסתו
 ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון ולא
 היתה מאריך בתפלתו שלא להובעית את
 ישראל כי משנטל הארון אבן היתה שם

ב פי' מלח קטרת כפ"ס

מיבות

מימות נביאים ראשונים ושתיה היתה
 נקראת גבוהה מן הארץ שלש אצבעות
 ועליה היה נותן נטל את הדם ממי שהיה
 ממרס בו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום
 שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע
 למטה ולא היה מתכוין להזות לא למעלה
 ולא למטה אלא כמצליף וכך היה מונה
 אחת אחת ואחת אחת ושתים אחת ושלש
 אחת וארבע אחת וחמש אחת ושש אחת
 ושבע יצא והניחו על כן הזהב שהיה כהיכל
 הביאו לו את השעיר שחטו וקבל במזרק
 את דמו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום
 שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע
 למטה ולא היה מתכוין להזות לא למעלה
 ולא למטה אלא כמצליף וכך היה מונה
 אחת אחת ואחת אחת ושתים וכולי יצא
 והניחו על כן השני שהיה כהיכל ר' יהודה
 אומר לא היה שם אלא כן אחד בלבד נטל
 דם הפר והניח דם השעיר והזה ממנו על
 הפרכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה
 ושבע למטה ולא היה מתכוין וכולי וכך היה

כונה

מונה וכולי נטל דם השעיר והניח דם הפר *
 והזה ממנו על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ
 אחת למעלה ושבע למטה וכולי * עירה דם
 הפר לתוך דם השעיר * ונתן את המלא
 בריקן * הויצא אל המזבח אשר לפניי * זה
 מזבח הזהב התחיל מחטא ויורד * מהיכן הוא
 מתחיל * מקרן מזרחית צפונית * צפונית
 מערבית מערבית דרומית דרומית מזרחית *
 מקום שהוי מתחיל בחטאת על מזבח
 החיצון משם היה גומר על מזבח הפנימי רבי
 אליעזר * אומר במקומו היה עומד ומחטא
 ועל כן היה נותן מלמטה למעלה * חוץ מזו
 שהיתה לפניו * שעריה היה נותן מלמעלה
 למטה * והזה על טהרו של מזבח שבע
 פעמים ושירי הדם היה שופך על יסוד מערבי
 של מזבח החיצון * ושל מזבח החיצון היה
 שופך על יסוד דרומי * אלו ואלו מתערבין
 באמה ויוצאין לנחל קדרון * ונמכרין לגגנן
 לזבל ומועלין בהן * כל מעשה יום הכפורים
 האמור על הסדר * אם הקדים מעשה לחבירו
 לאעשה כלום * הקדים דם השעיר לדם הפר

יחזור ויזה מדם השעיר לאחר דם הפר
 ואם עד שלא גמר את המתנות שבפנים
 נשפך הדם * יביא דם אחר ויחזור ויזה
 בתחלה מבפנים וכן בהיכל * וכן במזבח
 הזהב * שכלן כפרה בפני עצמן ר' ארעור
 ורבי שמעון אומרים * ממקום שפסק משם
 הוי מתחיל :

פרקי שני שעירי יום הכפורים * מצותן שיהיו
 שניהן שוין במראה ובקומה ובדמים *
 ולקחתן כאחד * ואף על פי שאינן שוין בשרין
 לקח אחד היום ואחד למחר בשרין מת אחד
 מהן * אם עד שלא הגריל מת יקח זוג לשני *
 ואם משהגריל מת יביא זוג אחר ויגריל
 עליהם בתחלה ויאמר * אם של שם מת * זה
 שעלה עריו הגורל לשם יתקיים תחתיו * ואם
 של עזאזל מת זה שעלה עריו הגורל לעזאזל
 יתקיים תחתיו * והשני ירעה עד שיסתאב
 וימכרו ויפלו דמיו לנדבה שאין חשאת צבור
 מתה ר' יהודה אומר תמות ועוד א"ר יהודה
 נשפך הדם ימות המשתלח * מת המשתלח *
 ישפך הדם * בא לו אצל שעיר המשתלח *

וסומך שתי ידיו עליו ומתודה * וכך היה
 אומר אנא השם עו פשעו חטאו לפניך
 עמך בית ישראל * אנא בשם * כפר נא
 לעונות ולפשעים ולחטאים שעו ושפשעו
 ושחטאו לפניך עמך בית ישראל *
 ככתוב בתורת משה עכרך לאמר * כי
 ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל
 חטאתיכם לפני יי תטהרו * והכהנים והעם
 העומדים בעזרה * כשהיו שומעים שם
 המפורש שהוא יוצא מפי כהן גדול * היו
 כורעים ומשתחיים ונופלים ער פניהם
 ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם
 ועד * מסרו למי שהיה מוליכו * הכל כשרין
 להוליכו אלא שעשו הכהנים (גדולים) קבעי
 ולא היו מניחין את ישראל להוליכו * אר יומי
 מעשה והוליכו ערס לא מצפורי וישראל היה:
 * וכבש עשו לו מפני הבבליים * שהיו
 מתלשים בשערו ואומרים לו טול וצא טול
 וצא מיקרי ירושלים היו מלויין אותו עד סה
 הראשונה עשר סבות מירושלים ועד צוקי
 תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל * ה על

כל סכה וסכה אומרים לו * הרי מזוין והרי מים *
 ומלויין אותו מסכה לסכה * חוץ מאחרונה
 שברקן * שאינו מגיע עמו לצוק * אלא עומד
 מרחוק * ורואה את מעשיו * מה היה עושה
 חולק לשון של זהורית * חציו קשור בסלע
 וחציו קשור בין שתי קרניו * ודחפו לאחוריו *
 והוא מתגלגל ויורד * ולא היה מגיע לחצי
 החר * עד שנעשה אברים אברים * בא וישב
 לותחת סכה אחרונה עד שתחשך * ומאימתי
 מטמא בגדים * משיצא חוץ לחומת ירושלים *
 ר' שמעון אומר * משעת דחיתו לצוק * בא
 לו אצל פר ושעיר והנישרפין * קרען והוציא
 את אמוריהן * נתנן במגס * והקטירם על גבי
 המזבח * קלען במקלעות והוציאו לבית
 השריפה ומאימתי מטמאין בגדים * משיצאו
 חוץ לחומת העזרה * ר' שמעון אומר משיצית
 האור ברבן * אמרו לו לכהן גדול * הגיע
 שעיר למדבר * ומנין היו יודעין שהגיע שעיר
 למדבר * דרכיות היו עושין ומניפין בסודרין
 ויודעין שהגיע שעיר למדבר אמר ר' יהודה
 והלא סימן גדול היה להם * מירושלים ועד

בית חדורו שלשה מילין. הולכין מיל וחוזרין
מיל. ושוהין כרי מיל. ויורעין שהגיע שיעור
למדבר:

בריתא

ומשנה לפי תיט היא

רבי ישמעאל אומר. והלא סימן אחר היה
להם. לשון של זהורית. היה קשור על פתחו
של היכל. וכשהגיע שיעור למדבר. היה
הולשון מלבין שנאמר אם יהיו חטאיכם
בשנים בשרג ילבינו:

פיקי בא לו כהן גדול לקרות. אם רצה
לקרות בכגרי בויק קורא ואם לא קורא
באצטלית לבן משלו. חזן הכנסת נוטל ספר
תורה. ונותנו לראש הכנסת. וראש הכנסת
נותנו לסגן. והסגן נותנו לכהן גדול. וכהן
גדול עומד. ומקבל. (וקורא עומד) וקורא
אחרי מות ואך בעשור. וגולל ספר תורה.
ומניחו בחיקו. ואומר. יותר ממרה שקראתי
לפניכם. כתוב באן. ובעשור שבחומש
הפקדים קורא על פה. ומברך עליה שמנה
ברכות. על התורה. ועל הזעכורה. ועל

חזקין ס"א ופסוק נחם חדורו פירש

דהוראה

ההודאה. ועל מחירת העין. ועל המקדש
(בפני עצמו) ועל ישראל (בפני עצמן) ועל
הכהנים (בפני עצמן) ועל שאר התפלה:
כהרואה כהן גדול כשהוא קורא אינו רואה
פר ושעיר הנשרפין. והרואה פר ושעיר
הנשרפין. אינו רואה כהן גדול כשהוא
קורא. לא מפני שאינו רשאי. אלא
שהיתה דרך רחוקה ומלאכת שניהן שורה
כאחת. אם בכגרי בויק קורא קדש ידיו
ורגליו פישט ירד וטבל עלה ונסתפג. הביאו
לו כגרי זהב ולבש. וקדש ידיו ורגליו. ויצא
ועשה את אילו ואת איל העם ואת שבועת
כבשים תמימים (בני שנה) דר אליעזר. רבי
עקיבא אומר עם תמיד של שחר היו קרבין.
ופר העולה ושעיר הנעשה בחוץ היו קרבין
עם תמיד של בין הערבים. קדש ידיו
ורגליו. ופישט. וירד וטבל ועלה ונסתפג.
הביאו לו כגרי לבן ולבש. וקדש ידיו ורגליו.
נכנס להוציא את הכף ואת המחטה. קדש
ידיו ורגליו ופישט וירד וטבל. עדה ונסתפג.
הביאו לו כגרי זהב ולבש. וקדש ידיו ורגליו

והוא מקדש וכל הכבוד וה"ל על ימין. ב ימין נעמל ויפ' ונכנס

ונכנס

ונכנס לרקטיר קטרת של בין הערבים
 ולהטיב את הגרות וקדש ידיו ורגליו ופישט
 הביאו לו בגדי עצמו ורבש ומלוין אותו עד
 ביתו ויום טוב היה עושה לאוהביו בשעה
 שיצא בשלום מן הקדש: ה כהן גדול משמש
 בשמונה כלים וההדיוט בארבעה בכתנת
 ומכנסים ומצנפת ואבנט מוסיף עליו כהן
 גדול חישן ואפוד ומעיל וציץ באלו נשאלין
 באורים ותמים ואין נשאלין כהן להדיוט
 אלא למלך ורבית דין ולמי שהצבור צריך
 בו:

פ"ק ח יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה
 וברחיצה ובסיכה ובגעילת הסנדל
 ובתשמיש המטה והמלך והכלה ירחצו את
 פניהם וחתיה תגעול את הסנדל דברי רבי
 אליעזר וחקמים אוסרין: ב האוכל ככותבת
 הגסה כמוה וכגרענתה והשותה מלא
 לגמיו חייב כר האוכלין מצטרפין לככותבת
 וכל המישקין מצטרפין למלא לגמיו
 האוכל ושותה אין מצטרפין: ג אכל ושתה
 בהעלם אחת אינו חייב אלא חטאת אחת

ה ורקטיר ורשמי

אכל ועשה מלאכה חייב שתי חטאות אכל
 אוכלין שאינן ראויין לאכילה ושתה מישקין
 שאינן ראויין לשתיה ושתה ציר או מדים
 פטור: ד התינוקות אין מענין אותם ביום
 הכפורים אבל מהנכין אותם לפני שנה
 ולפני שנתים בשביל שיהיו רגילין במצות:
 ה עובררה שיהריחה מאכילין אותה עד
 שתשיב נפשה חודה מאכילין אותו על פי
 בקיאיין ואם אין שם בקיאיין מאכילין אותו
 על פי עצמו עד שיאמר די: ו מי שאחזו
 בלמוס מאכילין אותו אפילו דברים טמאים
 עד שיאורו עיניו מי שנשכו כלב שוטה אין
 מאכילין אותו מחצר כבד שדו ורבי מתיא
 בן חרש מתיר ועוד אמר ר' מתיא בן חרש
 החושש בגרונו מטילין סס בתוך פיו בשבת
 מפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות
 דוחה את השבת: ז מי שנפלה עליו מפלת
 ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חיי ספק מת
 ספק נכרי ספק ישראל ספק חין עליו את
 הגל מצאוהו חיי ספק חין עליו ואם מת
 יניחוהו: ח חטאת ואשם ודאי מכפרין מיתה

ה כסיוו ורשמי

ויום הכפורים מבפדין עם התשובה * תשובה
 מבפרת על עבירות קלות * עד עשה ועל לא
 תעשה * ועל החמורות היא תולה עד שיבא
 יום הכפורים ויכפר : * האומר אחטא ואשוב
 אחטא ואשוב אין מספיקין בירו לעשות
 תשובה * אחטא ויום הכפורים מכפר *
 אין יום הכפורים מכפר * עבירות שבין אדם
 למקום * יום הכפורים מכפר * עבירות שבין
 אדם לחבירו * אין יום הכפורים מכפר * עד
 שירצה את חבירו * את זו דרש רבי אלעזר בן
 עזריה * מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו *
 עבירות שבין אדם למקום * יום הכפורים
 מכפר עבירות שבין אדם לחבירו * אין יום
 הכפורים מכפר עד שירצה את חבירו * אמר
 ר' עקיבא אשריכם ישראל * לפני מי אתם
 מטהרין מי מטהר אתכם * אביכם שבשמים *
 שגאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם
 ואומר מקוה ישראל יי * מה מקוה מטהר את
 הטמאים * אף הקדוש ברוך הוא מטהר את
 ישראל : סליק

פרק א סכה * שהיא גבוהה למעלה מעשרים
 אמה פסולה * יהודה מכשירין ושאנה
 גבוהה עשרה טפחים ושאין לה שלש דפנות
 ושחמתה מרבה מצלתה פסולה סכה ישנה
 בית שמאי פוסלין ובה מכשירין ואיוו היא
 סכה ישנה * כל שעשאה קדם לחג שלשים
 יום אבל אם עשאה לישם חג * אפילו מתחלת
 השנה כשרה : * העושה סכתו תחת האילן
 כאלו עשאה בתוך הבית * סכה על גבי סכה
 העליונה כשרה ותחתונה פסולה * יהודה
 אומר * אם אין דיורין בעליונה * התחתונה
 כשרה : * פרס עליה סדין מפני החמה * או
 תחתיה מפני הנשר * או שפרס על גבי הקנוף
 פסולה אבל פודס הוא על גבי נקליטי המטה :
 * הדלה עליה את הגפן ואת הודלעת ואת
 הקיכוס וסכך על גבה פסולה ואם היה סכוך
 הרבה מהן או שקצצן כשרה * זה הכלל כל
 דבר שהוא מקבל טמארה * ואין גדולו מן
 הארץ * אין מסככין בו * וכל דבר שאינו מקבל
 טמארה * וגדולו מן הארץ * מסככין בו :

בשרה * רבי יהודה אומר אם אינה יכולה
 לעמוד בפני עצמה פסולה סכה המדברלת
 וישצלתה מדבה מחמתה בשרה * המעונה
 כמין בית אף על פי שאין הכוכבים נראים
 מתוכה * בשרה : * העושה סכתו בראש
 העגדה או בראש הספינה בשרה ועולין לה
 ביום טוב * בראש האילן או על גבי גמל *
 בשרה ואין עולין לה ביום טוב * שתים באילן
 ואחת בידי אדם * או שתים בידי אדם ואחת
 באילן בשרה ואין עולין לה ביום טוב * שלשה
 בידי אדם ואחת באילן בשרה * ועולין לה
 ביום טוב * זה הכלל כל שינטל האילן ויכולה
 לעמוד בפני עצמה בשרה * ועולין לה ביום
 טוב : * העושה סכתו בין האילנות והאילנות
 דפנות לה בשרה * שלוחי מצוה פטורין מן
 הסכה חולין ומשמייהן פטורין מן הסכה *
 אוכלין ושותין עראי חוץ לסכה : * מעשה
 והביאו לו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום
 התבשיל ולרבו גמליאל שתי כותבות ודלי
 של מים ואמרו העלום לסכה * וכשנתנו לו
 לרבי צרוק אכל פחות מכביצה * נטרו

במפה ואכלו חוץ לסכה ולא בדרך אחריו :
 * רבי אליעזר אומר ארבע עשרה סעודות
 חייב אדם לאכול בסכה * אחת ביום ואחת
 בלילה * וחכ"א אין לדבר קצבה * חוץ מלילי
 יום טוב ראשון של חג בלבד * ועוד אמר ר'
 אליעזר מי שלא אכל בלילי יום טוב הראשון
 ישימים בלילי יום טוב האחרון * וחכמים
 אומרים אין לדבר תשלומין * על זה נאמר
 מעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל
 להמנות : * מי שהירה ראשו ורבו בסכה
 ושלחנו בתוך הבית כשפוסקין * ובית הלל
 מכשירין * אמרו להן בית הלל לבית שמאי *
 לא כך היה מעשה שהלכו זקני בית שמאי
 וזקני בית הלל לבקר את ר' יוחנן בן החורני
 ומצאוהו שתי יושב ראשו ורבו בסכה
 ושלחנו בתוך הבית * (ולא אמרו לו דבר)
 אמרו להן בית שמאי משם ראיה * אף הם
 אמרו לו אם כן הית נוהג לא קימת מצות
 סכה מימך : * נשים ועבדים וקטנים * פטורים
 מן הסכה * קטן שאינו צריך לאמו חייב בסכה
 מעשה וילדה בלתו של שמאי הזקן * ופחת

את המעזיבה וסכך על גבי המטה בשביל
הקטן: כל שבעת הימים אדם עושה סכתו
קבעיוביתו עראי ירדו גשמים מאימתי מתר
לפנות משתסרח המקפה משלו משל דמה
הדבר דומה לעבד שבא למזוג כוס לרבו
ושפך לו קתון על פניו:

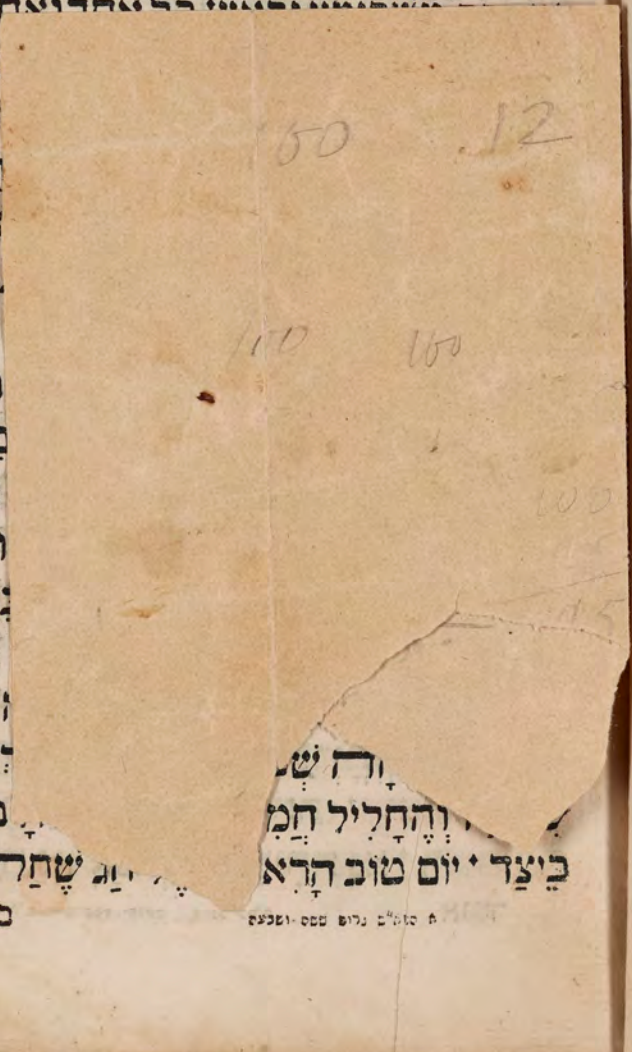
פ"ק לולב הגזול והיבש פסול של אשרה
וישל עיר הנדחת פסול נקטם ראשו
נפרצו עליו פסול נפרדו עליו בשר רבי
יהודה אומר יאגדנו מלמעלה ציני הר
הברזל בשרות לולב שיש בו שלשה טפחים
כדי לנענע בו בשר: ב הדם הגזול והיבש
פסול של אשרה ושל עיר הנדחת פסול
נקטם ראשו נפרצו עליו או שהיו ענביו
מרבות מעליו פסול ואם מעט בשר ואין
ממעטין ביום טוב: ערבה גזולה ויבשה
פסולה של אשרה ושל עיר הנדחת פסולה
נקטם ראשה נפרצו עליה והצפצפה פסולה
במושה וישגשו מקצת עליה ושל בעל
בשרה: רבי ישמעאל אומר שלשה הדסים
ושת ערבות לולב אחר ואחרו אחר

אפילו שנים קטומים ואחר אינו קטום רבי
טרפון אומר אפילו שלשתן קטומים רבי
עקיבא אומר בשם שלולב אחר ואחרו
אחר בן הדס אחר וערבה אחת: אחרו
הגזול והיבש פסול של אשרה ושל עיר
הנדחת פסול של ערבה פסול של תרומה
טמאה פסול של תרומה טהורה לא יטור
ואנסטר בשר של דמאי ב' שפוסלין ובה
מכשירין של מעשר שני בירושלם לא יטור
ואם נטל בשר עלתה חזוית על רבו נטלה
פטמתו נקלה נסדק נקב וחסר כל שהוא
פסול עלתה חזוית על מעוטו נטל עוקצו
נקב ולא חסר כל שהוא בשר אחרו הכושי
פסול והירוק כבדתי ר' מאיר מכשיר ור'
יהודה פוסל: ושיעור אחרו הקטן ר' מאיר
אומר כאגוז ר' יהודה אומר כביצה ובגדול
כדי שיאחז שנים בידו אחר ד' ר' יהודה ר'
יוסי אומר אפילו (אחד) בשתי ידיו: אין
אוגדין את הלולב אלא במינו ר' יהודה ר'
מאיר אומר אפילו במשיחה אמר ר' מאיר
מעשה באנשי ירושלם שהיו אוגדין את

לולביהן בנימונים של זהב * אמרו לו במינו
 היו אונרין * אותו מלמטה : * והיכן היו
 מנענעין * בהודו ליי תחלה וסוף * ובאנא *
 הושיעה נא * דברי בית הלל * בש"א אף
 באנא * הצליחה נא * אמר ר' עקיבא * צופה
 הייתי ברבן גמליאל ור' יהושע שכל העם
 היו מנענעין את לולביהן והן לא נענעו אלא
 באנא * הושיעה נא (בלבד) * מי שבא בדרך
 ולא היה בידו לולב לטור * לכשיכנס לביתו
 יטול על שלחנו * לא נטר יסחרית יטול בין
 הערבים שכל היום כושר ללולב : * מי שהיה
 עבד או אישה או קטן מקרין אותו * עונה
 אחריהן מה שהן אומרין ותהי לו מארה אם
 היה גדול מקרא אותו עונה אחריו הללויה :
 * מקום שנהגו לכפול וכפול * לפשוט יפשוט
 לברך אחריו * יברך אחריו * הכל כמנהג
 המדינה * הלוקח לולב מחבירו בשביעית *
 נותן לו אתרוג במתנה * לפי שאין רשאי
 ללוקחו בשביעית : * בראשונה היה לולב
 נטל במקדש שבעה * ובמדינה יום אחד *
 כשחרב בית המקדש * התקין רבן יוחנן בן
 זכאי

זכאי שיהא לולב נטל במדינה שבעה זכאי
 למקדש * ושיהא יום הנף כלו אסור : * יום
 טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת * כל
 העם מוליכין את לולביהן לבית הכנסת

זים אין
 שון של
 חג אדם
 יר רבי
 שחל
 הלולב
 ברשות:
 בעלה *
 אמר:
 ובמועד
 הלולב:
 ההלל
 המים
 בשבעה
 שחר להיות
 בשבת

fragment/insert found with book إدراج و جد(ت) مع كتاب

לולביהן בנימונים של זהב * אמרו לו במינו
היו אוגדין אותו מלמטה : * והיכן היו
מנענעין * בהודו לוי תחלה וסוף * ובאנא *
הושיעה נא * דברי בית הלל * בש"א אף

באנא *
הייתי
היו מנ
באנא
ולא ה
ישול ע
הערבי
עבר א
אחריה
היה גר
מקום
לברך
המדינה
נותן לו
ללוקחו
נטל בנ
בשחרב בית המואב

Handwritten numbers and scribbles, possibly a list or calculation, including numbers like 19, 14, 49, and 140.

זכאי שיהא לולב נטל במדינה שבבעה זכר
למקדש * ושיהא יום הנף כלו אסור : * יום
טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת * כל
העם מוליכין את לולביהן לבית הכנסת

זר מכיר
מים אין
ישון של
חג אדם
: יד רבי
שחל
הלולב
ברשות:
בעלה *
אמר *
ובמועד
לולב:

במה * ששה ושבעה * ההלל
שמונה * סכה ונסוך המים
ששה וששה וששה : * לולב שבבעה
ביצד * יום טוב הראשון של חג שחל להיות

בשבת

ובשביעית *
לפי שאין רשאי
לראשונה היה לולב
ובמדינה יום אחד *
התקין רבן יוחנן בן
זכאי

בשבת * לולב שבעה ושאר כל הימים ששה:
 * ערבה שבעה כיצד * יום שביעי של ערבה
 שחל להיות בשבת * ערבה שבעה ושאר כל
 הימים ששה: * מצות לולב כיצד * יום טוב
 הראשון של חג שחל להיות בשבת * (כל
 העם) מודיכין את לולביהם ליהר הבית
 מערב שבת * והחזנים מקבלין מהן * וסודרין
 אותן על גבי אצטבא * והזקנים מניחין
 את שלהן בלשכה * ומלמדים אותם לומר
 פד מי שמגיע לולבי בידו יהי הוא לו
 במתנה * למחר משכימין ובאין * והחזנים
 זורקים אותם לפניהם * והן מחטיפין
 ומבין איש את חברו * וכשראו בית דין שבאו
 ליהי סכנה * התקינו שיהא כל אחד ואחד
 נוטל בביתו: * מצות ערבה כיצד * מקום היה
 למטה מירושלם ונקרא מוצא * יורדין לשם
 ומלקטין משם מרביות של ערבה * ובאין
 וזוקפין אותן בצדי המזבח וראשיהן כפופין
 על גבי המזבח תקעו והריעו ותקעו בכל יום
 מקיפין את המזבח פעם אחת * ואומר אנא
 יי הושיעה נא אנא יי הצליחה נא * ר' יהודה

אומר אני והו הושיעה נא * ואותו היום מקיפין
 את המזבח שבעה פעמים * ביטעת פטירתן
 מה הן אומרים יופי לך מזבח יופי לך מזבח
 רבי אליעזר אומר ליה ורך מזבח (ליה ורך
 מזבח): * כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת
 אלא שרהיו מלקטין אותן מערב שבת
 ומניחים אותן בניגיות של זרב כדי שלא
 יכמוש * רבי יוחנן בן ברוקה אומר חרות של
 דקל היו מביאין וחובטין אותן בקרקע בצדי
 המזבח * ואותו היום נקרא יום חבוט חרות:
 * מירי התינוקות שומטין את לולביהן ואוכלין
 את רוגיהן: * ההלל והשמחה שמונה כיצד *
 מלמד שחייב אדם בהלל ובשמחה ובכבוד
 יום טוב האחרון של חג כשאר כל ימות החג *
 סכה שבעה כיצד * גמר מלאכול לא יתיר
 סבתו אבל מוריד את הכלים מן המנחה
 ולמערה מפני כבוד יום טוב האחרון של חג:
 * נסוך המים (שבעה) כיצד * צלוחית של זהב
 מחזקת שלשה לוגים * היה ממלא מן השלוח
 הגיעו לשער המים * תקעו והריעו ותקעו *
 עדה בכבש ופנה לשמאלו * ושני ספלים של

כסף היו שם * רבי יהודה אומר של סיד היו *
 אלא שהיו משחרין פניהם מפני היין *
 ומנקבין כמין שני חטמין דקין * אחר מעבה
 ואחר דק * כדי שיהיו שניהם כלין בבת אחת
 מערבי של מים * מזרחי של יין עירה של מים
 לתוך של יין ושל יין לתוך של מים יצא * רבי
 יהודה אומר בלוג היה מנסך כל שמונה *
 ולמנסך אומרים לו הגבה ידך * שפעם אחת
 נסך אחר על גבי רגליו ורגמוהו כל העם
 באתרוגיהן : * כמעשהו בחול כך מעשהו
 בשבת * אלא שהיה ממלא מערב שבת
 חבית של זהב שאינה מקדישת מן השלוחי
 ומניחה בלישבה * נשפכה או נתגלתה היה
 ממלא מן הכיור * שתנין והמים המגדין *
 פסולים על גבי המזבח :

פרק ה החליל חמשה וששה * זהו החליל של
 בית השואבה * שאינו רוחה לא את
 השבת ולא את יום טוב אמרו כל מי שרא
 ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה
 מימיו : * במוצאי יום טוב הראשון של חג *
 היו יורדין לעזרת נשים * ומתקנין שם תקון
 גדול

גדול * ומנורות של זהב היו שם * וארבעה
 ספלים של זהב בראשיהן * וארבע סלמורת
 לכל אחר ואחר * וארבעה ילדים מפרחי
 כהנה * וכידיהם כדים של שמן * של מאה
 ועשרים רוג * שהן מטילין לכל ספל וספל :
 * מבלאי מבגסי כהנים ומהמניהן * היו
 מפקיעין * ובהן היו מדליקין * לא היתה חצר
 בירושלם שאינה מאירה מאור בית
 השואבה : * חסידים ואנשי מעשה * היו
 מרקדים לפניהם באכוקות של אור שבידיהן
 ואומרים לפניהן דברי שירות ותשבחות *
 והלויים בכנורות ובנבלים ובמצלותים
 ובחצוצרות * ובכלי שיר בלא מספר * על
 חמשה עשר מעלות היו רדות מעזרת ישראל
 לעזרת נשים כנגד חמשה עשר שיר המעלות
 שבתהלים * שעליהן לויים עומדים בכלי שיר
 ואומרים שירה * עמדו שני הכהנים בשער
 העליון * שזרד מעזרת ישראל לעזרת נשים
 ושתי חצוצרות בידיהן * קרא הגבר * תקעו
 והריעו ותקעו * הגיעו למעלה עשירית * תקעו
 והריעו ותקעו * הגיעו לעזרה תקעו

והריעו ותקעו * והיו תוקעין ורחולכין עד
 שמגיעין לשער היוצא למזרח * הגיעו לשער
 היוצא ממזרח הפכו פניהן למערב ואמרו *
 אבותינו שהיו במקום הזה אחוריהם לא היכל
 יהוה ופניהם קדמה והמה משתחויתם קדמה
 לשמש וואנו ליה עינינו * ר' יהודה אומר היו
 שונין ואמרין אנו ליה * וליה עינינו: ה אין
 פוחתין מאחד ועשרים תקיעות במקדש ואין
 מוסיפין על ארבעים ושמונה * בכל יום היו
 שם עשרים ואחת תקיעות (במקדש) שלש
 לפתיחת שערים * תשע לתמיד של שחר *
 ותשע לתמיד של בין הערבים * ובמוסף היו
 מוסיפין עוד תשע * ובערב שבת היו מוסיפין
 עוד שש * שלש להבטיל העם ממלאכה *
 ושלש להבדיל בין קדש לחור * ערב שבת
 שבתוך החג היו שם שמונה וארבעים * שלש
 לפתיחת שערים * שלש לשער העליון * ושלש
 לשער התחתון * ושלש למדוי המים * ושלש
 על גבי מזבח * תשע לתמיד של שחר ותשע
 לתמיד של בין הערבים ותשע למוסף * שלש
 להבטיל את העם מן המלאכה * ושלש

להבדיל בין קדש לחור: יום טוב הראשון
 של חג היו שם שלשה עשר פרים ואליס
 שנים ושעיר אחד נשתירו שם ארבעה עשר
 כבשים לשמונה משמרות * ביום הראשון
 שלשה מקריבין שנים שנים ויה שאר אחד אחד *
 בשני * חמשה מקריבין שנים שנים * והשאר
 אחד אחד * בשלישי * ארבעה מקריבין שנים
 שנים * והשאר אחד אחד * ברביעי * שלשה
 מקריבין שנים שנים * והשאר אחד אחד *
 בחמישי * שנים מקריבין שנים שנים * והשאר
 אחד אחד * בששי אחד מקריב שנים ויה שאר
 אחד אחד * בשביעי כלן שוין * בשמיני חזרו
 לפים כבדגלים * אמרו מי שהקריב פרים היום
 לא יקריב למחר * אלא חזרין חלילה:
 בשלשה פרקים בשנה היו כל המשמרות
 שוות * באימורי הדגלים * ובחלוק לחם הפנים
 בעצרת אומרים לו * הילך מצה הילך חמץ
 משכר שזמנו קבוע הוא מקריב תמידין
 נדרים ונדבות * ושאר קרבנות צבור * ומקריב
 את הכל * יום טוב הסמוך לשבת בין מלפניה
 בין לאחריה היו כל המשמרות שוות בחלוק

לחם הפנים: חל להיות יום אהר להפסיק
בנתיים * משמר שזמנו קבוע היה נוטל עשר
חלות * והמתעבב נוטל שתים ובשאר ימות
השנה הנכנס נוטל שש * והיוצא נוטל שש *
רבי יהודה אומר הנכנס נוטל שבע * והיוצא
נוטל חמש * הנכנסין חולקין בצפון * והיוצאין
בדרום * בלגרה לעולם חולקת בדרום *
וטבעתה קבועה וחלונה סתומה: סייק

מסכת תענית

פרק א מאימתי מזכירין גבורות גשמים * רבי
אליעזר אומר מיום טוב הראשון של חג
רבי יהושע אומר מיום טוב האחרון של חג
אמר לו רבי יהושע הואיל ואין הגשמים סימן
ברכה בחג למה הוא מזכיר אמר לו רבי
אליעזר אף אני לא אמרתי לשאול * אלא
להזכיר משיב הרוח ומוריד הגשם בעונתו *
אמר לו אם כן לעולם יהא מזכיר: ב אין
שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים רבי
יהודה אומר העובר לפני התיבה ביום טוב
האחרון של חג * האחרון מזכיר הראשון אינו
מזכיר * ביום טוב הראשון של פסח הראשון

א חלל סימן קללה ס"א * ב אף כוח אובי אובל

מזכיר

מזכיר האחרון אינו מזכיר * עד אימתי שואלין
את הגשמים * רבי יהודה אומר עד שיעבור
הפסח * מאיר אומר עד שיצא ניסן * שנאמר
ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון:
ב בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים *
רבן גמליאל אומר בשבעה בו * חמשה עשר
יום אחר החג * כדי שיגיע אחרון שבשיראל
לנהר פרת: ד הגיע שבעה עשר במרחשון
ולא ירדו גשמים התחילו היחידים מתענים
שלוש תעניות * אוכלים ושותים משחשיכה *
ומותרין במלאכה * וברחיצה * ובסיכה *
ובנעילת הסנדל * ובתשמיש המטה: ה הגיע
ראש חודש כסלו * ולא ירדו גשמים * בית דין
גוזרין שלש תעניות על הצבור * אוכלים
ושותים משחשיכה * ומותרין במלאכה *
וברחיצה * ובסיכה * ובנעילת הסנדל *
ובתשמיש המטה: ו עברו אלו ולא נענו *
בית דין גוזרין שלש תעניות אחרות על
הצבור * אוכלים ושותים מבעוד יום * ואסורין
במלאכה * וברחיצה * ובסיכה * ובנעילת
הסנדל * ובתשמיש המטה * ונועלין את

א רבן סמון בן גמליאל הרי"ף

המרחצאות

המרחצאות * עברו אלו ולא נענו בית דין
גזרין עליהם עוד שבע * שהן שלש עשרה
תעניות על הצבור * הרי אלו יתרות על
הראשונות * שבאלו מתריעין ונוערין את
החניות * בשני מטין עם תשיכה * ובתמישי
מתרין מפני כבוד השבת : * עברו אלו ולא
נענו ממעטין במשא ומתן * בכנין ובנטיעה
באירוסין ובנשואין ובשאלת שלום בין אדם
לחבירו כבני אדם הנזופין למקום * היחידים
חוזרים ומתענים עד שיצא ניסן * יצא ניסן
וידרו גשמים סימן קללה * שנאמר הלא קציר
חטים היום וגומר :

פרק ב סדר תעניות כיצד * מוציאין את התיבה
לרחובה של עיר * ונותנין אפר מקלה
על גבי התיבה * וכראש הנשיא * וכראש אב
בית דין * וכל אחד ואחד נוטל ונותן בראשו *
הזקן שבהן אומר לפניהן דברי כבושין אחינו
לא נאמר באנשי נינוה * וירא אלהים את
שקם ואת תעניתם * אלא וירא האלהים את
מעשיהם * כי ישבו מדרכם הרעה * ובקבלה
הוא אומר * וקרעו לבבכם ואל בגדיכם :

ב עמדו בתפלה * מורידין לפני התיבה * זקן
ורגיל ויש לו בנים וביתו ריקם כדי שיהא לבו
שדם בתפלה ואומר לפניהם ארבע ועשרים
ברכות * שמונה עשרה שבכל יום ומוסיף
עליהן עוד שש : * ואלו הן זכרונות ושופרות
אל יהיה בצרתה לי קראתי ויענני * אשא עיני
אל ההרים וגומר ממעמקים קראתיך יהוה
תפלה לעני כי יעטוף רבי יהודה אומר לא
היה צריך לומר זכרונות ושופרות * אלא
אומר תחתיהן * רעב כי יהיה בארץ * דבר כי
יהיה וגומר אשר היה דבר יהוה אל ירמיהו
על דברי הבצרות * ואומר חותמיהן : * על
הראשונה הוא אומר * מי שענה את אברהם
בהר המריה הוא יענה אתכם וישמע בקול
צעקתכם היום הזה ברוך אתה יהוה גואל
ישראל * על השניה הוא אומר מי שענה את
אבותינו על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע
בקול צעקתכם היום הזה ברוך אתה יהוה
זוכר הנשכחות * על השלישית הוא אומר מי
שענה את יהושע בגלגל הוא יענה אתכם
וישמע בקול צעקתכם היום הזה ברוך אתה

יהוה שומע תרועה על הרביעית הוא אומר
מי שענה את שמואל במצפה הוא יענה
אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה
ברוך אתה יהוה שומע צעקה על החמישית
הוא אומר מי שענה את אליהו בהר הפרמל
הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום
הזה ברוך אתה יהוה שומע תפלה על
הששית הוא אומר מי שענה את יונה ממעי
הדגה הוא יענה אתכם וישמע בקול
צעקתכם היום הזה ברוך אתה יהוה העונה
בעת צרה על השביעית הוא אומר מי
שענה את דוד ואת שלמה בנו בירושלם
הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם
היום הזה ברוך אתה יהוה המרחם על הארץ
ה מעשה בימי רבי חלפתא ורבי חנניה בן
תרדיון שעבר אחד לפני התיבה וגמר את
הברכה בלה ולא ענו אחריו אמן תקעו
הכהנים תקעו מי שענה את אברהם אבינו
בהר המריה הוא יענה אתכם וישמע בקול
צעקתכם היום הזה הריעו בני אהרן הריעו
מי שענה את אבותינו על ים סוף הוא יענה

אתכם

א מל אהרן ס"א וכו' א משה יחד ב כהנים בני אהרן ס"א

אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה
וכשבא הדבר אל חכמים אמרו לא היו
נוהגין בן אלא בשער מזרח (ובהר הבית):
י שלש תעניות הראשונות אנשי משמר
מתעניין ולא משלימין ואנשי בית אב לא היו
מתעניין כלל י שלש שניות אנשי משמר
מתעניין ומשלימין ואנשי בית אב מתעניין
ולא משלימין י שבע אחרונות אלו ואלו
מתעניין ומשלימין דברי רבי יהושע וחכמים
אומרים שלש תעניות הראשונות אלו ואלו
לא היו מתעניין כלל י שלש שניות אנשי
משמר מתעניין ולא משלימין ואנשי בית אב
לא היו מתעניין כלל י שבע אחרונות אנשי
משמר מתעניין ומשלימין ואנשי בית אב
מתעניין ולא משלימין י אנשי משמר מתרים
לשתות יין בלילות אבל לא בימים ואנשי
בית אב לא ביום ולא בלילה אנשי משמר
ואנשי מעמד אסורים מלספור ומלכבס
ובחמישי מתרין מפני כבוד השבת: ה כל
הכתוב במגלת תענית דלא למספר לפניו
אסור לאחריו מתר רבי יוסי אומר לפניו

ולאחריו

א סוסי ס"א ב וכבר כעלה חזקת תענית

ולאחריו אסור דלא להתענא בהון * לפניו
 ולאחריו מתרבי יוסי אומר לפניו אסור *
 לאחריו מתר : * אין גוזרין תענית על הצבור
 בתחלה בחמישי * שלא להפקיע השערים
 אלא שלש תעניות הראשונות שני וחמישי
 ושני ושליש שניות חמישי שני וחמישי * רבי
 יוסי אומר בשם שאין הראשונות בחמישי *
 כך לא שניות ולא אחרונות : * אין גוזרין
 תענית על הצבור בראשי חדשים בחנכה
 ובפורים ואם התחילו אין מפסיקין דברי רבן
 גמליאל אמר רבי מאיר אף על פי שאמר
 רבן גמליאל אין מפסיקין מודה היה שאין
 מוסימין * וכן תשעה באב שחל להיות
 בערב שבת :

פירק סדר תעניות אלו האמור ברביעה
 הראשונה * אבל צמחים ששנו מתריעין
 עליהן מיד וכן שפסקו גשמים בין גשם לגשם
 ארבעים יום מתריעין עליהן מיד מפני שהיא
 מבת בצרת : * ירדו לצמחין אבל לא ירדו
 דאילן * לאילן ולא לצמחין * לזה ולזה אבל

לא
 * שבתא ש"ב סל לכות ע"ט התענה ועליו לכתוב * כ האלו ס"א * ג' יום נוספים עוד ומוטרים
 עליהם ענין :

לא לבורות לשיחין ולמערות * מתריעין
 עליהן מיד : * וכן עיר שלא ירדו עליה גשמים
 דכתיב והמטרת על עיר אחת * ועל עיר
 אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וגומר *
 אותה העיר מתענה ומתרעת וכל סביבותיה
 מתענות ולא מתריעות * רבי עקיבא אומר
 מתריעות ולא מתענות : * וכן עיר שיש בה
 דבר או מפולת * אותה העיר מתענה
 ומתרעת * וכל סביבותיה מתענות ולא
 מתריעות * רבי עקיבא אומר מתריעות ולא
 מתענות * איזהו דבר עיר המוציאה חמש
 מאות רגלי * ויצאו ממנה שרשרה מתים
 בשלשה ימים זה אחר זה (הרי זה דבר פחות
 מכאן אין זה דבר) : * על אלו מתריעין בכל
 מקום על השדפון ועל הירקון על הארבה *
 ועל החסיל * ועל החיה רעה ועל החרב *
 מתריעין עליהן מפני שהיא מכה מהלכת :
 * מעשה שירדו זקנים מירושלם לעריהם *
 וגזרו תענית על שגרארה כמלא פי תנור
 שדפון באשקרון * ועוד גזרו תענית על
 שאכלו זאבים שני תינוקות בעבר הירדן *

רבי

רבי יוסי אומר לא על שאכלו אליה על
 שגראו : י על אלו מתרעין בשבת על עיר
 שהקיפוה גוים או גהרועל הספינה המטרפת
 בים רבי יוסי אומר לעזרה ולא לצעקה *
 שמעון התימני אומר אף על הדבר יורא הודו
 לו חכמים : ה על כל צרה שלא תבא על
 הצבור מתרעין עליהן חוץ מרוב גשמים *
 מעשה שאמרו לו לחוני המעגל * התפלל
 שירדו גשמים אכר להם צאו והכניסו תנורי
 פסחים * בשביל שלא ימוקו * התפלל ולא
 ירדו גשמים מה עשה עג עוגה ועמד בתוכה
 ואמר לפניו רבוננו של עולם בניך שמו פניהם
 עליי שאני כבן בית לפניך ניטבע אני בשמך
 הגדול * שאיני זו מכאן עד שתרחם על בניך
 התחילו גשמים מנטפין אמר לא כך שאדתי
 אלא גשמי בורות שיחין ומערות * התחילו
 לירד בזעף אמר לא כך שאדתי אלא גשמי
 רצון ברכה ונרבה ירדו כהקונן עד שעלו
 ישראל מירושלם להר הבית מפני הגשמים *
 באו ואמרו לו כשם שהתפללת עליהם
 שירדו כך התפלל שילכו להן אמר להם

צאו וראו אם נמחית אבן הטועים שלח לו
 שמעון בן שטח אלמלא חוני אתה * גוזרני
 עליך גדוי אבל מה אעשה לך * שאתה
 מתחטא לפני המקום ועושה לך רצונך כבן
 שהוא מתחטא על אביו ועושה לו רצונו *
 ועליך הכתוב אומר ישמח אביך ואמך ותגל
 וידדתך : ה היו מתענין וירדו להם גשמים
 קודם הנץ החמה לא ישלימו * לאחר הנץ
 החמה ישלימו * רבי אליעזר אומר קודם
 חצות לא ישלימו * לאחר חצות ישלימו *
 מעשה שגזרו תענית כלוד וירדו להם גשמים
 קודם חצות אמר להם רבי טרפון צאו ואכלו
 ושתו ועשו יום טוב * ויצאו ואכלו ושתו *
 ועשו יום טוב וכאו בין הערבים וקראו
 הלל הגדול :

ברק בישלשה פרקים בשנה כהנים נושאין
 את כפיהן ארבעה פעמים ביום *
 בשחרית במוסף במנחה ובנעילת שערים *
 בתעניות ובמעמדות וביום הכפורים : ב אלו
 הן מעמדות לפי שנאמר צו את בני ישראל
 ואמרת אליהם את קרבני לחמי וכו' היאך

קָרְבָנוּ שֶׁל אֲדָם קָרֵב וְהוּא אֵינוֹ עוֹמֵד עַל
 גְּבוּי * הִתְקִינוּ נְכִיאִים הֵרָאשׁוּנִים אַרְבַּע
 וְעֵשְׂרִים מִשְׁמֵרוֹת * עַל כָּל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר
 הָיָה מֵעַמֵּד בִּירוּשָׁלַם * יִשָּׁל כַּהֲנִים שֶׁל לוֹיִם
 וְיִשָּׁל יִשְׂרָאֵלִים * הַגִּיעַ זְמַן הַמִּשְׁמֵר לַעֲלוֹת *
 כַּהֲנִים וְלוֹיִם עוֹלִים לִירוּשָׁלַם * וַיִּשְׂרָאֵל
 שְׁבָאוֹתוֹ מִשְׁמֵר מִתְכַּנְסִין לַעֲרִיָהּ וְקוֹרְאִין
 בְּמַעֲשֵׂהָ בְּרֵאשִׁית * (וְאֲנִשֵּׁי הַמֵּעַמֵּד הָיוּ
 מִתְעַנִּין אַרְבַּעַת יָמִים בְּשָׁבוּעַ * מִיּוֹם שְׁנִי וְעַד
 יוֹם חֲמִישִׁי * וְלֹא הָיוּ מִתְעַנִּין עַרְב־שַׁבָּת מִפְּנֵי
 כְבוֹד הַשַּׁבָּת וְלֹא בְּאַחַד בְּשַׁבָּת כִּדִּי שְׁלֹא
 יֵצְאוּ מִמְּנוּחָהּ וְעַנְג * לִיגִיעָה וְתַעֲנִית וַיְמוֹתוּ *
 בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן בְּרֵאשִׁית וַיְהִי רְקִיעַ בְּשֵׁנֵי יְהִי
 רְקִיעַ * וַיְקוּוּ הַמַּיִם * בְּשִׁלְיֵשִׁי יְקוּוּ הַמַּיִם וַיְהִי
 מְאֹרֶת * בְּרִבְעִי יְהִי מְאֹרֶת וַיִּשְׂרְצוּ הַמַּיִם *
 בְּחַמִּישִׁי יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם וְתוֹצֵא הָאָרֶץ * בְּשֵׁשִׁי
 תוֹצֵא הָאָרֶץ וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם * פְּרִשָּׁה גְדוֹלָה
 קוֹרִין אוֹתָהּ בִּשְׁנַיִם וְהַקְטָנָה בִּיחִיד * בִּשְׁחָרִית
 בְּמוֹסֵף * וּבַמִּנְחָה * נִכְנָסִין וְקוֹרִין עַד פִּיָּהּ
 כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַעֲיָעַרְב־שַׁבָּת בַּמִּנְחָה לֹא הָיוּ
 נִכְנָסִין מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת * כָּל יוֹם שֵׁשִׁי בּוֹ

הלל

הֵלֵל אֵין בּוֹ מֵעַמֵּד בִּשְׁחָרִית קָרְבָן מוֹסֵף אֵין
 בּוֹ בְּנִעִילָה קָרְבָן עֲצִים אֵין בּוֹ בַּמִּנְחָה * דְּבַר־י
 רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר לוֹ בֶן עֲזַאי כִּךְ הָיָה ר' הוֹשֵׁעַ
 שׁוֹנֵה קָרְבָן מוֹסֵף אֵין בּוֹ בַּמִּנְחָה קָרְבָן עֲצִים
 אֵין בּוֹ בְּנִעִילָה * חוֹר רַבִּי עֲקִיבָא לֵהוֹיֹת שׁוֹנֵה
 כֶּבֶן עֲזַאי * ה' זְמַן עֲצֵי כַּהֲנִים וְהָעַם תִּשְׁעָה
 בְּאַחַד בְּנִיָּסִין בְּנֵי אֲרַח בֶּן יְהוּדָה * בְּעֵשְׂרִים
 בְּתַמּוּז בְּנֵי דוֹר בֶּן יְהוּדָה * בְּחַמְשָׁה כָּאֵב בְּנֵי
 פְּרַעֲוִשׁ בֶּן יְהוּדָה * בְּשִׁבְעָה בּוֹ בְּנֵי יוֹנָדָב בֶּן
 רַכָּב * בְּעֵשְׂרֵה בּוֹ בְּנֵי סְנָאָה בֶּן בְּנִימִין *
 בְּחַמְשָׁה עֶשְׂרֵה בּוֹ בְּנֵי זְתוּאָה בֶּן יְהוּדָה * וְעַמְהָן
 כַּהֲנִים וְלוֹיִם * וְכָל מִי שִׁמְעָה בְּשִׁבְטוֹ * וּבְנֵי
 גּוֹנְבֵי עֲלִי * וּבְנֵי קוֹצְעֵי קִצְיָעוֹת * בְּעֵשְׂרִים בּוֹ
 בְּנֵי פַחַת מוֹאָב בֶּן יְהוּדָה * בְּעֵשְׂרִים בְּאֵלּוּל
 בְּנֵי עֲרִין בֶּן יְהוּדָה * בְּאַחַד בְּשַׁבָּת שָׁבוּ בְּנֵי
 פְּרַעֲוִשׁ שְׁנַיִה בְּאַחַד בְּשַׁבָּת לֹא הָיָה בּוֹ מֵעַמֵּד
 שְׁהָיָה בּוֹ הֵלֵל וְקָרְבָן מוֹסֵף וְקָרְבָן עֲצִים *
 י חַמְשָׁה דְּבָרִים אֲרַעוּ אֶת אַבּוֹתֵינוּ בְּשִׁבְעָה
 עֶשְׂרֵה בְּתַמּוּז * וְחַמְשָׁה בְּתִשְׁעָה כָּאֵב * בְּשִׁבְעָה
 עֶשְׂרֵה בְּתַמּוּז * נִשְׁתַּבְּרוּ הַדְּחוֹת * וּבִטֵּל הַתַּמִּיד
 וְהִבְקָעָה הָעִיר * וַיִּשְׂרַף אֶפּוֹסְטָמוֹס אֶת הַתּוֹרָה

והעמיד

T. II. כג 25

והעמיד צלם בהיכלי בתשעה באב נגזר על
אבותינו שלא יכנסו לארץ * וחרב הבית
בראשונה ובשניה * ונלכדה בתר * ונחרשה
העיר משנכנס אב ממעטין בשמחה: * שבת
ישחל תשעה באב להיות בתוכה * אסורין
מלספור ומלכבס * ובחמישי מתרין מפני כבוד
השבת * ערב תשעה באב לא יאכל אדם שני
תבשילין לא יאכל בשר ולא ישתה יין * רבן
שמעון בן גמליאל אומר ישנה * רבי יהודה
מחייב בכפית המטה ולא הודו לו חכמים:
אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים
טובים לישראל כחמשה עשר באב * וכיום
הכפורים * שברהן בנות ירושלם יוצאות
בבלי לבן שאורין * שלא לביש את מי שאין
לויכל הכלים טעונין טבילה * ובנות ירושלם
יוצאות וחולות בכרמים * ומה היו אומרות
בחור שאנא עיניך וראה * מה אתה בורר לך
אל תתן עיניך בנוי תן עיניך במשפחה * שקר
החן והבל היופי * אישה יראת יי היא תתהלל
ואומר תנו לה מפרי ידיה ויהללוה בשערים
מעשיה זוכן הוא אומר צאינה וראינה בנות

א ובערב ציון כח ספק יום טוב * ב השור כמ"ט

ציון

ציון במלך ילמה * בעטרה שעטרה לו אמו
ביום חתנתו וביום שמחת לבו * ביום חתנתו
זה מתנתורה * וביום שמחת לבו זה בנין בית
המקדש * שיבנה במהרה בימינו אמן: * פ"ק
מסכת שקלים

פ"ק א באחד באדר משמיעין על השקלים *
ועל הכלאים * בחמשה עשר בו * קורין
את המגילה בכרכין ומתקנין את הדרכים *
ואת הרחובות * ואת מקואות המים * ועושין
כל צרכי הרבים ומצינין את הקברות * ויוצאין
אף על הכלאים: * אמר ר' יהודה בראשונה
היו עוקרין ומשליכין לפניהם * משרבו עוברי
עבירה * היו עוקרין ומשליכין על הדרכים *
התקינו שיהיו מפקירין כל השדה כדה:
ב בחמשה עשר בו שלחנות יהיו יושבין
במדינה * בעשרים וחמשה ישבו במקדש *
משיישבו במקדש * התחילו למשכן * את
מי ממשכנין * לויים וישראלים * גרים
ועבדים משוחררים אבר לא נשים *
ועבדים * וקטנים * כל קטן שהתחיל אביו
לשקוד על ידו ישוב אינו פוסק ואין ממשכנין

את

את הכהנים * מפני דרכי שלום: ר' אמר ר'
 יהודה העיר בן בוכרי ביבנה * שכל כהן
 ששוקל אינו חוטא אמרו לו רבן יוחנן בן זכאי
 לא כייארא כר כהן שאינו שוקל חוטא * אלא
 שהכהנים דורשים מקרא זה לעצמן * ובר
 מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל * הואיר
 והעמר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו *
 היאך נאכלים: ה' אף על פי שאמרו * אין
 ממשיכין נשים ועבדים וקטנים * אם שוקלו
 מקבלין מידן * והגוי והכותי ששקרו * אין
 מקבלין מידן ואין מקבלין מידם קני זבים וקני
 זבות וקני יולדות * וחטאות ואשמות * אבל
 נדרים ונדבות מקבלין מידן * זה הכלל * כל
 שנדר ונדב מקבלין מידן * וכל שאינו לא נדר
 ולא נדב אין מקבלין מידן * וכן הוא מפורש
 על ידי עזרא * (שנאמר) לא לכם ולגו לבנות
 בית לא להינו: ואלו שחיבין בקלבון לויים
 וישראלים וגרים ועבדים משוחררים * אבל
 לא (כהנים) נשים ועבדים וקטנים * השוקל
 על ידי כהן * על ידי אשה * על ידי עבד *
 על

א' כינוי * ר' ד' * ב' והכס * מהכנס חייבין לתת מחצית הסקל ואין מהכנסים אותן * ג' הלכה * סוף
 ג' קבלין אלא עולם הלכה ככר וככר * ד' כל סוף ס' א':

על ידי קטן * פטור * ואם שוקל על ידו ועל יד
 חבירו חייב בקלבון אחד * רבי מאיר אומר
 שני קלבנות * הנותן סלע ונוטל שקל * חייב
 שני קלבנות: י' השוקל על ידי עני * ועל ידי
 שכנו ועל יד בן עירו פטור ואם הלווים חייב *
 האחין השתפין שחיבים בקלבון * פטורין
 ממעשר בהמה * ושחיבין במעשר בהמה *
 פטורין מן הקלבון * וכמה הוא קלבון * מערה
 כסף * דברי רבי מאיר * וחכ"א חצי:

פרק ב' מצרפין שקלים לדרכונות * מפני משאוי
 הדרך כי שם שהיו שופרות במקדש * כך
 היו שופרות במדינה * בני העיר ששלחו את
 שקליהן * נגנבו או שנאבדו * אם נתרמה
 (התרומה) * נשבעין לגזברים * ואם לאו *
 נשבעין לבני העיר * ובני העיר שוקרין
 תחתיהן נמצאו או שהחזירו הנגבים * אלו
 ואלו שקלין * ואין עולין להן לשנה הבאה:
 ב' הנותן שקלו לחבירו לשקול על ידו * ושקרו
 על ידי עצמו * אם נתרמה תרומה מעל השוקל
 שקלו ממעות הקדש * אם נתרמה תרומה
 וקרבה הבהמה מעל מדמי מעשר שני ומדמי

ד' * וסוקין ה"ט * שביעית

יִשְׁבִיעִית * יֹאבֵד כְּנַגְדָּן * יִהְיֶה מִכְּנֶס מְעוֹת וְאָמַר
 הָרִי אֵלַי לְשִׁקְלֵי בִישׁ אֶמְוֹתְרֵן נִדְבָה * וְכִהֲאֶ
 מוֹתְרֵן חוֹלִין * שְׂאֵבִיא מֵהֵן לְשִׁקְלֵי * שְׂוִין
 שְׁהַמוֹתְרֵן חוֹלִין * אֵלֹו לְחֻטָּאת שְׂוִין שְׁהַמוֹתְרֵן
 נִדְבָה * שְׂאֵבִיא מֵהֵן חֻטָּאת * שְׂוִין שְׁמוֹתְרֵן
 חוֹלִין * ר' אֶמֶר רַבִּי שְׁמַעוֹן מַה בֵּין שִׁקְלִים
 לְחֻטָּאת * שֶׁלְשִׁקְלִים יִשְׁלַחֵן קֶצֶבָה וְלְחֻטָּאת
 אֵין לָהֶן קֶצֶבָה * ר' יְהוּדָה אֹמֵר אֵף לְשִׁקְלִים
 אֵין לָהֵן קֶצֶבָה * שֶׁכִּשְׁעָרוֹ יִשְׂרָאֵל מִן־הַגּוֹלָה הָיִו
 שׁוֹקְלִים דְּרִכּוֹנוֹת * חִזְרוּ לְשִׁקּוֹל סְלָעִים * חִזְרוּ
 לְשִׁקּוֹל טַבְעִים * וּבִקְשׁוּ לְשִׁקּוֹל דִּנָּרִים * אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵף עַל פִּי כַּן יֵד כֶּלֶן יְשׁוּה * אֲבָל
 חֻטָּאת * זֶה מְבִיא בְּסֵלַע וְזֶה מְבִיא בְּשֵׁתִים *
 וְזֶה מְבִיא בְּשֵׁרֵשׁ * מוֹתְרֵן שִׁקְלִים חוֹלִין מוֹתְרֵן
 עֲשִׂירִית הָאֵיפָה * מוֹתְרֵן קִנִּי זָבִין * קִנִּי זָבוֹת *
 וְקִנִּי יוֹלְדוֹת * וְחֻטָּאוֹת וְאֲשָׁמוֹת * מוֹתְרֵיהֵן
 נִדְבָה * זֶה הַכֶּלֶל כֹּל שֶׁהוּא בֹא לְשֵׁם חֻטָּאת *
 וְלְשֵׁם אֲשָׁמָה * מוֹתְרֵן נִדְבָה * מוֹתְרֵן עוֹלָה *
 לְעוֹלָה מוֹתְרֵן מִנְחָה לְמִנְחָה * מוֹתְרֵן שְׁלָמִים *
 לְשְׁלָמִים * מוֹתְרֵן פֶּסַח * לְשְׁלָמִים * מוֹתְרֵן נְזִירִים *
 לְנְזִירִים * מוֹתְרֵן נְזִיר * לְנִדְבָה * מוֹתְרֵן עֲנִיִּים *
 לְעֲנִיִּים

לְעֲנִיִּים * מוֹתְרֵן עֲנִי * לְאוֹתוֹ עֲנִי מוֹתְרֵן יְשׁוּבִים *
 לְשִׁבּוּיִם מוֹתְרֵן שְׁבוּי * לְאוֹתוֹ שְׁבוּי * מוֹתְרֵן
 הַמַּתִּים לְמַתִּים מוֹתְרֵן הַמַּת * לְיֹוֹרְשֵׁי * ר' מֵאִיר
 אֹמֵר מוֹתְרֵן הַמַּת יְהֵא מוֹנַח עַד שֶׁיָּבֵא אֵלָיָהוּ
 רַבִּי נִתָּן אֹמֵר מוֹתְרֵן הַמַּת * בּוֹנִין לוֹ נֶפֶשׁ עַל
 קִבְרוֹ :

פִּרְקַי בִּישְׂרָאֵל פְּרָקִים בְּשָׁנָה * תוֹרְמִין אֶת
 הַלְשִׁכָּה בְּפָרוֹס הַפֶּסַח * בְּפָרוֹס עֶצֶרֶת *
 בְּפָרוֹס הַחֵג וְהֵן גְּרָנוֹת לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה * דְּבָרֵי
 ר' עֲקִיבָא * בֵּן עֲזַאי אֹמֵר בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה
 בְּאֶדְר * וּבְאֶחָד בְּסִיּוֹן * וּבְעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה
 בְּאֵב * ר' אֶלְעָזָר וּרְבִי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים בְּאֶחָד
 בְּנִסָּן בְּאֶחָד בְּסִיּוֹן * בְּעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלוֹל
 מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ בְּתִשְׁעָה וְעֵשְׂרִים בְּאֵלוֹל * וְלֹא
 אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׂרֵי מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב וְאֵי
 אֶפְשֵׁר לְעֵשֶׂר בְּיוֹם טוֹב * לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ
 לְעֵשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלוֹל : * בִּישְׂרָשׁ קִפּוֹת
 שֶׁל שְׁלֹשׁ שְׁרָשָׁאִין * תוֹרְמִין אֶת הַלְשִׁכָּה *
 וְכַתּוּב בָּהֵן * אֶל־הַיָּבִיטִי מִל * ר' יִשְׁמַעֵאל
 אֹמֵר יוֹנִית כְּתוּב בָּהֵן * אֶלְפָּא * בֵּית אִגְמָלָא *
 אֵין הַתּוֹרֵם נִכְנֵס לֹא בְּפֶרֶגוֹד (חִפּוֹת) * וְלֹא

במנעד

במנעל * ולא בסנדל * ולא בתפלין * ולא
 בקמיעי שמה יעני ויאמרו מעון הלשכה העני
 או שמה יעשיר ויאמרו * מתרומת הלשכה
 העשיר לפי שאדם צריך לצאת ידי חברות *
 כדרך שצריך לצאת ידי המקום * שנאמר
 והייתם נקים מיהוה ומישראל * ואומר ומצא
 חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם * של בית
 רבן גמליאל (היה) נכנס ושקלו בין אצבעותיו
 וזרקו לפני התורם * והתורם מתכוין ורוחפו
 לקפה * אין התורם תורם * עד שיאמר להם
 אתרום * והן אומרים לו תרום תרום תרום
 שלשה פעמים * תרם את הראשונה ומחפה
 בקטבלאות * שניה ומחפה בקטבלאות *
 שלישית לא היה מחפה שמה ישבח (ויתרום)
 מן הדבר התרום תרם את הראשונה לשם
 ארץ ישראל * והשניה לשם ברכים המקפין
 לה והשלישית לשום בבל * ולשום מדי
 ולשום מדינות הרחוקות :

פ"ק ד התרומה מה היו עושין בה * לוקחין בה
 תמידין ומוספין ונספיהם העמר ושתי
 הלחם * ולחם הפנים * וכל קרבנות הצבור *

שומרי ספחים בשביעית * נוטלין שכרן
 מתרומת הלשכה רבי יוסי אומר (אף הרוצה)
 מתנדב שומר חנם אמרו לו אף אתה אומר *
 שאינן באין אלא משל צבור : * פרה ושעיר
 המשתלח ולשון של זהורית * באין מתרומת
 הלשכה כבש פרה וכבש שעיר המשתלח *
 ולשון שבין קרנו וואמת המים וחומת העיר
 ומגדלותיה * וכל צרכי העיר * באין משירי
 הלשכה אבא שאל אומר כבש פרה כהנים
 גדולים עושין אותו משל עצמן : * מותר שירי
 הלשכה מה היו עושין בהן * לוקחין בהן ינות
 שמנים וסלתות והשכר להקדש ד' ישמעאל
 רבי עקיבא אומר אין משתכרין משל הקדש *
 ולא משל עניים : * מותר תרומה מה היו
 עושין בה * רבועי זרהב צפוי לבית קדשי
 הקדשים * רבי ישמעאל אומר מותר הפרות
 לקיץ המזבח * ומותר התרומה לכלי שרת *
 ר' עקיבא אומר מותר התרומה לקיץ המזבח
 ומותר נסכים לכלי שרת * רבי חנניה סגן
 הכהנים אומר מותר נסכים לקיץ המזבח *
 ומותר התרומה לכלי שרת וזה לא היו

מודים בפרות: ה' מותר הקטרת מה היו עושין
 בהימפרישין ממנה שבר האומנין ומחללין
 אותה על שבר האומנין ונותנין אותה
 לאומנין בשכרן * וחוזרין ולוקחין אותה
 מתרומה חדשה ואם באה חדש בזמנו לוקחין
 אותה מתרומה חדשה ואם לאו מן הישנה:
 ו המקדש נכסיו * והיו בהן דברים ראויין
 לקרבנות הצבור ינתנו לאומנין בשכרן * ד"ר
 עקיבא * אמר לו בן עזאי אינה היא המדה *
 אלא מפרישין מהן שבר האומנין ומחללין
 אותן על מעות האומנין ונותנין אותן לאומנין
 בשכרן וחוזרין ולוקחין אותן מתרומה חדשה:
 ו המקדש נכסיו והיתה בהן בהמה ראויה
 לגבי המזבח זכרים ונקבות * רבי אליעזר
 אומר זכרים ימכרו לצרכי עולות * ונקבות
 ימכרו לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם
 שאר נכסים לבדק הבית רבי יהושע אומר
 זכרים עצמן יקרבו עולות * ונקבות ימכרו
 לצרכי זבחי שלמים וביא (בדמיהן עולות)
 ושאר נכסים יפלו לבדק הבית רבי עקיבא
 אומר רואה אני את דברי רבי אליעזר מדברי

רבי יהושע יטבוי אליעזר הטה את מדתו *
 ורבי יהושע חלק * אמר רבי פפיס שמעתי
 בדברי שניהם שהמקדש בפירוש בדברי ר'
 אליעזר * והמקדש סתם בדברי רבי יהושע:
 המקדש נכסיו * והיו בהן דברים ראויין על
 גבי המזבח יינות שמנים ועופות * רבי אליעזר
 אומר ימכרו לצרכי אותו המין ויביא בדמיהם
 עולות * ושאר נכסים יפלו לבדק הבית: *
 אחר לשלשים יום משערין את הלשכה * כל
 המקבל עליו לספק סלתות מארבע עמרו
 משלש יספק מארבע משלש ועמרו מארבע
 יספק מארבע עשר הקדש על העליונה * ואם
 התליעה סלת התליעה לו * ואם החמיץ יין *
 החמיץ לו ויאינו מקבל את מעותיו עד שיהא
 המזבח מרצה:

פרק ה' אלו הן הממונין שהיו במקדש * יוחנן
 בן פינחס על החותמות * אחיה על
 הנסכים * מתתיה בן שמואל על הפיסות *
 פתחיה על הקנין * פתחיה זה מדרבי * למה
 נקרא שמו פתחיה * שהיה פותח בדברים
 ודורשן ויודע שבעים לשון בן אחיה על חלי

מַעִים * נַחֲנִיא חוּפֵר יִשְׁחִין גְּבִינֵי כְרוּז * בֶּן נָכַר
 עַד נַעִילַת שְׁעָרִים * בֶּן בְּבִי עַל הַפְּקִיעַ * בֶּן
 אֲרוּזָה עַל הַצֶּלְצֵל * הַגְּרוֹס בֶּן לְוִי עַל הַשִּׁיר *
 בֵּית גְּרָמוֹ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפְּנִים * בֵּית
 אֲבִטְיָנָם עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת * אֶלְעָזָר עַל
 הַפְּרוּכּוֹת * וּפְנֵחָם עַל הַמְּלָבוּשׁ : ב * אֵין
 פּוֹחֲתִין מִשְׁלֵשָׁה גְזָבְרִים * וּמִשְׁבַּעַה אֲמֶרְכְּלִין
 וְאֵין עוֹשִׂין שְׂרָרָה עַל הַצְּבוּר בְּמִמּוֹן * פְּחוֹת
 מִשְׁנָיִם * חוּץ מִבֶּן אַחִיהָ שְׁעַל חֲלֵי מַעִים *
 וְאֶלְעָזָר שְׁעַל הַפְּרוּכּוֹת * שְׁאוֹתָן קָבְלוּ (רוֹב)
 הַצְּבוּר עֲלֵיהֶן : ג * אֲרַבְעָה חוֹתְמוֹת הָיוּ
 בְּמִקְדָּשׁ וּכְתוּב עֲלֵיהֶן עֵגֶל זָכָר * גְּדִי חוּטָא *
 בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר * חֲמִשָּׁה הָיוּ * וְאַרְמִית כְּתוּב
 עֲלֵיהֶן עֵגֶל זָכָר * גְּדִי חוּטָא דְלִי חוּטָא עֵשִׂיר *
 עֵגֶל מִשְׁמִישׁ עִם נֶסְכֵי בָקָר גְּדוּלִים וּקְטָנִים
 זָכָרִים וְנִקְבוֹת * גְּדִי מִשְׁמִישׁ עִם נֶסְכֵי הַצֹּאן *
 גְּדוּלִים וּקְטָנִים * זָכָרִים וְנִקְבוֹת * חוּץ מִשְׁלֵשׁ אִים
 זָכָר מִשְׁמִישׁ עִם נֶסְכֵי אֵלִים בְּלָבָד * חוּטָא
 מִשְׁמִישׁ עִם נֶסְכֵי שְׁלֵשׁ בְּהֵמוֹת שֶׁל מְצוֹרְעִין :
 ד * מִי שֶׁהוּא מִבְּקִישׁ נֶסְכִים הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל יוֹחָנָן
 שֶׁהוּא מְמוֹנֵה עַל הַחוֹתְמוֹת * נוֹתֵן לוֹ מַעוֹת *
 וּמְקַבֵּל

ח סגורם ס"א . ב ופנחם פמלכום וירושלמי

וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתְמֵי בָּא לוֹ אֵצֶל אַחִיהָ * שֶׁהוּא
 מְמוֹנֵה עַל הַנֶּסְכִים * וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתְמֵי * וּמְקַבֵּל
 מִמֶּנּוּ נֶסְכִים וְלַעֲרֹב בָּאֵין זֶה אֵצֶל זֶה * וְאַחִיהָ
 מוֹצִיא אֶת הַחוֹתְמוֹת * וּמְקַבֵּל כְּנִגְדָן מַעוֹת *
 וְאִם הוֹתִירוּ * הוֹתִירוּ לְהַקְדֵּשׁ * וְאִם פָּחְתּוּ *
 הָיָה מִשְׁלֵשׁ יוֹחָנָן מִבֵּיתוֹ * שִׁיד הַקְדֵּשׁ עַל
 הָעֲלִיוֹנָה : ה * מִי שֶׁאֵבֵד מִמֶּנּוּ חוֹתְמוֹ מִמִּתְיָנִין
 לוֹ עַד הָעֲרֹב * אִם מָצָאוּ לוֹ כְּדִי חוֹתְמוֹ * נוֹתְנִין
 לוֹ * וְאִם לֹא * לֹא הָיוּ נוֹתְנִין לוֹ * וְשֵׁם הַיּוֹם
 כְּתוּב עֲלֵיהֶן * מִפְּנֵי הַרְמָאִין : ו * שְׁתֵּי לְשִׁכוֹת
 הָיוּ בְּמִקְדָּשׁ * אַחַת לְשִׁבְתַּת חֲשָׁאִים * וְאַחַת
 לְשִׁבְתַּת הַכֵּלִים * לְשִׁבְתַּת חֲשָׁאִים יֵרָאִי חֲטָא
 נוֹתְנִים לְתוֹכָהּ בְּחֲשָׁאִי * וְעַנְיִים בְּנֵי טוֹבִים
 מִתְּפָרְנִסִין מִתּוֹכָהּ בְּחֲשָׁאִי * לְשִׁבְתַּת הַכֵּלִים *
 כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְּנַדְבְּכֵי זוֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ וְאַחַד
 לְשְׁלִישִׁים יוֹם גְּזָבְרִין פּוֹתְחִין אוֹתָהּ * וְכָל כְּלֵי
 שֶׁמָּצָאוּ בּוֹ צֶרֶךְ לְבַדֵּק הַבַּיִת * מְנִיחִין אוֹתוֹ
 וְהַשָּׂאָר נִמְכָּרִין * וְדִמְיָהֶן נוֹפְלִין לְלִשְׁבַת בְּדֵק
 הַבַּיִת :

פֶּרֶק י * שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי שׁוֹפְרוֹת * שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי
 שְׁלֹחָנוֹת * שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הִשְׁתַּחֲוִיּוֹת * הָיוּ

במקדש

ח סוס לו ירובלמי . ב כדמיון וטובלן ס"א

במקדש * של בית רבן גמליא * וישל בית רבי
 חנניה סגן הכהנים * היו משתחווין ארבעה
 עשר ויהיכן היתה יתירה * כנגד דיר העצים *
 שכן מסרת בידם מאבותיהם * ששם הארון
 נגנז * מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק *
 וראה הרצפה שהיא משונה מחברותיה * בא
 ואמר לחבירו לא הספיק לגמור את הדבר *
 עד שיצתה נשמתו וידעו ביחוד ששם הארון
 נגנז * ויהיכן היו משתחווים * ארבע בצפון *
 וארבע בדרום * שלש במזרח ושתיים במערב
 כנגד ירשה עשר שערים * שערים דרומיים
 סמוכין למערב * שער העליון * שער הדלק *
 שער הכבוד * שער המים * ולמה נקרא שמו
 שער המים שבו מכניסין צדוחית של מים של
 נסוך בחג * רבי אליעזר בן יעקב אומר בו
 המים מפכים * ועתידין להיות יוצאין מתחת
 מפתן הבית * לעמתן בצפון סמוכין למערב *
 שער יבניה שער קרבן שער נשים * שער השיר
 ולמה נקרא שמו שער יבניה * שבו יצא יבניה
 בגלותו * במזרח שער נקנור * ושני פשפושין

היו
 ] חוקי ירושלמי בליל יומי בן חנן אכל חמשים אומרים ו' פעמים וי"ב סקתוויית כנגד י"ב
 סכרית סכריו מלכו חסמיכלו

היו לו אחד בימינו * ואחד בשמאלו * ושנים
 במערב שלא היה להן שם * י שלשה עשר
 שלחנות היו במקדש * שמנה של שיש בבית
 המטבחים * שעליהן מדיחין את הקרבים *
 ושנים במערב הפכש אחד של שיש * ואחד
 של כסף * על של שיש היו נותנים את
 האיברים * על של כסף כלי שרת * ושנים
 באולם (מבפנים) על פתח הבית * אחד של
 שיש ואחד של זהב * על של שיש נותנין לחם
 הפנים בכניסתו * ועל של זהב ביציאתו *
 שמעלין בקדש ורא מורדין * ואחד של זהב
 מבפנים שעליו לחם הפנים תמיד * ה שלשה
 עשר שופרות היו במקדש * וכתוב עליהן
 תקלין חדתין ותקלין עתיקין קנין וגוזלי עודה
 עצים ולבונה זהב לכפורות * ששה לנדבה *
 תקלין חדתין שבכל שנה ושנה * ועתיקין מי
 שלא שקל אשתקד * שוקל לשנה הבאה *
 קנין הן תורין * וגוזלי עולה הן בני יונה * וכלן
 עולות * דר יהודה * וחכא קנין אחד חטאת
 ואחד עולה וגוזלי עולה כלן עולות * האומר
 הרי עלי עצים לא יפחות משני גזרין * לבונה

לא יפחות מקמץ זהב לא יפחות מדינר זהב *
ששה לנדבה נדבה מה היו עושין בה לוקחין
בה עורות הבשר לשם והעורות לכהנים זה
מרש דרש יהודע כהן גדול * אשם הוא
אשום אשם ליהוה זה הכלל כל שהוא בא
משום חטא ומשום אשמה יקח בו עולות *
הבשר לשם * והעורות לכהנים * נמצאו שני
כתובים קיימים * אשם ליהוה ואשם לכהנים *
ואומר כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית
יהוה לכהנים יהיו :

פרק מעות שנמצאו בין השקלים לנדבה *
קרוב לשקלים * יפלו לשקלים * קרוב
לנדבה * יפלו לנדבה * מחצה למחצה יפלו
לנדבה בין עצים ללבונה קרוב לעצים יפלו
לעצים ללבונה יפלו ללבונה מחצה למחצה
יפלו ללבונה * בין קנין לגוזלי עולה * קרוב
לקנין יפלו לקנין * לגוזלי עולה יפלו לגוזלי
עולה * מחצה למחצה יפלו לגוזלי עולה בין
חולין למעשר שני קרוב לחולין יפלו לחולין
למעשר שני יפלו למעשר שני * מחצה
למחצה יפלו למעשר שני * זה הכלל חולין

אחר הקרוב (להקל) * מחצה למחצה
להחמיר : * מעורת שנמצאו לפני סוחר
בהמה * לעולם מעשר * בהר הבית חולין *
בירושלם * בשעת הרגל מעשר * ובשאר כל
ימות השנה חולין : * יבשר שנמצא בעזרה *
איברין עולות * וחתכות חטאות * בירושלם
זבחי שלמים * זה וזה תעבר צורתו ויצא לבית
השריפה * נמצא בגבולין * אברין נבלות *
חתכות מותרות * ובשעת הרגל ישהבשר
מרבח אף אברין מותרין : * בהמה שנמצאת
מירושלם ועד מגדל עדר וקמדתה לכל רוח
זכרים עולות נקבות זבחי שלמים * ר' יהודה
אומר הראוי לפסחים פסחים * קודם לרגל
שלישים יום : * בראשונה היו ממשכנין את
מוצאה * עד שהוא מביא נסקיה חורול היות
מניחין אותה ובורחין התקינו בית דין * שיהו
נסכיה באין משל צבור : * יא"ר שמעון שבועה
דברים התקינו בית דין וזה אחר מהן * גוי
ששלח עולתו ממדינת הים * ושלח עמה
נסכים * קרבין משלו * ואם לאו קרבין משל
צבור * וכן גר שמת והניח זבחים * אם ישלו

נסכים קרבים משלו * ואם לאו קרבים משל
צבור ותנאי בית דין הוא על כהן גדול שמת *
שתהא מנחתו קריבה משל צבור * ר' יהודה
אומר משל יודשין ושלמה היתה קריבה :
ועל הפרה ועל העצים * שיהו הכהנים
נאותים בהן * ועל הפרה שלא יהו מועלין
באפרה * ועל הקנין הפסולות * שיהו באות
משל צבור * ר' יוסי אומר המספק את הקנין
מספק את הפסולות :

פירק ה כל הרוקן הנמצאין בירו שלם טהורין
חוץ משל שוק העליון * דברי רבי מאיר
ר' יוסי אומר בשאר ימות השנה * שבאמצע
טמאין ושבצדדין טהורין * ובשעת הרגל *
שבאמצע טהורין ושבצדדין טמאין * שמפני
שהן מועטין * מסתלקין לצדדין : ככל הכלים
הנמצאים בירושלם דרך ירידה לבית
הטבילה טמאין * דרך עליה טהורין * שרא
כדרך ירידתן עליתן דברי ר' מאיר * ר' יוסי
אומר כלן טהורין * חוץ מן הסל * והמגריפה
והמריצה המיוחדין לקברות : י סכין
שנמצאת בארבעה עשר * שוחט בה מיד *

בשלשה עשר שונה ומטביל וקופין בין בזה
ובין בזה * שונה ומטביל חל ארבעה עשר
להיות בשבת שוחט בה מיד בחמשה עשר
שוחט בה מיד נמצאת קשורה לסכין חרי זו
כסכין : ר' פרקת שנטמאת בולד הטמאה *
מטבילין אותה בפנים ומכניסין אותה מיד
ואת שנטמאת באב הטמאה * מטבילין
אותה בחוץ * ושוחטין אותה בחיל * (מפני
שצריכה הערב שמש) * ואם היתה חדשה
שוחטין אותה על גג האצטבא כדי שיראו
העם את מלאכתה שהיא נאה : ר' רבן שמעון
בן גמליאל אומר * משום רבי שמעון בן הסגן
פרקת עביה טפח ועל שבועים ושנים נימין
נאדגת ועל כל נימא ונימא ארבעה ועשרים
חוטין ארכה ארבעים אמה ורחבה עשרים
אמה ומשמונים ושתים רבוא נעשית * ושתים
עושין בכל שנה * ושלש מאות כהנים
מטבילין אותה : י בשר קדש הקדשים
שנטמא בין באב הטמאה בין בולד הטמאה
בין בפנים בין בחוץ בית שמיאי אומרים הכל
ישרף בפנים * חוץ משנטמא באב הטמאה

בחויז * ובית הלל אומרים הכל ישרף בחויז *
 חויז ממי שננטמא בולד הטמאה בפנים :
 י ר' אליעזר אומר את שננטמא באב הטמאה
 בין בפנים בין בחויז * ישרף בחויז * ואת
 שננטמא בולד הטמאה * בין בפנים בין בחויז
 ישרף בפנים רבי עקיבא אומר מקום טמאתו
 ישם שריפתו : ה אברי התמיד * נתנין מחצי
 כבש ולמטה במערב * ושל מוספין נתנין
 מחצי כבש ולמטה במזרח ושל ראשי חדשים
 נתנין על ברכוב המזבח למעלה * השקלים
 והבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית אבל
 מעשר דגן ומעשר בהמה והבכורות * נוהגין
 בין בפני הבית בין שלא בפני הבית המקדיש
 שקלים ובכורים * הרי זה קדש * רבי שמעון
 אומר האומר בכורים קדש אינן קדש : סוף

מסכת מגילה

ריק * מגילה נקראת באחד עשר * בשנים
 עשר * בשלשה עשר * בארבעה עשר *
 בחמשה עשר * לא פחות ולא יותר * כרכין
 המקפין חומה מימות יהושע בן נון * קורין
 בחמשה עשר * כפרים ועירות גדולות קורין

בארבעה

בארבעה

בארבעה עשר אלא שהכפרים מקדימין ליום
 הכניסה : ב כיצד * חל (יום ארבעה עשר)
 להיות בשני * כפרים ועירות גדולות קורין בו
 ביום * ומקפות חומה למחר * חל להיות
 בשלישי או ברביעי * כפרים מקדימין ליום
 הכניסה * ועירות גדולות קורין בו ביום *
 ומקפות חומה למחר * חל להיות בחמישי *
 כפרים ועירות גדולות קורין בו ביום * ומקפות
 חומה למחר * חל להיות ערב שבת * כפרים
 מקדימין ליום הכניסה * ועירות גדולות
 ומקפות חומה קורין בו ביום * חל להיות
 בשבת * כפרים ועירות גדולות * מקדימין
 וקורין ליום הכניסה * ומקפות חומה למחר *
 חל להיות אחר השבת * כפרים מקדימין ליום
 הכניסה * ועירות גדולות קורין בו ביום *
 ומקפות חומה למחר : י אי זו היא עיר גדולה
 כל שיש בה עשרה בטלנין פחות מכאן הרי
 זה כפר * באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין *
 אבל זמן עצי כהנים * ותשעה באב * חגיגה
 והקהל * מאחרין ולא מקדימין * אף על פי
 שאמרו מקדימין ולא מאחרין מתרין בהספד

ובתענית

ובתענית

ובתענית ומתנות לאביונים * אמר ר' יהודה
 אימתי מקום שנכנסין בשני ובחמישי * אבל
 מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי *
 אין קורין אותה אלא בזמנה: ד קראו את
 המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה *
 קורין אותה באדר השני אין בין אדר הראשון
 לאדר השני אלא קריאת המגילה * ומתנות
 לאביונים: ה אין בין יום טוב לשבת אלא
 אבל נפש בלבד * אין בין שבת ליום הכפורים
 אלא שזה זדונו כירי אדם * וזה זדונו בכרת:
 י אין בין המדר הנאה מחבירו למדר ממנו
 מאכל אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין
 בהן אכל נפש * אין בין נדרים לנדבות אלא
 שהנדרים חיבבאחריותן * ונדבות אינו חיב
 באחריותן: י אין בין זב הרואה שתי ראיות
 לרואה שלש * אלא קרבן * אין בין מצורע
 מסגר למצורע מחלט * אלא פריעה ופרימה *
 אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך
 החדש * אלא הגלחת וצפורים: י אין בין
 ספרים לתפלין ומזוזות * אלא שהספרים
 נכתבין

א הסורו מחסרה ב כות שמלו ולית סלכתא כוותיה ג ירושלמי מוסף מעין או נכסו וכן אחר כך כנדבות

נכתבין בכל לשון * ותפלין ומזוזות * אין
 נכתבות אלא אשורית רבן שמעון בן גמלי
 אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו * אלא
 יונית: ט אין בין כהן משוח בשמן המשחה
 למדבה בגדים * אלא פר הבא על כל המצות *
 אין בין כהן משמש לכהן שעבר * אלא פר יום
 הכפורים * ועשירית האיפה: י אין בין במה
 גדולה לבמה קטנה אלא פסחים * זה הכלל
 כל שהוא נדר ונדב קרב בבמה * וכל שאינו
 לא נדר ולא נדב אינו קרב בבמה: יי אין
 בין שירה לירושלים * אלא שבשילה אוכלים
 קדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה *
 ובירושלם לפנים מן החומה * וכאן וכאן קדשי
 קדשים נאכלים לפנים מן הקלעים * קדושת
 שירה יש אחריה הטר קדושת ירושלם אין
 אחריה הטר:

פיק ב הקורא את המגילה למפרע לא יצא *
 קראה על פה * קראה תרגום בכל לשון
 לא יצא * אבל קורין אותה ללועזות בלעז *
 והלועז ששמע אשורית יצא: יקראה סרוגין
 ומתנמנם יצא * היה פותכה דורשה ומגיהה *

אם ח וכהה נאכתי טכטוי לטין יונוק י ב כטוי או בכל לשון

אם כיון לבו יצא . ואם לאו לא יצא . היתרה
כתובה בסם ובסקרא ובקומום ובקנקנתום
על הניר ועל הדפתרא לא יצא . עד שתהא
כתובה אישורית . על הספר ובדיו : בן עיר
שהלך לכרד' ובן כרד' שהלך לעיר . אם עתיד
לחזור למקומו קורא במקומו ואם לאו קורא
עמהן . ומהיכן קורא אדם את המגלה ויוצא
בה ידי חובתו . רבי מאיר אומר כלה . ר'
יהודה אומר מאיש יהודי . רבי יוסי אומר
מאחר הדברים האלה : הכל כשרין לקרות
את המגלה . חוץ מחרש שוטה וקטן . רבי
יהודה מכשיר בקטן . אין קורין את המגלה
ולא מדין . ולא טובלין ולא מזין . וכן שומרת
יום כנגד יום . לא תטבול עד שתגן החמה .
ובלן שעשו משעלה עמוד השחר כשר :
הכל היום כשר לקריאת המגלה . ולקריאת
ההלל . ולתקיעת שופר . ולנטילת לולב .
ולתפלת המוספין . ולמוספין ולודוי הפרים .
ולודוי המעשר ולודוי יום הכפורים . לסמיכה .
לשחיטה . לתנופה . להגשה . לקמיצה .
ולהקטרה . למליקה . ולקבלה . ולהזיה .

א ובקנקנתום ערוך . כ וכס' אוב' אוקנתא דפסורי מפרה ולהשקית

ולתשקות סוטה לעריפת העגלה . ולטהרת
המצורע : כל הלילה כשר לקצירת העמר .
ולקטור חלבים ואברים . זה הכלל כל דבר
שמצותו ביום כשר כל היום . דבר שמצותו
בלילה כשר כל הלילה :

פירק ב בני העיר שמכרו רחובה של עיר . לוקחין
בדמיו בית הכנסת . בית הכנסת לוקחין
תיבה . תיבה לוקחין מטפחות . מטפחות
לוקחין ספרים . ספרים לוקחין תורה . אבל אם
מכרו תורה לא יקחו ספרים . ספרים לא יקחו
מטפחות . מטפחות לא יקחו תיבה . תיבה לא
יקחו בית הכנסת . בית הכנסת לא יקחו את
הרחוב . ובזבמות ריהן אין מוכרין את של רבים
ליחיד מפני שמורדין אותו מקדשתו דברי
רבי יהודה . אמרו לו אם כן . אף לא מעיר
גדולה לעיר קטנה : אין מוכרין בית
הכנסת אלא על תנאי . שאם ירצו יחזירוהו .
דברי רבי מאיר יחכא מוכרים אותו ממכר
עולם חוץ מארבעה דברים למדחין ולברסקי
ולטבילה . ולבית המים . רבי יהודה אומר
מוכרין אותה לישם חצר . והלוקח מה שירצה

T. II. כו 26 יעשה

א כס' כקן זה הוא רבועו ובקורא הוא סלמי . כ דכטו ורובלטו . ג מלוד ס"א

יעשה : ועוד אמר רבי יהודה בית הכנסת
 שחרב אין מספידין בתוכו ואין מפשילים
 בתוכו חבלים ואין פורשין לתוכו מצודות
 ואין שוטחין על גגו פירות ואין עושין אותו
 קפנדריא שנאמר יהשמותי את מקדשיכם
 קדושתן אף כשהן שוממין עלו בו עשבים
 לא יתלוש מפני עגמת נפש : ראש חדש
 אדר שחר להיות בשבת קורין בפרשת
 שקלים חל להיות בתוך השבת מקדימין
 לשעבר ומפסיקין לשבת אחרת בשניה
 זכור בשלישית פרה אדומה ברביעית
 החדש הזה לכם בחמישית חזרין לכסדרין
 לכל מפסיקין בראשי חדשים בחנכה
 ובפורים בתעניות ובמעמדות וביום
 הכפורים : בפסח קורין בפרשת מועדות
 של תורת כהנים בעצרת שבעה שבעות
 בראש השנה בחדש השביעי באחד לחדש
 ביום הכפורים אחרי מות ביום טוב הראשון
 של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת
 כהנים ובשאר כל ימות החג בקרבנות החג :

בחנוכה

א. כפיכס ס"א וכן ספירו. ב. כחכו לכאמילן אבל לפניון סרו. ג. לראמי ס"א וכן לחוכס וספא

בחנכה בנשיאים בפורים ויבא עמלק
 בראשי חדשים ובראשי חדשיכם במעמדות
 במעשה בראשית בתעניות ברכות וקללות
 אין מפסיקין בקללות אלא אחד קורא את
 כלן בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין
 כסדרן ואין עולים להסמן החשבון שנאמר
 וידבר משה את מועדיהוה אל בני ישראל
 מצותן שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו :
 פרק הקורא את המגלה עומד ויושב
 קראה אחד קראה שנים יצאו מקום
 שנהגו לברך יברך ושלא לברך לא יברך
 בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין שלשה
 אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין
 מפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה
 מברך לפניו ולאחריה : בראשי החדשים
 ובחולו של מועד קורין ארבעה אין פוחתין
 מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא
 הפותח והחותם בתורה מברך לפניו
 ולאחריה זה הכלל כל שיש בו מוסף ואינו
 יום טוב קורין ארבעה ביום טוב חמשה
 ביום הכפורים שלשה בשבת שבעה אין

פוחתין

א. למעט אבל מפסיקין

פוחתין מהן * אבל מוסיפין עליהן * ומפטיירין
בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפני
ולאחריה * אין פורסין את שמע ואין עוברין
לפני התיבה * ואין נושאין את כפיהם * ואין
קורין בתורה * ואין מפטיירין בנביא ואין עושין
מעמד ומושב * ואין אומרים ברכת אכלים *
(ותנחמי אכלים) וברכת חתנים * ואין מזמנין
בשם פחות מעשרה * ובקרקעות תשעה וכהן
ואדם כיוצא בהן * ר הקורא בתורה * לא
יפחות משלשה פסוקים * לא יקרא למתרגמן
יותר מפסוק אחד * ובנביא שלשה * היו
שלישתן שלש פרשיות קורין אחד אחד *
מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה ועד כמה
הוא מדלג * עד כדי שלא יפסוק המתרגמן *
המפטייר בנביא הוא פורס על שמע * והוא
עובר לפני התיבה והוא נושא את כפיו * ואם
היה קטן * אביו או רבו עוברין על ידו * י קטן
קורא בתורה ומתרגם * אבל אינו פורס על
שמע * ואינו עובר לפני התיבה * ואינו נושא
את כפיו ופוחח פורס על שמע ומתרגם אבל
אינו קורא בתורה * ואינו עובר לפני התיבה

ואינו נושא את כפיו * סומא פורס על שמע
ומתרגם * רבי יהודה אומר כל שלא ראה
מאורות מימיו אינו פורס על שמע * כהן
שיש בידיו מומין לא ישא את כפיו * ר' יהודה
אומר אף מי שהיו ידיו צבועות אסטים ופואה
לא ישא את כפיו * מפני שהעם מסתכלין בו *
האומר איני עובר לפני התיבה בצבועין * אף
בלבנים לא יעבור * בסנדל איני עובר * אף
יחף לא יעבור * העושה תפלתו עגולה סכנה
ואין בה מצוה * נתנה על מצחו או על פס ידו
הרי זו דרך האפיקורוסות * צפה זהב ונתנה על
בית אנקלי שלו * הרי זו דרך החיצונים *
האומר יברכוך טובים * הרי זו דרך
האפיקורוסות * על קן צפור יגיעו רחמיה * ועל
טוב יזכר שמך * מודים מודים משתקין אותו *
המכנה בעריות משתקין אותו * האומר
מזרעה לא תתן להעביר למלך ומזרעה לא
תתן לאעברה בארמיותא * משתקין אותו
בנזיפה * מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם *
מעשה תמר נקרא ומתרגם * מעשה עגל
הראשון נקרא ומתרגם * והשני נקרא ולא

מתרגם * ברכת כהנים מעשה דוד ואמנון
לא נקראין ולא מתרגמין * אין מפטירין
במרכבה * ור' יהודה מתיר * רבי אליעזר
אומר אין מפטירין בהודעאת ירושלים :

סליק

ספר יצירה

קודם שיקרא ספר יצירה יאמר זה

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי למען יחודך הקדוש דמתייחד כחודך
אדם קדמאה ובתוך חלת ראשין דאריך ובתוך ספדה תקונין דעתיקא
קדישא ובתוך עשר ספירות דאגילות ועשר ספירות דכריאה ועשר ספירות
דליורה ועשר ספירות דעשיה . ובתוך חכמה ובינה זעיר ונוקביה דתתמלא
רחמין עלנא ועל ישראל אחנא אמן סלה :

יושב המרותים ומשגיח דתחתונים . ארון לכל הנאצלים . יחיד מיוחד
אחד מלך כאדר . מאילול כל הנאצל . בורא כל כנרא . יוצר כל נוצר
עושה כל נעשה . מי יניע להשיג אחד מאלפי אלפים ורוב רבי רכבות גדול
מעלות ורום הסתר סתרי מעשיך כל שכן גדול יצירותיך . ומי יחשוב לדעת
אחד מאלפי אלפים ורבי רכבות סתרי סודות נפוכים כבריאותיך . כ"ס וקל
והומר להשיג קלת מן הקלת וחלק מן החלק של אלף אלפי אלפים ורבי רכבות
מנאצליך סארון יחיד ואין שני מתיחד עמהם יחוד גדול . לכן ה' אלהי נל עיני
ואכיטה כפלאו מתורתך וסלח ומחול והעבר על חטאתי ועונותי ופשעי שחטאתי
ועויותי ופשעתי לפניך מיום היותי על האדמה עד היום הזה שאין אני עו פנים
וקסה ערך לומר לפניך נדיק אני ולא חטאתי אבל חטאתי ועויותי ופשעתי אני
וכל (רמ"ח) אברי (ושם ה') גידי ועורקי ונפשי ורוחי ונשמתי והנלוים עמי כלנו
כזאן תעינו בלי רועה וקלקלנו את אשר לא נוכל להקן אם לא בשפע הרב הבא
מלמעלה מרום מעלת סדר הנורות היודע מעוותתי ותקן את אשר שחטתי
וזכני לאור באור תורתך וחסכני משגיאות ורוח נדיבה תסמכני ואכין רוז
תורתך ללמוד וללמד לשמור ולעשות אמן כן יהי רצון :

ואחר

ואחר כך יתחיל ספר יצירה פרק ב

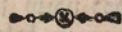
עשרים ושתיים אותיות (יסוד) שלש אמות ושבע כפולות ושתיים עשרה
פשוטות שלש אמות אמש יסודן כף זכות וכף חובה ולשון
חק מכריע כנתיים שלש אמות אמש מ' דוממת ס' שורקת א' אויר רוח
מכריע כנתיים * עשרים ושתיים אותיות יסוד חקקן חלבון לרפן שקלן
והמירון ור כהס את כל היצור ואת כל העמיד ללור : עשרים ושתיים
אותיות יסוד חקקן בקול חלבון כרוח קבעס כפה בחמש מקומות אותיות
אה"ש בנרון . ניכ"ק בחיך . דטלנ"ת כלשון * זאס"רן באיכים * בומ"ף
כשפתיים * עשרים ושתיים אותיות יסוד קבען בנלגל כמין חומה ברל"א
סערים וחור הנלגלים פנים ואחור וסימן לדבר אין בטובה למעלה
מענג ואין ברעה למטה מענג * ביצר לרפן שקלן והמירון א' עם כולן
וכולן עם א' ב' עם כולן וכולן עם ב' ויחזור חלילה ונמלאות ברל"א עשרים
ונמלא כל היצור וכל הדבור יוצא משם אחד יצר ממש מתהו ופשע אינו
ישנו וחלב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפס וזה סימן אות א' עם כולן
וכולן עם א' נופה ומימר ועשה את כל היצור ואת כל הדבור עם אחד
וסימן לדבר עשרים ושתיים חפלים בנין אחד :

תחנה שנוהגים לומר בארץ ישראל

אנא ה' אלהי ישראל שליט בעליונים ובתחתונים קרוב לכל קוראריך
באמת מציל עני מחוק ממנו עני ואכיון מנוולו . שמעשפתי
כי אני עני ואכיון . לכן קבל קול תחנוני והשלך אימה ופחד ורעדה
וכהלה ושאנה ותרדמה ושנעון ועורון לכל איש ואשה ומויק ולילין ושדין
ולכל מי שיקוס עלי לרעה ולכל מי שיקוס עלי להחטיא אותי אני
פלוגי בן פלוגי . אבא בגדול זרועך ידמו כאבן ואם יראוני אל יוקונו
ואם יראוני אל יעשוני וסתום וסתום פיהם וקלן רגליהם שלא יוקונו
ושלא יגרמו לי רעה ולא לכל אותם שעמי ולא לכל מי שאני מתפלל
עליהם ויהיה שמך הגדול עמי * ויבושו המה ואל אבושה אני יחמו
המה ואל אחתה אני * ישבו המה באימה ופחד ואני אשב לבטח כי
בך אני בוטח ככתוב קומה ה' וישבו אויביך ויבושו משבאריך מפניך *
וכן יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי לשמוע אל תפלותי ואל
תחנוני ולעשות בקשתי לסלוח ולמחול ולכפר כל עונותי וחטאתי ואשמותי
ופשעי שחטאתי ועויותי ופשעתי לפניך בין באונס בין ברצון בין
בסוגג בין בשויד בין בהרהור בין במחשבה אני פלוגי בן פלוגי . וכן
יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שמפתח לי מפתחי החן והחסד
ומפתחי

תהנה

ומסתמי תפחה ודעת והכונה והסכל ומסתמי פרנסה טובה וריוח
 והגלה והפלה ותכונתי בהם כל ימי היותי על הארצה ותהיה לי
 נסור ולקפול ולהושיע ולשלו ולשמח כל ימי להאיר מזלי לטובה
 כשם בהקפות סמוז וכלככה בחמי החדש כמלואה ותלויחני בכל דרכי
 ובכל מעשי ויהיו דברי מתוקים מדבש ונופת זופים כאזני כל שומע
 דברי מעתה ועד עולם ותמוכירום אותי יזכרוני לטובה כל הימים
 וכן יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתתנני לחן ולחסד ולטובה
 ולרחמים ולרצון בעיניך ובעני כל רואי ובעיני כל מאהבי בין שהם
 על השמים או מתחת השמים ותהיה השעה הזאת והיום הזה שאני מתפלל
 לפניך את רצון ועת רחמים ויום ישועה ומחילה וסליחה וכפרה שלימה
 וחיים טובים עלי אני (פלוגי) בן (פלוגי) ועל (פלוגית) אשתי וכני וכן
 יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי לעשות חסדי ורצוני ותהיה
 אימתי מוטלתי על הכריות ויזכרו אותי לטובה ותהיה תורתך שמורה
 וערוכה בלבי ושלף אשכח דבר מכל מה שלמדתי ושאלמד ויהיו
 חלומותי מיושבים עלי ותזילני מאדם רע ומכל פגע רע ותסגיר כל
 פיות הדוכרות עלי עמק והחושכים ברעתי ותוכני לימות המשיח ולחיי
 העולם הבא וברכנו בשלומיך וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו ואת
 תפלת עמך בית ישראל כי אתה שומע תפלת כל פה עשה למען שמך
 עשה למען ימינך עשה למען תורתך עשה למען קדושתך יהיו
 לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' כרוי וגואלי :

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

